

Csak helyben
használatra

PD

3316

Jakab Antal

SÓPIANA GÉPGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

közigazgatási jegyzőkönyvei

1918—1948

FD
336 Gere C.

Jakab Antal

SOPIANA

GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KÖZGYŰLÉSI JEGYZŐKÖNYVEI 1918-1948

1. HAMERLI JÓZSEF GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RT.
1918 március 15-től - 1925 január 1-ig

2. SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RT.
1925 január 1-től - 1948 április 1-ig

Csak helyben
használatra

330459
PÉCS - 2000

E L Ő S Z Ó

A „PÉCSI BÖRGYÁR 100 ÉVE" című könyvemhez végeztem kutatásokat a Baranya Megyei Levéltárban több éven keresztül. Ez a könyvem a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG közgyűlési jegyzőkönyveinek gyűjteménye, amit a börgyári könyvemhez előtanulmányként állítottam össze.

A különböző időkben felvett jegyzőkönyveken keresztül végigkísérhetjük a Részvénytársaság egész életét, kezdetétől az 1948 évi államosításig.

E könyvem a Sopiana Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársaságról dokumentum jellegű gyűjtemény, a börgyárral kapcsolatos kutatásokhoz használható segédkönyvnek tekinthető.

A könyvem befejezéseként a Részvénytársaság fontosabb eseményeit röviden összefoglalom, hogy segítséget adjak a további kutatásokhoz.

A Sopiana Gépgyár és Vasöntőde egy időben a Pécsi Börgyár leányvállalata volt, ezért foglalkoztam a cég történetével.

Pécs, 2000. március 25-én.

Jakab Antal

SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ELŐZMÉNYEI.

A Sopiana Gépgyár és Vasöntőde részvénytársaság ipartelepének alapítása a kiegészítés utáni időre esik. Haberényi alapítja meg a gyárat. Havas fejleszti fel a gyárat. Mikor 1904-ben Hamerli József átveszi, már készen kapja a mai formájában a telep épületeit és berendezésének egy részét.

Az épületeket kijavítja és a géppark nagyobb részét ekkor, 1904-ben szerzi be.

Érdekes, hogy az egyéni cégek jegyzékében csak 1908. augusztus 21-től szerepel mint Hamerli József gépgyáros. A cég vezetője ekkor Hamerli József-né szül. Hoffmann Sarolta.

/ Egyéni cégek III. kötet 5. oldalán 1285/1 szám alatt /

Közkefeseti társaság lett 1909. június 21-től a Hamerli József cég. Tagjai Hamerli József és Bader Vilmos gépgyárosok. 5 : 2 arányú tulajdonjoggal rendelkeztek.

/ Társas cégek III. kötet 373/1. szám alatt /

A gyár forgalmát a vasöntés, gazdasági gépek készítése és javító munka teszi ki. A gyár akkor ennek a feladatnak meg is felel mivel 1904-ben vasmegmunkáló gépei korszerűek voltak.

Az első világháborúban hadiüzemmé válik, hadiszert készít állandó éjjelnappali üzemmel. Az erőltetett munka a géppark elhasználódására vezet, ami különösen azon gépeknél látszik meg amelyeket a gyár az első világháborút megelőzően saját rezsisben állított elő. A világháborút követő időben tökehiány miatt bank segítséggel részvénytársasággá alakul át a gyár 1918-ban.

A gyár vezetői lesznek : Hamerli József kereskedelmi igazgató és Bader Vilmos műszaki igazgató.

A gyár új neve : „Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaság”.

A világháborút követő időben a koronaromlás miatt a gyárnak nem futja felújításra, csak javításra, így megmaradtak a régi simaágvas váltókeres rendszerű gépek, melyeket legnagyobbbrészt transzmisszióról hajtanak meg. A váltószekrény ismeretlen és egész kevés gép hajtható külön motorral.

1925 január 1.-től a vállalat új részvénytársasággá alakul át és felveszi a SOPIANA Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársaság nevet. Fejlődés azonban most sem tapasztalható, a berendezést nem újítják meg, úgy hogy a gépgyár nem szól bele a hasonló, de modern magyar gépgyárak versenyébe.

HAMERLI JÓZSEF GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A L A P I T Á S I T E R V E Z E T E

Hamerli József gépgyár és vasöntőde pécsi bejegyzett közkereseti társaság azon célból, hogy a tulajdonát képező vállalat a háború befejezése után előálló gazdasági követelményeknek minél intenzívebben megfelelhessen, részvénytársasági alapra áhajtja azt helyezni és ezen okból annak tulajdonosai Hamerli József és Bader Vilmos pécsi lakosok karöltve a Pécsi Takarékpénztárral és a Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztárral részvénytársaságot alapítanak azon célzattal, hogy ezen részvénytársaság vegye át nevezett közkereseti társaságnak 1917 december 31-én felvett leltárában feltüntetett összes aktívait és passzívait az ugyanekkor felvett mérleg szerint. Tekintettel arra, hogy a részvénytársaság az üzemet folytatni fogja, átveszi nevezett közkereseti társaságnak 1918 január 1 óta kötött összes ügyleteit és az azóta folytatott üzlet összes aktívait és passzívait, vagyis 1918 január 1. óta az üzlet már a részvénytársaság számlájára vezettetik.

Ezekből kitűnőleg a részvénytársaság célja lesz egyrészt a már meglévő üzem folytatása, másrészt a szükséghez képest annak bővítése.

A részvénytársaság cége : Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaság lesz és határozatlan időre Pécs székhellyel alakul.

Az alaptőke 800.000 korona, amely 2.000 darab egyenként 400 korona névértékű névre szóló részvényből áll.

Ezen alaptőke akként alakul, hogy a megalapítandó részvénytársaságnak Hamerli József és Bader Vilmos átengedik a Hamerli József telekkönyvi tulajdonát képező pécsi 293 sz. betétben A.I.1-4 sorsz. és a pécsi 7603 sz. betétben A.+ 1.sorsz.a. felvett ingatlanokat az azokon lévő összes épületekkel, felszerelésekkel, gyári berendezésekkel, az összes gépeket, szerszámokat, nyersanyagokat, félíg kész és kész gyártmányokat és árukat, végül a leltárban felsorolt künlévőségeket 700.000 korona értékben mely összegből Hamerli Józsefet 500.000 korona és Bader Vilmost 200.000 korona illeti meg, úgy hogy a társaságba behozott vagyonukért Hamerli József 500.000 korona névértékű és Bader Vilmos 200.000 korona névértékű részvényeket vesz át. Az alaptőkéből eszerint még hiányzó 100.000 koronából 80.000 koronát a Pécsi Takarékpénztár és a Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztár egyenlő arányban jegyeznek le, míg 20.000 korona névértékű részvény ezennel szabad jegyzés alá bocsájtatik.

Az alaptőke ezek szerint részben betétből /aport/, részben készpénzből

Állván, kötelesek az aláírók az alakuló közgyűlés napjáig az általuk jegyzett részvények ellenértékét készpénzben az 1918 január 1.-től számítandó 5 %-os kamatokkal együtt a részvénytársaság alaptőke számlája javára a Pécsi Kereskedelmi és Iparbanknál lefizetni.

Az alapítók fenntartják azon jogukat, hogy a részvénytársaság első igazgatóságát három évre kinevezhessék.

A Pécsi Takarékpénztár kiköti magának, hogy mindaddig, míg az alapításkor jegyzett részvényeket tulajdonaként megtartja, a mindenkori igazgatóságban két tag az általa kijelölendő személyekkel töltendő be.

A Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztár szintén kiköti magának, hogy mindaddig míg az alapításkor jegyzett részvényeket tulajdonaként megtartja, a mindenkori igazgatóságban további két tag az általa kijelölendő személyekkel töltendő be.

A részvényjegyzés határideje 1918 március 20.

Az alakuló közgyűlés 1918 március hó 30-án délután három órakor a Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztár üléstermében tartatik meg, és a részvényt jegyzők tudomásul veszik aláírásukkal a közgyűlés megtartásának időpontját.

Az alakuló közgyűlés tárgyai :

- 1./ Közgyűlési elnök választása.
- 2./ A közgyűlés határozatképességének megállapítása.
- 3./ Az alaptőkének kellő aláírás és befizetés által történt biztosításáról meggyőződés szerzése.
- 4./ Az alapszabályok megállapítása.
- 5./ A Hamerli József és Bader Vilmos által hozott betét értékének megállapítása és ezen betét ellenértéke fejében adandó részvények számának megállapítása.
- 6./ Az alapítók és Hamerli József és Bader Vilmos között kötött szerződés elfogadása.
- 7./ Az alapítók és a Pécsi Takarékpénztár és a Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztárral kötött szerződés elfogadása és az azoknak biztosított előnyök feletti határozathozatal.
- 8./ Az alapítók és Hamerli József kereskedelmi igazgató és Bader Vilmos műszaki igazgató között kötött szerződés elfogadása.
- 9./ Az alapítók bejelentése az igazgatóság kinevezése tárgyában.
- 10./ A felügyelőbizottság megválasztása.
- 11./ Az alapítóknak adandó felmentvény megadása.
- 12./ Esetleges indítványok tárgyalása.

Kelt Pécssett 1918 március 15.

A Z A L A P I T Ó K

PÉCSI TAKARÉKPÉNZTÁR

PÉCS-BARANYAI KÖZPONTI
TAKARÉKPÉNZTÁR

Visnya sk. Erreth sk.

Tedesco sk. Mattyasovszky sk.

Hamerli József sk.

Bader Vilmos sk.

Ct.570/1

Részvénytársaság címpéldánya.

Bader Samu	borkereskedő Villány
Bader Vilmos	műszaki igazgató
Erreth Ede	gázgyári igazgató
Hamerli Imre	kesztyűgyáros
Hamerli József	gyáros
Makay István	városi gazdasági tanácsos
dr. Stein Lajos	földbirtokos
Tausz Gyula	bankár
Tedesco Viktor	Pécs-Baranyai Központi Tak. vezérigazgatója
Visnya Ernő	Pécsi Takarékpénztár vezérigazgatója

Ct.570/1

Pécsi Takarékpénztár és Pécs-Baranyai
Központi Takarékpénztár

P É C S .

Ezennel van szerencsénk az Önökkel kötött következő jogerős megállapodásunkat igazolni :

Önök velünk közösen egy részvénytársaság alapításának keresztülvitelét elvállalják, amelynek célja a tulajdonunkat képező Hamerli József gépgyár és vasöntöde pécsi cég telephének ingatlanainak, azok felülépítményeinek, raktárainak, berendezésének, felszerelésének, félig kész és kész áruinak és a leltárban felvett követeléseinek megszerzése és üzemben tartása, és mi kötelességünk magunkat fenti vállalatunkat az alapítandó részvénytársaságnak az alábbi körülírt feltételek mellett átengedni :

Az általunk az Önök közreműködésével Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaság cég alatt alapítandó részvénytársaság nyolcszázezer korona alaptőkével létesítettik kétezer darab négyszáz korona névértékű névre szóló részvénnel, mely részvényekből alulirott Hamerli József 1.250 -egyezer-kettőszázötven- darabot azaz ötszázezer korona névértéket, alulirott Bader Vilmos 500 -ötszáz- darabot azaz kétszázezer korona névértéket, míg Önök 250 -kettőszázötven-darabot azaz egyszázezer korona névértéket vesznek át egyenlő arányban. Az átveendő részvények ellenértékét kötelesek lesznek a megalakuláskor azonnal az alakulandó részvénytársaság pénztárába készpénzben 1918. jan.1-től számítandó 5 % kamattal lefizetni, mi pedig a vállalatunkban jelenleg betétként fekvő tőkeszámlánk terhére 700.000 korona részvényeket veszünk át. Tekintettel arra, hogy a részvénytársaság megalakulásához a törvény szerint előírt kellékek megtartása szempontjából szükséges, Önök az általuk átveendő 100.000 kor. értékű részvényekből 20.000 korona értékű részvényeket szabad jegyzés alá bocsájtanak.

Az újonnan alakult részvénytársaság tulajdonába bocsájtjuk az ezidőszerint tulajdonunkat képező Hamerli József gépgyár és vasöntőde közkereseti társaság vállalatát az ide mellékelt 1917. december 31.-én lezárt leltárok és vagyoni mérlegek alapján összes actíváival és passíváival együtt és egyidejűleg szavatosságot vállalatunk künnlevőségeink fennállását és behajthatóságát illetőleg. Künnlevőségeinkre és tartozásainkra vonatkozó 1917. december 31-i állag szerinti kimutatásunkat mellékelve csatoljuk. Mindazon készpénz künnlevőségek és követelések, melyek a leltárban nincsenek felvéve, továbbra is a mi kizárólagos közös tulajdonunkat képezi.

Kötelesek leszünk a tulajdonunkat képező gyári ingatlanainkat az újonnan alapítandó részvénytársaság tulajdonába bocsájtani és a telekkönyvi átíráshoz szükséges szabályszerű szerződést a megalakulás után azonnal kiállítani, megjegyezzük, hogy a szerződés kiállítása körül felmerülő összes költségeket bélyeg és jogi illetékeket az újonnan alakuló részvénytársaság sajátjából tartozik viselni.

Vállalatunknak 1917. december 31-i mérlegszerű állása szerint az újonnan alakuló részvénytársaság tulajdonába bocsájtása folytán az 1918. jan. 1-től előálló összes nyereség az általunk alapítandó részvénytársaságot illeti, ellenben az 1918. jan. 1-től az összes a vállalat üzemével és vezetésével járó költségek, kiadások, beszerzések és károk az újonnan alakuló részvénytársaságot terhelik. A leltárban felsorolt künnlevőségeink, óvadékok és készpénz szintén az új részvénytársaság tulajdonába mennek át és kezességet vállalunk az összes a leltárban felsorolt künnlevőségeink teljes megtérüléseért oly módon, hogy a részvénytársaság által átvett, de be nem folyt künnlevőségeket és azokra felmerülő költségeket kötelesek leszünk sajátunkból készpénzben a részvénytársaságnak megtéríteni, mielőtt azok behajthatatlansága kiderül.

A mellékelt 1917. december 31.-re lezárt mérlegben kitüntetett 66.369,87 koronát kitevő tartalékalap és 1.335,96 korona nyugdíjalap szintén az újon-

nan alakuló részvénytársaság tulajdonába mennek át, azonban köteles lesz a részvénytársaság ezen a részvénytársaság tulajdonát képező tartalékalapból a bennünket 1918. jan. 1.-ig terhelő összes adókat helyettünk megfizetni. Az esetben, ha a reánk kivetendő fentemlitett adók összege a 45.000 koronát meghaladná, úgy kötelesek leszünk az ezen összegen felül a részvénytársaság által helyettünk fizetett többletet felszólításra azonnal készpénzben megfizetni.

Amennyiben a Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaság eredeti 800.000 korona teljesen befizetett alaptőkéjét öt éven belül felemelné, az általunk most átvett összesen 1.750 drb részvények huszonöt százaléka erejéig az azokat megillető elővételi jogokat Önöknek ellenérték nélkül rendelkezésre bocsájtjuk, úgy hogy az új részvényeket Önök alpari veszik át, feltéve, hogy az alapításkor jegyzett részvények az Önök birtokában vannak.

Az újonnan alakuló részvénytársaság a vállalatunkban ezidőszertől szolgáló alkalmazottakat az eddigi javadalmazásokkal fogja átvenni és kijelentjük, hogy alkalmazottainkkal szemben különleges szerződésbeli kötelezettségeink nem állanak fenn és így azok szolgálati viszonyai a törvényes rendelkezések értelmében bármikor felmondhatók.

Bader Vilmos üzemvezető mérnök és Hamerli József kereskedelmi igazgató viszonyát a részvénytársasághoz külön szerződés szabályozza.

Az újonnan alakuló részvénytársaság alapítási tervzetét, valamint az alapszabályokat Önökkel kölcsönösen külön okiratban megállapítottuk.

Megállapodtunk abban, hogy a részvénytársaságnak további intézkedésig tíz igazgatósági tagja és három felügyelőbizottsági tagja lesz. Mindaddig Önök az általunk az alapításkor jegyzett részvények tulajdonosai azon jogot élvezik, hogy az igazgatóságban négy helynek az igazgatóságuk által kijelölt személyekkel való betöltését Önöknek biztosítjuk. Ezen négy helyre való bemutatási jogból kettő a Pécsi Takarékpénztárt és kettő a Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztárt illeti meg.

Jelen megállapodásunk kereskedelmi levelezés jellegével bírván bélyeg és illeték kötelezettség alá nem esik, mégis amennyiben bármely oknál fogva kiadás alá vonatnék, úgy annak költségeit a megalakulandó részvénytársaság viseli.

Minden ezen megállapodásokból származó peres esetekre kölcsönösen a pécsi kir. Járásbíróság illetékessége köttetik ki.

Pécs, 1918. március hó 15.

Dr. Tausz Dezső sk.
tanú

Eötvös Jenő sk.
tanú

Hamerli József sk.

Bader Vilmos sk.

Ct.570/1 Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaság

a l a p i t ó i

Ezennel igazoljuk, hogy az alapítandó Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaságnak nyújtandó hitel tekintetében Önökkel a következő jog-
érvényes megállapodást létesítettük :

Mi Önöknek illetve az alakítandó részvénytársaságnak 250.000 azaz kétszázötvenezer korona erejéig folyószámla hitelt engedélyezünk oly módon, hogy az ezen hitel keretében a részvénytársaság által felveendő összegeket a részére könyveinkben nyitandó számlán esetenként a részvénytársaság terhére írjuk. Az igénybe veendő összegek után kamatok címén az Osztrák Magyar Bank mindenkorí váltóleszámitolási kamatlába felett másfél százalékot minimum öt százalékot, továbbá jutalék címén fél ezreléket a nagyobbik oldal után számítva, beleértve az egyenleget a számlának három havonként történendő lezárása mellett fogunk terhükre számításba hozni. A részvénytársaság javára esetleg előálló követeléseket az Osztrák Magyar Bank mindenkorí visszleszámitolási kamatlába alatt fél százalékkal maximum négy százalékkal bruttó fogjuk kamatoztatni. A hitelnyújtás közös és egyenlő arányban történik.

Fenntartjuk magunknak a jogot, hogy ezen folyószámlahitelt választásunk szerint bármikor elfogadványi hitellé oly módon átváltoztathassuk, hogy a részvénytársaságtól az esetenként fennálló folyószámlakövetelésünk erejéig vagy annak egy részéig általunk tovább adható és telepíthető három havi elfogadványokat bekérjük. Az ily módon nekünk átadandó elfogadványokat a folyószámlán a részvénytársaság terhére alkalmazásba hozott kamattételen leszámítoljuk és az ellenértéket a leszámítolási nap értékelésével fogjuk a folyószámla javára írni. A váltóbélyeg mindenkor a részvénytársaságot fogja terhelni.

Önök illetve a megalakítandó részvénytársaság kötelezi magát, hogy a részvénytársaság a bankszakmába vágó összes ügyleteit és pénztári forgalmát nálunk összpontosítja és egyúttal nem áll a részvénytársaság jogában a mi hozzájárulásunk nélkül pénzhiteleket más helyen igénybe venni kivéve a hadikölcsönre felveendő lombardkölcsönt és az Osztrák Magyar Banknál igénybe vehető váltóleszámitolási hitelt. Amennyiben a részvénytársaság az általunk nyújtott 250.000 korona folyószámla hitelen és a fentemlített lombard és Osztrák Magyar Bank váltóhitelen kívül óhajtana hitelt igénybe venni, úgy azonos feltételek mellett elsőbbségi igényünk van. A befizetések és felvételek a Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztárnál, mint számlavezető intézetnél eszközöltetnek.

Jelen hitelszerződés tartama három évben azaz 1920 december 31-ig állapittatik meg.

Jelen megállapodásunk kereskedelmi levelezés természetével birván külön bélyeg és illeték kötelezettség alá ugyan nem esik, mégis amennyiben bár-

mely oknál fogva illeték kiszabás alá esnék, úgy az egyszerű mint az esetleg felemelt illetéket a részvénytársaság viseli. Peres esetekben kölcsönösen a pécsi kir. Járásbiróság illetékessége köttetik ki.

Pécs, 1918 március 15.

Teljes Tisztelettel :

PÉCS-BARANYAI KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR

PÉCSI TAKARÉKPÉNZTÁR

Tercsény sk. | Mattyasovszky sk.

Visnya sk. Erreth sk.

- □ - ■ - □ - ■ - □ - ■ - □ - ■ - □ -

Hamerli József Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársaság

A l a p s z a b á l y a i :

I. A TÁRSASÁG CÉGE SZÉKHELYE CÉLJA ÉS JEGYZÉSE.

1.§

A társaság cége magyarul „Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaság” németül „Actiengesellschaft Maschinenfabrik und Eisengiesserei Josef Hamerli”.

2.§

A társaság székhelye Pécs, szabadságában áll a bel és külföldön máshol is fiókokat, képviseleteket és ügynökségeket létesíteni.

3.§

A társaság célja a Hamerli József gépgyár és vasöntőde pécsi bejegyzett cég gyárának összes tartozékaival és üzleti vállalataival való megszerzése és további üzemmentartása, esetleg további gépgyarak és vasöntőde vállalatok létesítése, vagy üzemben lévő egyéb gépgyári vállalatok megszerzése és üzemben tartása és a gyári üzembe vágó nyersárúk, anyagok és gyártmányok vétele és eladása, végül más ugyanezen körbe vágó vállalatokban való részvétel.

4.§

A társaság tartama határozatlan.

5.§

A cég jegyzése akként történik, hogy az előnyomott vagy irt cégszöveg alá két igazgatósági tag, vagy egy igazgatósági tag és egy a cégjegyzésre felhatalmazott tisztviselő teszük aláírásukat.

II. ALAPTŐKE.

6.§

A társaság alaptőkéje 800.000 korona amely 2.000 darab egyenként 400 koronáról kiállított teljesen befizetett névre szóló részvényekre oszlik.

Az alaptőke akként alakult, hogy ahhoz Hamerli József és Bader Vilmos mint a Hamerli József gépgyár és vasöntőde pécsi bejegyzett cég tulajdonosai betéttel járultak, amely betét a következő :

a cégnek pécsi gépgyára és vasöntődéje, vagyis ingatlan birtoka a rajta levő összes épületekkel és tartozékokkal együtt, a cégnek üzletet, az összes a pécsi telepen levő és egyéb helyeken lévő áruk, anyagok, gépek, felszerelések, berendezések és követelések a cégnek 1917. évi december 31.-én felvett leltár szerint. Továbbá ezen cégnek 1918. január 1.-től megszerzett összes activái és passivái. Ezen betét értéke 700.000 koronában állapított meg, melynek ellenében Hamerli József gépgyár és vasöntőde bejegyzett cég tulajdonosai 1.750 drb. egyenként 400 kor. összesen 700.000 korona névértékű részvényt kaptak, míg a fennmaradó 200 drb. egyenként 400 korona névértékű részvényt a Pécsi Takarékpénztár és a Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztár egyenlő arányban vette át. A fennmaradó 50 drb. részvény szabad jegyzés alá bocsájtatott.

7.§

A részvények magyar nyelven vannak kiállítva, a részvénytársaság száraz pecsétjével és jogérvényes cégjegyzéssel vannak ellátva.

A részvények sorszámmal, szelvényekkel és szelvényutalvánnyal vannak ellátva és oszthatatlanok olyformán, hogy a társaság egy részvényre csak egy tulajdonost ismer el.

8.§

Az alaptőke új részvények kibocsátásával közgyűlési határozattal bármikor felemelhető.

Az új részvények kibocsájtási árfolyamát, azok befizetésének határidejét és módzatait és a kibocsájtás egyéb feltételeit az igazgatóság javaslatára közgyűlés határozza meg.

A Hamerli József gépgyár és vasöntőde bej. közkereseti társaság tulajdonosai biztosítják a Pécsi Takarékpénztárnak és a Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztárnak azt a jogot, hogy a tulajdonukat képező összesen 1.750 drb. részvényeket megillető elővételi jogok 25 százalékát minden ellenérték nél-

kül nekik átengedik egyenlő arányban oly formán, hogy az új részvényeket al pari veszik át. Ezen kötelezettségük azonban csak az esetben áll fenn nevezett cégtulajdonosoknak, ha az alaptőke felemelése 5 éven belül történnék meg és nevezett intézetek az alaptőke felemelés időpontjában az alapításkor jegyzett részvények birtokában vannak.

III. KÖZGYÜLÉS IGAZGATÓSÁG FELÜGYELŐBIZOTTSÁG.

9.§

Mindazon jogokat, amelyek a részvényeseket a társaság ügyei tekintetében megilletik, a részvényesek összesége a közgyűlésen gyakorolja.

10.§

A közgyűlésen csak azon részvényes vehet részt, aki az előző év utolsó napjáig nevére átírt részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt a társaság pénztáránál, vagy a közgyűlést összehívó hirdetményben erre kijelölt helyen a közgyűlést nyolc nappal megelőzően letétbe helyezte.

A letett részvényekről kiállított elismervény a közgyűlésre való részvéttelre igazolási jegyül szolgál.

11.§

Minden letett részvény egy szavazatra jogosít. Távollevő részvényesek szavazatképes részvényesek által meghatalmazás útján képviseltethetik magukat. A meghatalmazás alakszerűségét az igazgatóság határozza meg.

Kiskorúak, jogi személyek, vagy társulatok törvényes alapszabályszerű képviselőik által képviseltethetik magukat ha ezek nem is részvényesek.

12.§

A közgyűlések megtartásának helye Pécs. Összehívja az igazgatóság. A rendes közgyűlés évenként egyszer minden év első negyedében tartandó meg.

Rendkívüli közgyűlést az igazgatóság bármikor összehívhat, ha azt szükségesnek tartja.

Az igazgatóság rendkívüli közgyűlést összehívni köteles :

a./ közgyűlési határozat folytán.

b./ ha az alaptőke egytized részét képviselő egy vagy több részvényes részvényeinek a 10.§ értelmében való letétele mellett az ok és cél megjelölésével a közgyűlés egybehívását írásbelileg kéri.

13.§

Úgy a rendes mint a rendkívüli közgyűlés összehívása a megtartása helyének és idejének, valamint a tárgysorozat közlése mellett a 38.§-ban megjelölt hírlapban egy ízben közzéteendő hirdetmény útján történik.

A hirdetmény közzétételének a közgyűlést tizennégy nappal kell megelőznie.

14.§

A közgyűlés határozatképes, ha az azon személyesen megjelent, vagy meghatalmazott által helyettesített részvényesek az alaptőkének legalább egytized részét képviselik.

Az a közgyűlés, melynek tárgya az alaptőkének felemelése, vagy leszállítása, más társasággal való egybeolvadása, a kereskedelmi törvény 179.§.4. pontjában megjelölt kartellszerződések megkötése, vagy végül a társaság felosztása iránt való határozat hozatal, csak akkor határozatképes, ha az alaptőkének legalább egymarmada van képviselve.

15.§

Ha a közgyűlés nem határozatképes, elnapolandó és a 13.§ szerint tizennégy nap alatt újból egybehivandó.

A második közgyűlés a megjelent részvényesek által képviselt részvények számára való tekintet nélkül határozatképes, de csak azon tárgyak felett határozhat, amelyeket az első közgyűlés közzétett tárgysorozata tartalmazott.

16.§

A közgyűlésen az igazgatóság elnöke, ennek akadályoztatása esetén az alelnök és ha ez is akadályozva van, az igazgatóság által erre kijelölt igazgatósági tag elnököl.

A közgyűlésről jegyzőkönyv vezetendő, melyben a jelenlévő részvényesek nevei és az általuk képviselt részvények száma felveendő.

A jegyzőkönyvet az elnök és a jegyző írja alá.

17.§

A közgyűlés határozatait általános szótöbbséggel hozza. Szavazat egyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

A 14.§ második bekezdésében megjelölt határozatok azonban csak a szavazatok kétharmad többségével hozhatók.

A szavazás módját a közgyűlésen az elnök határozza meg. Választás csak közfelkiáltással vagy titkos szavazással történhetik.

18.§

A közgyűlés csak a hirdetményben megjelölt tárgyak felett határoz.

Minden szavazatképes részvényes önálló indítványt tehet a közgyűlésen. Ezen indítványokat azonban a közgyűlés nem intézi el érdemlegesen, hanem csak a felett határoz, vajjon ezek egyáltalán és mikor tüzessenek ki egy későbbi szabályszerűen egybehivandó közgyűlés napirendjére.

Csak rendkívüli közgyűlés egybehívása iránti indítvány felett kell azonnal határozni.

Szavazatképes részvényes által az igazgatóságnál legkésőbb a közgyűlés napját megelőző év dec. 31.-ig írásban bejelentett indítvány a legközelebbi rendes közgyűlés tárgysorozatába felveendő.

19.§

A közgyűlés hatáskörébe a következő tárgyak tartoznak :

a./ az igazgatóság előterjesztései, a felügyelőbizottságnak az évi mérlegre vonatkozó jelentése és annak esetleges egyéb előterjesztései.

b./ az előterjesztett évi zárszámadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és a rendelkezésre álló tiszta nyereség felosztásának megállapítása.

c./ az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjainak megválasztása, elmozdítása, valamint azok részére a felmentvény megadása.

d./ a felügyelőbizottsági tagok díjazásának megállapítása.

e./ az alaptőke felemelése vagy leszállítása.

f./ az alapszabályok módosítása.

g./ egyesülés más társasággal, vagy a kereskedelmi törvény 179.§. 4. pontjában körülírt kartellszerződések megkötése.

h./ a részvényeseknek a 18.§ szerint beterjesztett indítványai.

i./ a társaság feloszlása, a felszámolók kirendelése és azok díjazásának megállapítása.

IGAZGATÓSÁG.

20.§

A társaság ügyeit a kereskedelmi törvényben körülírt kötelezettség és felelőség mellett az igazgatóság intézi és képviseli harmadik személyekkel és hatóságokkal szemben.

Az igazgatóság legalább tíz tagból áll.

21.§

Az igazgatóságot az első három évre az alapítók nevezik ki. Később mindenkor három évre terjedő megbizatással a közgyűlés választja. A három évi idő után kilépő igazgatósági tag ismételten újból megválasztható. Ha az igazgatóság létszáma bármily okból négyen alul csökken a lehető legrövidebb idő alatt rendkívüli közgyűlés hívandó egybe a pótválasztás megejtésére. Az igazgatósági tagságról való lemondás érvényesen csak a közgyűlésen történhetik.

Mindaddig míg a Pécsi Takarékpénztár az alapításkor jegyzett részvények

tulajdonosa, az igazgatóságban két tagnak az általa kijelölt személyekkel való betöltését a részvénytársaság biztosítja.

Mindaddig míg a Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztár az alapításkor jegyzett részvények tulajdonosa, az igazgatóságban két tagnak az általa kijelölt személyekkel való betöltését a részvénytársaság biztosítja.

22.§

Az igazgatóság saját kebeléből választ elnököt és alelnököt.

Ülést annyszor tart, ahányszor ezt a társaság ügyei megkívánják. Két igazgatósági tag kívánságára az elnök az ülést összehívni köteles.

Az igazgatósági ülés határozatainak érvényességéhez legalább négy tag jelenléte szükséges és a határozatok abszolút szavazattöbbséggel hozatnak.

Szavazategyenlőség esetén az a határozat érvényes amelyre az elnöklő igazgatósági tag szavazatát leadta.

Minden ülésről jegyzőkönyv vezetendő, amelyet az elnök, jegyző és két igazgatósági tag ír alá.

23.§

Az igazgatóság ügyrendjét maga állapítja meg. Jogában áll az üzlet közvetlen vezetésére egy igazgatósági tagot mint kereskedelmi igazgatót és egyet mint üzemvezető igazgatót kirendelni. Az igazgatóság alkalmazza a műszaki és kereskedelmi tisztviselőket, és állapítja meg azoknak javadalmazását.

Jogában áll az igazgatóságnak hatáskörének egy részét a saját kebeléből választott végrehajtóbizottságra átruházni.

Az igazgatóságnak jogában áll a tisztviselők közül egyet vagy többet cég-jegyzői jogosultsággal felruházni.

24.§

Az igazgatóság minden határozatáért és intézkedéséért az igazgatóság minden tagja felelős.

FELÜGYELŐBIZOTTSÁG

25.§

A felügyelőbizottság legalább három tagból áll, kiket a közgyűlés választ. Ugyanazon tag újból is megválasztható.

26.§

A felügyelőbizottság ellenőrzi a társasági ügyvezetést minden ágában, e végből kötelessége a társasági ügyek meneteléről tudomást szerezni és jogában áll a társaság könyveit, iratait és pénztárát bármikor megvizsgálni.

A felügyelőbizottság az évi zárszámadásokat és mérlegeket nemkülönben a nyereség felosztást tárgyaló indítványokat megvizsgálni és erről a közgyűlésnek évenként jelentést tenni köteles.

27.§

A felügyelőbizottság tagjai működésükért a közgyűlés által évről-évre megállapítandó tiszteletdíjban részesülnek.

MÉRLEG, TISZTA NYERESÉG, TARTALÉKALAP, JUTALÉK, OSZTALÉK.

28.§

Az üzleti év január 1.-el kezdődik és december 31.-én végződik.

Az igazgatóság köteles minden év végén a könyveket lezárni, a társaság összes activáit és passiváit leltárba venni és ennek alapján a mérleget és zárszámadást elkészíteni és azokat a felügyelőbizottság elé terjeszteni.

29.§

A mérleg a kereskedelmi törvényben foglalt szabályok szerint készítendő el.

Nevezetesen :

a./ a kintlévő követelések közül a behajthatatlanok egészben leírandók, a kétesek valószínű értékük szerint veendőek fel,

b./ a tőzsdén jegyzett értékpapírok az üzletév utolsó napján jegyzett árfolyamérték szerint veendőek fel.

c./ az anyagkészletek a piac naptár kelte szerinti, a félig vagy teljesen kész gyártmányok gyártási árban, a szerszámok lelkiismeretes becslés után becsár szerint veendőek fel.

d./ a gyárépületek és gépek az előző év mérlegében kitüntetett becsünél magasabb értékben fel nem vehetők, ha csak az év folyamán újabb építkezések vagy beszerzések hozzá nem járulnak.

Az előző évi lezárt számlák összegéből minden évben leírásokat kell eszközlöni, még pedig épületeknél legalább három százalékot és gépeknél legalább tíz százalékot.

30.§

Az igazgatóság köteles a felügyelőbizottság által megvizsgált mérleget annak jelentésével együtt a közgyűlésnek bemutatni és a közgyűlésileg jóváhagyott mérleg egy eredeti példányát a pécsi kir. Törvényszéknél mint cégbiroságnál bemutatni.

31.§

A társaság nyeresége, amely az összes veszteségek, költségek és leírások levonása után megmaradó tiszta jövedelemből áll a következő módon osztandó fel :

a./ Az igazgatóság jutalmazására a tiszta jövedelem tiz százaléka fordítandó, melynek felosztása iránt az igazgatóság saját hatáskörben intézkedik.

b./ A tiszta jövedelem tiz százaléka a tartalékalapra fordítandó mindaddig míg az alaptőke 50 %-át el nem éri.

Jogában áll azonban az igazgatóság előterjesztésére a közgyűlésnek a tartalékalapot ennél jobban is dotálni, esetleg újabb különleges tartalék alapokat is létesíteni, a fennmaradó összeg felett a közgyűlés rendelkezik.

32.§

Az osztalék kifizetése az osztalék szelvény átadása ellenében történik legkésőbbben a közgyűlés megtartása után 30 napon belül.

Az esedékesség napjától számított öt év alatt fel nem vett osztalék a társaság tartalékalapja javára esik.

Az osztalék után kamat nem jár.

33.§

A tartalékalap rendeltetése a társaság esetleges rendkívüli veszteségeinek fedezése, valamint az osztaléknak öt százalékgig abból való kiegészítése, ha valamely évben a tiszta jövedelem az alaptőke öt százalékat el nem éri.

A tartalékalap ezen célra csakis közgyűlési határozattal használható fel.

34.§

A tartalékalap a társaság tulajdona és az alapszabályszerű üzletekre fordítható anélkül, hogy ezért külön kamattérítés volna eszközzendő.

A TÁRSASÁG FELOSZLÁSA ÉS FELSZÁMOLÁSA.

35.§

A részvénytársaság feloszlik a közgyűlésnek a 14.§.2-ik pontja és a 17.§.2.-ik pontja értelmében hozott határozata alapján.

36.§

A részvénytársaságnak közgyűlési határozat következtében való feloszlása esetén a közgyűlés határoz a felszámolás módja felett, ő nevezi ki a felszámolókat és megállapítja javadalmazásukat.

37.§

A társaság felszámolásának foganatositására nézve a kereskedelmi törvény 202-207 szakaszaiban foglalt határozatok irányadók.

A TÁRSASÁG HIRDETMEÉNEK KÖZZÉTÉTELE.

38.§

A társaság hirdeteményei valamelyik pécsi lapban teendők közzé.

Jelen alapszabályok az 1918. március 30.-án megtartott alakuló közgyűlésen elfogadtattak.

Dr. Tausz Dezső sk.

közgyűlési jegyző

Dr. Stein Lajos sk.

közgyűlési elnök.

Cg. 169.szám

1918

Ezen alapszabályok a pécsi kir. Törvényszéknél, a kereskedelmi társas cégek jegyzékének IV. kötet 36 lapján, az arra vonatkozó magyarul :

„Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaság” - németül :

„Actiengesellschaft Maschinenfabrik und Eisengiesserei József Hamerli céggel együtt bejegyeztettek.

Pécs, 1918 évi április hó 23 napján

olvashatatlan aláírás

kir. törvényszéki bírő.

olvashatatlan aláírás

Cégjegyzékvezető

- □ - ■ - □ - ■ - □ - ■ - □ - ■ - □ -

Nagyságos

H a m e r l i J ó z s e f úrnak

Pécs.

Van szerencsénk értesíteni, hogy az általunk alapítandó Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaság kereskedelmi igazgatói állására meghívtuk a következő feltételek mellett :

Őn elvállalja a kereskedelmi igazgatói állással járó és a részvénytársaság összes vállalataira kiterjedő teendőket az ilyen állással összefüggő szokásos kötelezettségekkel, amely kötelezettségeknek Őn a legjobb tudása szerint lelkiismeretesen megfelelni tartozik.

Őn állását azonnal elfoglalni és állandóan Pécsen lakni tartozik.

A kereskedelmi igazgatási teendők ellátása fejében negyedévi részletekben előre fizetendő évi tízezer korona tiszteletdíjban részesül. Ezen tiszteletdíj után járó összes adók és illetékek kizárólag a részvénytársaság által fizetendők.

Ezen kereskedelmi igazgatói minőségben való megbízatása egyenlőre 1920 december 31-ig terjed, amennyiben azonban ezen viszonyt sem Őn sem a részvénytársaság 1920 június 30-ig feladandó ajánlott levélben megszüntetni nem kívánja, hasonló mindig az illető év június 30-ig gyakorlandó félévi felmondás mellett egy-egy évre meghosszabbítottnak tekintendő.

Fenntartjuk magunknak, hogy a vállalat vezetésére további egy vagy több igazgatót kinevezhessünk, akik Őnnel a részvénytársaság vezetésében résztvesznek.

Az esetleg felmerülendő peres ügyekben kölcsönösen a pécsi kir. Járásbíróság illetékességét kötjük ki.

Pécs, 1918 március 15.

PÉCSI TAKARÉKPÉNZTÁR

Visnya sk. Taiza sk.

PÉCS-BARANYAI KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR

Tercsény sk. Mattyasovszky sk.

Nagyságos

B a d e r V i l m o s úrnak

Pécs.

Van szerencsénk értesíteni, hogy az általunk alapítandó Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaság műszaki igazgatói állására meghívtuk a következő feltételek mellett :

Őn elvállalja a műszaki igazgatói állással járó és összes a részvénytársaság vállalataira kiterjedő teendőket, az ilyen állással összefüggő szoká-

sos kötelezettségekkel, amely kötelezettségeknek Ön a legjobb tudása szerint lelkiismeretesen megfelelni tartozik. Ön ennek folytán egész idejét a társaság vállalatának és üzleteinek szentelni tartozik és az igazgatóság hozzájárulása nélkül semminemű más állást, beleértve az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagságokat is nincs jogosítva elvállalni.

Ön állását azonnal elfoglalni és állandóan Pécsen lakni tartozik.

Az Ön javadalmazása előzetes havi részletekben fizetendő évi tizenkettő ezer korona fizetésben továbbá negyedévi előzetes részletekben fizetendő évi négyezer korona lakpénzben végül öt százalékos nyereségrészesedésben /tantieme/ állapítottatik meg, mely nyereségrészesedés a közgyűlésileg megállapított mérleg szerint kimutatott tiszta jövedelem után számítottatik.

A javadalmazása után kiszabadandó összes adókat és nyugtailletékeket a társaság viseli.

A társaság Önt műszaki igazgatói minőségben egyelőre 1920 évi december 31-ig alkalmazza; amennyiben ezen alkalmazási viszonyt sem a társaság sem Ön 1920 évi június hó 30-ig a másik fél címére feladandó ajánlott levél útján fel nem mondaná, az alkalmazási viszony hasonló, mindig az illető év június hó 30-ig gyakorlandó fél évi felmondás mellett egy-egy évre meghosszabbítotttnak tekintendő.

Jogában áll Önnek - de nekünk nem - ezen idő alatt is minden év december 31-én vagy június 30-án hat óra ezen szerződést felmondani.

Fentartjuk magunknak, hogy a vállalat vezetésére további egy vagy több igazgatót kinevezhessünk, akik Önnel a részvénytársaság vezetésében résztvesznek.

Az esetleg felmerülendő peres ügyekben kölcsönösen a pécsi kir. Járásbíróság illetékességét kötjük ki.

Pécs, 1918. március 15.

Teljes tisztelettel :

PÉCSI TAKARÉKPÉNZTÁR

Visnya sk. Taizs sk.

PÉCS-BARANYAI KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR

Tercsény sk. Mattyasovszky sk.

Hamerli József sk.

Ct.570/1

J e g y z ö k ö n y v .

Felvétetett a Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaság alakuló közgyűlésén Pécsen 1918. március hó 30-án délután három órakor a Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztár tanácskozó termében.

Az alapítók megbízásából Hamerli József üdvözlí a részvényjegyzőket, ismerteti a Hamerli József gépgyár és vasöntőde pécsi bejegyzett közkereseti társaság múltját, az alapítás körülményeit és célját, a megalakítandó rész-

vénnytársaság célját és felkéri a jelenlévőket, hogy a közgyűlés megtartása céljából elnököt válasszanak.

A közgyűlési jegyzőkönyv vezetésére Dr. Tausz Dezső ügyvédet kéri fel.

A jelenlévő részvényaláírók közfelkiáltással elnökül mecsekjánosi Dr. Stein Lajost választották meg.

Elnök a tisztséget köszönettel elvállalja és az elnöki széket elfoglalja.

Elnök megállapítja, hogy jelen vannak :

Bader Samu, Bader Vilmos, monostori Erreth Ede, dr. Günther Mihály, Hamerli József, Makay István, mecsekjánosi dr. Stein Lajos, Tausz Gyula, Visnya Ernő, Hamerli Imre és Tedesco Viktor úrak.

Elnök megállapítja, az alapító tervezetből, hogy a közgyűlés szabályszerűen összehívott és a kereskedelmi törvény szabályainak megfelelőleg a közgyűlés határozatképes.

Elnök bemutatja a Pécsi Kereskedelmi és Iparbank hitelesített könyvkivonátát, amely szerint az összes részvényesek az általuk jegyzett részvénytőkéket készpénzben befizették. A közgyűlés ennek alapján megállapítja, hogy az alapítási tervezetben és a kereskedelmi törvényben előírt követelményeknek a részvényesek eleget tettek és így az alaptőke biztosítva van.

Felolvastattak az alapszabályok, a közgyűlés azokat elfogadta és jelen jegyzőkönyvhöz csatolni rendelte.

Olvastatott egyrészt az alapítók másrészt Hamerli József és Bader Vilmos között kötött megállapodás, amely szerint nevezettek a részvénytársaságba hozott betétük ellenértéke fejében összesen 1.750 darab egyenként 400 korona névértékű összesen 700.000 korona névértékű részvényt vesznek át.

A közgyűlés ezen megállapodásokat a maga részéről elfogadja és megállapítja, hogy nevezettek betétük ellenértéke fejében 1.750 darab részvényt kapnak és az okirat egész tartalmát kötelezőnek elismervén, azt jelen jegyzőkönyvhöz csatolni rendeli.

Ezen határozat meghozatalánál Hamerli József és Bader Vilmos nem vettek részt.

Olvastatott az alapítók és Hamerli József kereskedelmi igazgató között létrejött szerződés, amely szerint a kereskedelmi vezetéssel megbízott.

A közgyűlés az okiratba foglalt megállapodásokat elfogadja és a részvénytársaságra nézve kötelezőnek elismeri és az okiratot jelen jegyzőkönyvhöz csatolni rendeli.

Ezen határozat meghozatalánál Hamerli József nem vett részt.

Olvastatott az alapítók és Bader Vilmos üzemvezető igazgató között létrejött szerződés, amely szerint ő a részvénytársaság vállalatainak üzemvezetésével megbízott.

A közgyűlés az okiratba foglalt megállapodásokat elfogadja és a részvénytársaságra nézve kötelezőnek elismeri és az okiratot jelen jegyzőkönyvhöz

csatolni rendeli.

Olvasztatott egyrészt az alapítók másrészt a Pécsi Takarékpénztár és a Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztár pécsi intézetekkel kötött szerződés.

A közgyűlés ezen okiratban foglalt megállapodásokat elfogadja és az azok részére biztosított előnyöket a részvénytársaságra nézve kötelezőnek elismeri és magát az okiratot jelen jegyzőkönyvhöz csatolni rendeli.

Ezen határozat meghozatalánál, Tedesco Viktor és Visnya Ernő mint nevezett intézetek ügyvezető igazgatói nem vettek részt.

Elnök bejelenti, hogy az alapítók az első három év tartamára kinevezték igazgatósági tagokul :

Bader Samu, Bader Vilmos, monostori Erreth Ede, Hamerli József, Hamerli Imre, Makay István, mecsekjányosi Dr. Stein Lajos, Tausz Gyula, Tedesco Viktor és Visnya Ernő úrakat.

A közgyűlés ezen bejelentést tudomásul veszi.

A közgyűlés a részvénytársaság felügyelőbizottsági tagjaiul közfelkiáltással Dr. Günther Mihály, Eötvös Jenő és Siptár Lajos úrakat választotta meg egy évi tartamra.

A közgyűlés ezek után az alapítóknak a felmentvényt megadta és az általuk kötött és a közgyűléssel ismertetett ügyleteket a részvénytársaságra nézve kötelezőnek kimondotta.

Eötvös Jenő részvényes indítványára a közgyűlés felhatalmazta az igazgatóságot, hogy a cégbíróság által esetleg megkivánt alapszabálmódosításokat a saját hatáskörben eszközölje anélkül, hogy e célból külön közgyűlés egybe-hívassék.

Ezek után az alakuló közgyűlés tárgysorozata ki lévén merítve a közgyűlési elnök azt befejezettnek nyilvánítja.

Kmft.

Dr. Tausz Dezső sk.
közgyűlési jegyző.

Dr. Stein Lajos sk.
közgyűlési elnök.

- □ - ■ - □ - ■ - ■ - □ - ■ - □ -

Sopiana
MASCHINENFABRIK UND EISENGIESSEREI JOSEF HAMERLI
PÉCS.

AKTIENGESELLSCHAFT

MASCHINENFABRIK UND EISENGIESSEREI JOSEF HAMERLI
PÉCS.

Sürgőnycim: HAMERLI GÉPGYÁR. o o o Interurban-Telefon: 241.
M. kir. postatakarékpénztári számla: 16997. szám.
o o Folyó számla a Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztárnál. o o

Telegr.-Adr.: MASCHINENFABRIK HAMERLI. o Telefon-Interurban: 241.
Königl. ung. Postsparkassenamt Nr. 16997.
o o Giro-Conto bei der Pécs-Baranyaser Zentral-Sparkassa. o o

Ct.570/3.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett a Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaságnak 1919. február 11-én tartott igazgatósági ülésén.

Jelen vannak : Hamerli József igazgatósági elnök, Visnya Ernő alelnök, Bader Samu, Bader Vilmos, Erreth Ede, Dr. Stein Lajos, Tausz Gyula, Tedesco Viktor, Makay István és Hamerli Imre igazgatósági tagok,

Dr. Günther Mihály, Bötvös Jenő és Siptár Lajos felügyelőbizottsági tagok.

A jegyzőkönyvet vezette Dr. Tausz Dezső.

Elnök javasolja, hogy Darányi Vilmos a gyár főkönyvelőjét az igazgatóság nevezze ki a részvénytársaság kereskedelmi igazgatójává és jogosítsa fel, hogy valamelyik igazgatósági taggal együttesen jegyezhesse a céget.

Az igazgatóság az ügyvezető elnök javaslatára méltányolva Darányi Vilmosnak a gyárnál eltöltött több évi munkásságát, mindenkor lelkiismeretes működését, pontosságát és szorgalmát, kinevezi őt a részvénytársaság kereskedelmi igazgatójává és feljogosítja őt, hogy a társaság cégét valamely igazgatósági taggal együtt és közösen jegyezhesse és elrendeli, hogy ezen jogosultságnak a cégjegyzékbe leendő bevezetése a megfelelő módon eszközöltessék.

Kmft.

Dr. Tausz Dezső sk.
jegyző.

Hamerli József sk.
igazgatósági elnök.

Ct.570/2.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett a Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaságnak 1919 évi április hó 7-én délután 4 órakor a Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztár üléstermében tartott közgyűléséről.

Jelen voltak Hamerli József elnök, Visnya Ernő alelnök, Bader Samu, Bader Vilmos műszaki igazgató, Erreth Ede, Hamerli Imre, Makay István, Dr. Stein Lajos, Tausz Gyula, Tedesco Viktor, Dr. Günther Mihály, Eötvös Jenő, Siptár Lajos, Darányi Vilmos és Dr. Tausz Dezső.

Igazgatósági Elnök üdvözlí a megjelenteket és a jegyzőkönyv hitelesítésére Dr. Stein Lajos és Erreth Ede igazgatósági tagokat, a jegyzőkönyv vezetésére Dr. Tausz Dezső ügyvédet kéri fel. Megállapítja az Igazgatósági Elnök, hogy a közgyűlési meghívó az alapszabályoknak megfelelőleg közzététetett és hogy a közgyűlés határozatképes.

Igazgatósági elnök betérjeszti az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentését az 1918 évi zárszámadások megvizsgálásáról és azok javaslatát a tiszta jövedelem felosztásáról.

A közgyűlés hozzájárul az igazgatóság és felügyelőbizottságnak a tiszta jövedelem felosztására vonatkozó javaslatához és a mérleg számlát valamint a veszteség és nyereség számlát tudomásul veszi és a jelen jegyzőkönyvhöz csatolni rendeli.

Ezek szerint 6 %-os osztalék fejében 800.000 K. részvénytőke után /részvényenként 24 K./

	48.000 korona
alapszabályszerű jutalékra	12.002,28 K
tartalékalapra	4.000,- K
nyugdíjalapra	5.000,- K
népjóléti célokra	5.000,- K
jótékonycélokra	1.000,- K
fordítattik összesen	75.002,28 K
míg új számlára vitetik át	5.013,06 K

Az igazgatóság és felügyelőbizottság a felmentés megadását kéri.

A közgyűlés a szokásos óvás fenntartása mellett a felmentést megadja.

Az igazgatósági elnök felhívja a közgyűlést, hogy három felügyelőbizottsági tagot három évre válasszon meg.

A közgyűlés egyhangúlag Dr. Günther Mihály, Eötvös Jenő és Siptár Lajos úrakat felügyelőbizottsági tagokká három évi tartalomra megválasztja.

Más indítvány nem érkezett, miért is az elnök a közgyűlést berekesztette.

Kmft.

Dr. Tausz Dezső sk.

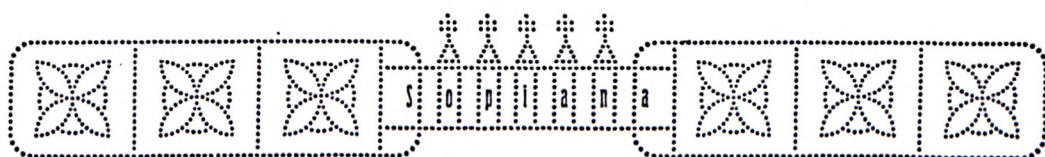
jegyző.

Dr. Stein Lajos és Erreth Ede sk.

hitelesítők.

Hamerli József sk.

elnök.

MEGHIVÓ.

HAMERLI JÓZSEF GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1919. évi április hó 7-én délután négy órakor a Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztár üléstermében tartja

I. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT,

melyre a t. részvényeseket az alapszabályok alanti szakaszaira való hivatkozással tisztelettel meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.

T Á R G Y S Ó R O Z A T :

1. Elnöki megnyitó és a jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1918. évi zárszámadások megvizsgálásáról és azok javaslata a tiszta jövedelem felosztásáról.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére leendő felmentés megadása.
4. Három felügyelő-bizottsági tagnak három évi tartamra leendő megválasztása.
5. Esetleges indítványok.

FIGYELMEZTETÉS :

10. § A közgyűlésen csak azon részvényes vehet részt, aki az előző év utolsó napjáig nevére átitrt részvényét a le nem járt szelvényekkel együtt a Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztárnál vagy a közgyűlést összehívó hirdetményben erre kijelölt helyen a közgyűlést nyolc nappal megelőzően letétbe helyezi. A letett részvényekről kiállított elismervény a közgyűlésre való részvételre igazolási jegyül szolgál.

11. § Minden letett részvény egy szavazatra jogosít. Távollevő részvényesek szavazatképes részvényesek által meghatalmazás után képviseltethetik magukat. A meghatalmazás alakszerűségét az igazgatóság határozza meg. Kiskorúak, jogi személyek vagy társulatok törvényes vagy alapszabályszerű képviselőik által képviseltethetik magukat, ha ezek nem is részvényesek.

HAMERLI JÓZSEF GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

o o o

I G A Z G A T Ó S Á G :

ELNÖK:

Hamerli József.

ALELNÖK:

Visnya Ernő.

TAGOK:

Bader Samu,
Bader Vilmos,
műszaki igazgató,
Erreth Ede,
Hamerli Imre,
Makay István,
Dr. Stein Lajos,
Tausz Gyula,
Tedesco Victor.

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

ELNÖK:

Dr. Günther Mihály.

TAGOK:

Eötvös Jenő,
Siptár Lajos.

Tisztelt Közgyűlés!

Az 1918. évi — első — üléstévről következőkben van szerencsénk jelentésünket előterjeszteni:

A világháború negyedik évében, amikor az ipari és üzleti kilátások a közeli béke reményében megfelelő fejlődéssel kecsegtettek, alakult meg a részvénytársaság. Az általános vállalkozási kedvet fokozta a háború közeli befejezésének látszata, a minnek a leszerelési előkészületek és az átmeneti munkálatok voltak biztató előjelei. A háború alatt a szükségleti javak minden téren a hadi célokat szolgáló egyoldalú termelés folytán megcsappantak, úgy hogy a kereslet ezen cikkekben oly nagy lett, hogy az anyagbeszerzés nehézségeitől eltekintve, bármely alakuló vállalatnak biztató alapot nyújthatott a jövőre nézve. Az anyagbeszerzési nehézségek látszatát csökkentette az a körülmény, hogy a háború befejezésekor leszerelésre kerülő és a hadi célokra feleslegessé vált anyagból oly nagy mennyiség fog felszabadulni, a mely az üzemek első anyagszükségletét biztosította volna.

Az események azonban másképp alakultak és ezeket a számításokat halomra döntötték.

Már az év közepén a hadimunkákat is csak megszakításokkal tudtuk folytatni, mert még magának a hadvezetőségnek sem állott rendelkezésére megfelelő mennyiségű anyag, mely rendelkezésének elkészítéséhez szükséges lett volna és így előfordult, hogy berendezésünk nagy részét, mely akkor teljesen a hadi munkára volt átalakítva, kihasználatlanul kellett hagyni. Ezen tényeken okulva igyekeztünk lassan békebeli cikkeink gyártására berendezkedni, a mihez a még raktáron lévő anyagot használtuk fel és ezáltal elértük azt, hogy az üzemet nem kellett teljesen beszüntetni. Mikor azután ismét anyag birtokába jutottunk és teljes erővel voltunk kénytelenek a hadi eszközök gyártását folytatni, kezdődött meg a leszerelés. Természetes, hogy most már végleg az üzem átalakításához és a háború alatt éjjel-napali üzem által igénybe vett gépeink helyreállításához fogtunk. Gazdaságos termelésről ez idő szerint, tekintve a folyton fokozódó anyagihiányt és szállítási nehézségeket szó sem lehetett. Hogy a meglévő munkáslétszámot megtartsuk és az üzem folytonosságát biztosíthassuk, a munkaidőt az újabb anyag-szállítmány beérkezéig kénytelenek voltunk leszállítani.

Ily nehéz viszonyok között fejeződött be első üzleti évünk, a mely mérlegünk szerint K 80015'34 nyereséggel záródott, melyet a T. Közgyűlés rendelkezésére bocsájtunk és tisztelettel indítványozzuk ezen összegből:

6"-os osztalék fejében 800000'— korona részvénytőke után (részvényenként K 24)	K 48000'—
alapszabályszerű jutalékokra	" 12002'28
tartalékalapra	" 4000'—
nyugdíjalapra	" 5000'—
népjóléti célokra	" 5000'—
jótekonycélokra	" 1000'—
Összesen	K 75002'28
fordíttassék, míg a maradvány	K 5013'06
új számlára vezettessék elő.	

Tisztelettel kérjük jelentésünket tudomásul venni, a bemutatott mérleget, valamint a nyereség- és veszteség-számlát, a melyekhez a felügyelő-bizottság hozzájárult, jóváhagyni és a nyereség-felosztásra vonatkozó indítványunkat elfogadni; egyuttal felhatalmazni, hogy az 1918. évi I. számú szelvényt folyó évi április hó 1-től kezdve 24 koronával a Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztár útján beválthassuk.

Pécs, 1919. február hó 11.-én tartott igazgatósági ülésből:

AZ IGAZGATÓSÁG.

- □ □ - □ □ □ - □ □ □ □ - □ □ □ - □ □ -

A HAMERLI JÓZSEF GÉPGYÁR ÉS VASÜNTÖDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Igazgatóságának és Felügyelőbizottságának JELENTÉSE az
előző üzletiév eredményeiről.

Nyomatott tájékoztató füzetet küldött a részvényesek
részére az éves beszámoló rendes közgyűlési MEGHIVÓ-ként.

Az első nyomtatott MEGHIVÓ füzet az 1918. évi első üzleti-
évről készült.

Az első nyomtatott füzet teljes terjedelmében közlésre
kerül a következő oldalakon.

További füzetek nem voltak találhatóak a Ct.570.-es cégi-
ratok között.

Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsénk tisztelettel jelenteni, hogy megbízásunk és a kereskedelmi törvénynek megfelelően a Hamerli József gépgyár és vasöntöde részvénytársaság üzleti kezelését figyelemmel kísértük, a pénztárt és könyvelést az elmúlt év folyamán több ízben megvizsgáltuk s mindezeket állandóan kifogástalanul rendben levőnek találtuk.

Ugyancsak átvizsgáltuk az 1918. évről az igazgatóság által elének terjesztett zárszámadást és mérleget, ezeket az üzleti könyvekkel egyezően szerkesztettnek s a való üzleteredményt feltüntetőnek, a mérleget pedig a törvény kívánalmai szerint felállított-nak találtuk; minél fogva az igazgatóságnak a zárszámadás eredményeként mutatkozó 80015'34 K üzleti tiszta jövedelem felosztására vonatkozó 1919. évi február hó 11.-én tartott ülésében hozott határozatában megállapított javaslatát, mint a vállalat érdekeinek megfelelőt elfogadtuk, a tisztelt Közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk s az igazgatóság, valamint magunk részére a felmentés megadását kérjük.

Pécs, 1919. évi február hó 11.-én.

A HAMERLI JÓZSEF GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁGA :

Dr. Günther Mihály
elnök.

Eötvös Jenő.

Siptár Lajos.

MÉRLEG-

VAGYON.

		Korona	fillár
88	Készpénz	1720	99
93	Postatakarék	48836	46
122	Értékpapírok	272400	—
61	Ingatlanok	150379	57
8, 110, 85	Gépek és berendezés	105929	70
86, 109, 113	Áruk, félkész és nyersanyag	421388	11
87, 91	Üzemi anyag	63267	52
89, 90	Adósok	348242	12
		1412164	47

Pécs, 1918. deczem-

A Z I G A Z G A T Ó -

Hamerli József
igazgatósági elnök.

A F E L Ü G Y E L Ő -

Dr. Günther
el-

Eötvös Jenő.

SZÁMLA.

TEHER.

		TEHER.	
		Korona	filler
116	Részvénytőke	800000	—
94	Hitelezők	530812	78
96	Nyugdíjalap	1336	35
	Nyeresség	80015	34
		1412164	47

ber hó 31.-én.

S Á G N E V É B E N :

Bader Vilmos
műszaki igazgató.

B I Z O T T S Á G :

Mihály
nök.

Siptár Lajos.

VESZTESÉG- ÉS

VESZTESÉG.

		Korona	Hiller
98,119,121,97	Üzleti költségek	96256	50
105,117,118 87, 91, 123 59, 85, 101	Üzemi költségek	316792	24
100, 102	Munkabérek	261691	53
120	Tisztviselő fizetések	52702	67
61,110,122,8	Leírások	62888	77
	Veszteség- és nyereség-számla:		
	1918. évi nyereség	80015	34
		870347	05

Pécs, 1918. deczem-

A Z I G A Z G A T Ó.

Hamerli József
igazgatósági elnök.

A F E L Ü G Y E L Ő.

Dr. Günther
el.

Eötvös Jenő.

MEGHÍVÓ.

Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaság

1922. évi január hó 8-án délelőtt 11 órakor a Pécsi Takarékpénztár üléstermében tartja

II. és III. évi rendes közgyűlését

melyre a t. részvényeseket az alapszabályok alatti szakaszára való hivatkozással tisztelettel meghívja
Az IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó és a közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére kettő részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1919. és 1920. évi zárszámadások megvizsgálásáról és javaslat a tiszta jövedelem felosztásáról.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentés megadása.
4. A felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása.
5. Tíz igazgatósági tagnak három évre leendő megválasztása.
6. Javaslat az alaptőke felemelése és az ezzel kapcsolatos alapszabály módosítás tárgyában.
7. Esetleges indítványok.

Figyelmeztetés.

10. §. A közgyűlésen csak azon részvényes vehet részt, aki az előző év utolsó napjáig nevére átirat részvényét a le nem járt szelvényekkel együtt a társaság pénztáránál vagy a Pécsi Takarékpénztárnál a közgyűlést nyolc nappal megelőzően letétbe helyezi. A letett részvényekről kiállított elismervény a közgyűlésre való részvételre igazolási jegyül szolgál.

11. §. Minden letett részvény egy szavazatra jogosít. Távollevő részvényesek szavazatképes részvényesek által meghatalmazás útján képviseltetik magukat. A meghatalmazás alakszerűségét az igazgatóság határozza meg. Kiskorúak, jogi személyek vagy társulatok törvényes vagy alapszabályszerű képviselők által képviselhetik magukat, ha ezek nem is részvényesek.

A pécsi DUNÁNTUL című napilapban közzétett
MEGHÍVÓ-ja a HAMERLI JÓZSEF gépgyár és vas-
öntőde részvénytársaságnak az évi rendes
közgyűlésére.

Ct.570/4.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett a Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaságnak 1922. január hó 8-án délelőtt 11 órakor a Pécsi Takarékpénztár üléstermében megtartott 1919 és 1920 évi rendes közgyűléséről.

Letett részvények :

1. Pécs-Baranyai Központi Takarékpénz. /Eötvös Jenő igazgató/	125
2. Pécsi Takarékpénztár /Visnya Ernő vezérigazgató/	516
3. Hamerli József	500
4. Makay István	5
5. Dr. Stein Lajos	5
6. Tedesco Viktor /Eötvös Jenő/	5
7. Eötvös Jenő	5
8. Siptár Lajos	10
9. Erreth Ede	5
10. Visnya Ernő	5

összesen 1.181

Jelen voltak :

Hamerli József, Visnya Ernő, Makay István, dr. Stein Lajos, Eötvös Jenő, Erreth Ede, Siptár Lajos részvényesek, továbbá Bader Vilmos műszaki igazgató és dr. Günther Mihály felügyelőbizottsági elnök.

1. Hamerli József igazgatósági elnök, mint a közgyűlés elnöke az ülést megnyitja és megállapítja, hogy az az alapszabályal, előírásai szerint 15 nappal korábban vagyis a DUNÁNTUL 1921. december 22,-i számában közzétett hirdetménnyel hivatott össze, továbbá, hogy a Pécsi Takarékpénztárnál, mint letéti helynél 10 részvényes által összesen 1.181 drb részvény helyeztetett kellő időben letétbe s így a közgyűlés határozatképes. Tudomásul szolgál.

2. A közgyűlési jegyzőkönyv vezetésére felkéri Siptár Lajost míg ennek hitelesítésére Erreth Ede és dr. Stein Lajos részvényeseket. Tudomásul szolgál.

3. A tárgysorozat 2. pontja értelmében elnök felkéri Siptár Lajost az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak az 1919. és 1920. üzletévek zárásadamasainak megvizsgálásáról szóló jelentésének, valamint a mérlegek megállapítására és nyereség felosztására vonatkozó javaslatának ismertetésére. Felolvastattak a következő előterjesztések :

Tisztelt Közgyűlés !

A társaság működésének 1919. és 1920. évről a második és harmadik évről a következőkben terjesztjük elő jelentésünket.

Az 1918. év végén az oly szerencsétlenül végződő világháború befejeztével Pécs városát a szerbek megszállták. Elszakítva az anyaországtól, nemcsak a forgalom, de minden érintkezés megszakadt Magyarországgal. A háború alatt hadimunkát végeztünk, mely részben befejezetlenül maradt és midőn az ellenség rajtunk csapott, a kész és félkész árut,- valamint a nyers anyagot lefoglalta és elvitte. A munka ellenértékét nem térítették meg és vállalatunk ez-

által nagy veszteséget szenvedett. De nagy kár érte a vállalatot azért is mert a hadügyminisztériumnál a tényleg leszállított munkáért ezek igen tetemes részéért sem az összeomlás után, sem azóta nem kapott kielégítést.

E veszteségekhez járult még az is, hogy hadiüzemünket át kellett alakítani a rendes termelésre, mely csak fokozta az anyagiak hiányát. Ezen nehéz helyzetet az ellenség pártolta szélsőséges munkás viszonyok még súlyosbították. Óriási sarcokat vetettek a gyárra, nagy béreket fizettettek velünk és a munkateljesítmény és fegyelem teljesen lezülött.

Ezek után érthető, ha vállalatunk különösebb eredményt nem tud felmutatni.

A gyárak régebben beszerzett anyagát mégis sikerült némiképp feldolgozni és az értékemelkedések útján értékesítve elértük azt, hogy az :

1919 évet 82.273,14 korona nyereséggel az

1920 évet pedig 90.959,37 korona nyereséggel zárhattuk.

Ezen összeg felosztására vonatkozólag javaslatunk a következő :

82.273,14 koronából fordíttassék 6 %-os osztalékra 800.000 korona részvénytőke után :

részvényenként 24,- korona	48.000,- K
alapszabályszerű jutalékra	9.059,93 K
tartalékalapra	10.000,- K
nyugdíjalapra	10.000,- K
népjóléti célokra	8.000,- K
jótékonycélokra	4.000,- K

összesen 89.059,93 K

míg az előző évek áthozatalával együtt fennmaradó
új számlára vezetessék elő. 5.922,33 K

Tisztelettel kérjük jelentésünket tudomásul venni, a bemutatott mérlegeket, valamint a nyereség és veszteség számlákat amelyhez a felügyelőbizottság hozzájárult, jóváhagyni és a nyereség felosztására vonatkozó indítványunkat elfogadni, egyuttal felhatalmazni, hogy az 1919 és 1920 évi II. és III. számú szelvényeket folyó évi január hó 9.-től kezdve 24 koronával a Pécsi Takarékpénztár útján beválthassuk.

Pécs, 1921. december hó 20.-án tartott igazgatósági ülésről.

Az igazgatóság nevében

Hamerli József s.k.

igazgatósági elnök.

Tisztelt Közgyűlés !

Van szerencsénk tisztelettel jelenteni, hogy megbízatásunk és a kereskedelmi törvénynek megfelelően a Hamerli József Gépgyár és Vasöntőde részvénytársaság üzleti kezelését figyelemmel kísértük, a pénztárt és könyvelést az elmúlt év folyamán több ízben megvizsgáltuk s mindezeket állandóan kifogás-

talánul rendben levőnek találtuk.

Ugyancsak átvizsgáltuk az 1919. és 1920. évekről az igazgatóság által e-lénk terjesztett zárszámadást és mérleget, ezeket az üzleti könyvekkel egye-zően szerkesztettnek s a való üzleteredményt feltüntetővel, a mérleget pe-dig a törvény kívánalmai szerint felállítottaknak találtuk, minélfogva az igaz-gatóságnak az 1919. évi zárszámadás eredményeként mutatkozó 82.273,14 korona, az 1920 évi zárszámadás eredményeként mutatkozó 90.959,37 korona üzleti tisz-ta jövedelem felosztására vonatkozó 1921. december 20-án tartott ülésében hozott határozatában megállapított javaslatát mint a vállalat érdekének meg-felelőt elfogadtuk, a tisztelt Közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk s az igaz-gatóság, valamint magunk részére a felmentés megadását kérjük.

Pécs, 1921. december 20-án.

A Hamerli József gépgyár és vasöntőde rt.
felügyelőbizottsága.

Elnök feltett kérdésére :

A közgyűlés az igazgatóság jelentését tudomásul vette, a zárszámadáso-kat az ismertetett módon megállapította és az igazgatóságnak a nyereség fe-loosztására vonatkozó javaslatát elfogadta.

4. Elnök előterjesztésére :

A Közgyűlés a felügyelőbizottság tiszteletdíját az 1919. üzletévre ta-gonként 1.000 K-ban míg az 1920. üzletévre tagonként 1.500 K-ban állapítja meg és az üzleti költségek számla terhére kiutalványozni rendeli.

5. Elnök feltett kérdésére : A közgyűlés úgy az igazgatóságnak mint a felügyelőbizottságnak, az 1919. valamint az 1920. üzlet évekre a felment-vényt megadja.

6. A tárgysorozat 5. pontja értelmében megválasztandó három év tartalmára tiz igazgatósági tag. Miután a titkos szavazást a közgyűlés egy tagja sem kívánta, közfelkiáltással az igazgatóság tagjaivá választottak az 1921, 1922 és 1923 üzletévre :

Bader Samu, Bader Vilmos, Erreth Ede, Hamerli Imre, Hamerli József, Makay István, dr. Stein Lajos, Tausz Gyula, Tedesco Viktor és Visnya Ernő.

7. Siptár Lajos előterjeszti az igazgatóságnak a részvénytársaság alaptő-kéjének felemelésére és az ezzel kapcsolatos alapszabály módosítására vonat-kozó következő javaslatát :

Tisztelt Közgyűlés !

Vállalatunk fejlődése valamint a magas nyersanyagárak és munkabérek által igényelt nagyobb forgótőke szükségessé teszik, hogy az eddigi 800.000 K alap-tőke felemelése tárgyában a tisztelt Közgyűlésnek javaslatot tegyünk :

Kérjük szíveskedjenek elhatározni hogy :

1./ 2.000 drb egyenkint 400 K névértékű részvény bocsájtassék ki darabon-ként 500 K lefizetés ellenében olyként, hogy minden egyes régi részvény tu-

lajdona egy új részvény átvételére jogosít.

2./ A kibocsájtandó új részvények az 1922. év nyereségében részesednek.

3./ Az így befizetett 1,000.000 koronából az alaptőkéhez 800.000 korona, míg a tartalékalaphoz 200.000 korona csatolandó.

4./ Az elővételi jog 1922. január hó 15-től január hó 31-ig a Pécsi Takarékpénztárnál gyakorlandó, amikor a régi részvennyel, illetőleg az azokról kiállított részvényutalványok bemutatandók és részvényenként a teljes 500 korona befizetendő.

5./ Ezen határidő elteltével az elővételi jog megszűnik és a fennmaradó részvényeket az igazgatóság szabadkézből értékesíti.

Ezen javaslatunk elfogadása esetén kérjük, hogy az azzal kapcsolatos alapszabály módosítást a következőkép méltóztassék megállapítani :

6.§. a régi szöveg helyett :

„A társaság alaptőkéje 1,600.000 K amely 4.000 drb egyenkint 400 koronáról kiállított teljesen befizetett, névreszóló részvényre oszlik.

8.§. utolsó bekezdése - mint most már tárgytalan rendelkezés - teljes egészében törlendő.

Pécs, 1921. december 20-án megtartott igazgatósági ülésről az igazgatóság nevében.

Hamerli József sk.

igazgatósági elnök.

Közgyűlés a javaslatot egyhangúlag elfogadja és ebből kifolyólag elnök határozatilag kimondja, hogy a társaság alaptőkéjét 2.000 drb egyenkint 400 korona névértékű részvény kibocsátásával eddigi 800.000 koronáról 1,000.000 koronára emeli fel. Minden régi részvény tulajdona egy új részvény átvételére jogosít, darabonként 500 K.-ás árfolyamon, - a befolyó 1,000.000 koronából 800.000 korona az alaptőkéhez, míg 200.000 korona a tartalékalaphoz csatolandó. Az elővételi jog gyakorlásának ideje 1922. január 15.-től 1922. január 31.-ig lett megállapítva.

Az alapszabály 6.§-a az eddigi szöveg helyett a következőkép állapíttatik meg :

„a társaság alaptőkéje 1,600.000 korona amely 4.000 drb egyenkint 400 koronáról kiállított, teljesen befizetett, névre szóló részvényre oszlik.”

A 8.§. utolsó bekezdése, mely a következőkép szól :

„A Hamerli József gépgyár és vasöntőde bej. közkereseti társaság tulajdonosai biztosítják a Pécsi Takarékpénztárnak és a Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztárnak azt a jogot, hogy a tulajdonukat képező összesen 1.750 darab részvényeket megillető elővételi jogok 25 százalékát minden ellenérték nélkül nekik átengedik egyenlő arányban oly formán, hogy az új részvényeket al pari veszik át. Ezen kötelezettségük azonban csak az esetben áll fenn nevezett cégtulajdonosnak, ha az alaptőke felemelése 5 éven belül történnék

meg és nevezett intézetek az alaptőke felemelés időpontjában az alapításkor jegyzett jegyzett részvények birtokában vannak, mint most már tárgytalan intézkedés, teljes egészében törlendő.

Hamerli József sk.
közgyűlési elnök

Jegyezte :
Siptár Lajos sk.
jegyző

A Közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítői :
Erreth Ede sk. Höfler János sk.

Ct.570/7.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett a Hamerli József gépgyár és vasöntőde r.t.-nek 1922. évi május 25.-én d.e. 11 órakor a Pécsi Takarékpénztár üléstermében megtartott 1921 évi rendes közgyűléséről.

Letett részvények :

1. Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztár	250
2. Pécsi Takarékpénztár /Erreth Ede/	1.841
3. Hamerli József	491
4. Visnya Ernő	10
5. Erreth Ede	10
6. Siptár Lajos	10
7. Eötvös Jenő	10
8. Makay István	10
9. Tedesco Viktor	10
10. Hamerli Teréz /Hamerli József/	100
11. Hamerli Stefi /Hamerli József/	100
12. Hamerli Mária /Hamerli József/	100
összesen	2.942

Le nem tett részvények :

13. Hamerli Imre	10
14. Bader Vilmos	600
15. dr. Günther Mihály	10
mind összesen	3.562

Jelen voltak :

Hamerli József /491 drb részvény/, Hamerli Imre /10 drb részvény/, Makay István /10 drb részvény/, Erreth Ede /10 drb részvény/, továbbá Bader Vilmos műszaki igazgató /600 drb részvény/ és dr. Günther Mihály felügyelőbizottsági elnök /10 drb részvény/.

1. Hamerli József igazgatósági elnök, mint a közgyűlés elnöke megnyitja az ülést és megállapítja, hogy az alapszabályok előírása szerint 15 nappal korábban, vagyis a „DUNÁNTUL” 1922 május 10.-i számában közzétett hirdetményvel hivatott össze, továbbá, hogy a Pécsi Takarékpénztárnál, mint letéti helynél 8 jelenlevő részvényes által összesen 2.136 részvény helyeztetett kellő időben letétbe s így a közgyűlés határozatképes. Tudomásul szolgál.

2. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Makay István és Dr. Günther Mihály részvényeseket. Tudomásul szolgál.

3. A tárgysorozat 2. pontja értelmében elnök felkéri Bader Vilmos műszaki igazgatót az igazgatósági jelentés felolvasására, mire felolvastatik a következő jelentés :

Tisztelt Közgyűlés !

Az 1921 évi üzletévről van szerencsénk jelentésünket a következőkben előterjeszteni :

A negyedik üzletév, mely egybeesik a megszállás utolsó évével vállalatunknak eddig legsúlyosabb periodusa. Ebben az időben érték el a szerb megszállás pártfogása alatt keletkezett szélsőséges munkásviszonyok a tetőpontjukat. Az év elején a munkások horribilis követeléseit, de még inkább azoknak a minimálisra leszállt munkateljessitménye folytán a vállalat vezetősége arra kényszerült, hogy az üzemet február 16-án beszüntesse. Az itt működésben volt törvénytelen városi tanács erre öszpontosította minden erejét, hogy a gyárnak a lehető legnagyobb károkat okozza. A törvénytelen rendeletek egész sorozata következett, melynek mindegyike oda irányult, hogy tőlünk minél nagyobb összegeket harácsoljanak a kommunista érzelmi munkások támogatására. A gyártól ily módon kizsarolt összeg több, mint 1,300.000 koronára rüg.

Hogy ezeknek a követeléseknek eleget tehessen és, hogy még megmaradt tisztviselőit megtarthassa, a vállalatnak még hátra lévő készletét és anyagát kellett - nem mindig a legelőnyösebben - értékesítenie.

Augusztus végén szabadult fel a város az idegen megszállás alól a teljes üzemet azonban nem lehetett azonnal felvenni, mert elsősorban a gőz és munkagépeket kellett helyreállítani, a megfelelő munkásokat felvenni, a szükséges üzemi és gyári anyagot beszerezni úgy, hogy a munka felvétele csak fokozatosan volt keresztülvihető.

Az említettekből önként következik, hogy ebben az üzletévben intenzív munkát kifejteni nem lehetett s egyben magyarázatot lel az is, hogy mérlegünk csak 67.391,28 korona nyereséget mutat, mely összeget a Közgyűlés rendelkezésére bocsájtjuk és annak az előző üzletévről maradt nyereség áthozataltal 5.922,33 koronával együtt leendő felosztására nézve a következő javaslatot tesszük :

6 % osztalék fejében 800.000 korona részvénytőke után /részvényenként 24,- koronát/	48.000,- K
alapszabályszerű jutalékra	6.739,13 K
tartalékalapra	7.000,- K
nyugdíjalapra	7.000,- K
jótekonysági és népjóléti célokra	4.000,- K

Összesen : 72.739,13 K

fordíttassék, míg a maradvány

574,48 K

új számlára vezettessék elő és a következő üzletév nyereségéhez csatoltassék.

Tisztelettel kérjük a t. Közgyűlést, hogy fenti jelentésünket tudomásul venni, a bemutatott mérleget, valamint a veszteség-nyereség számlát, melyekhez a felügyelőbizottság hozzájárult, jóváhagyni és a nyereség felosztására vonatkozó indítványunkat elfogadni szíveskedjék. Kérünk egyúttal felhatalmazást, hogy a részvények 1921 évi 4. szelvényét f.évi május hó 26.-tól kezdve 24,- koronával a Pécsi Takarékpénztár útján beválthassuk.

A közgyűlés az igazgatósági jelentést tudomásul veszi.

Elnök felkéri Dr. Günther Mihályt a felügyelőbizottság jelentésének felolvasására.

Felolvastatott a következő jelentés :

Tisztelt Közgyűlés !

Van szerencsénk tisztelettel jelenteni, hogy megbízatásunknak és a kereskedelmi törvényeknek megfelelően a HAMERLI JÓZSEF gépgyár és vasöntőde részvénytársaság üzleti kezelését figyelemmel kísértük, a pénztárt és könyvelést az elmúlt év folyamán több ízben megvizsgáltuk és minezeket állandóan kifogástalanul rendben lévőeknek találtuk.

Ugyancsak átvizsgáltuk az 1921 évről az igazgatóság által elénk terjesztett zárszámadást és mérleget, előbbi az üzleti könyvekkel egyezőnek és a való eredményt feltüntetőnek, a mérleget pedig a törvény kívánalmai szerint felállítottunk találtuk. Ennélfogva az igazgatóságnak a zárszámadás eredményeként mutatkozó 67.391,20 korona üzleti tiszta jövedelem felosztására vonatkozó 1922 évi május hó 8.-án tartott ülésben hozott határozatában megállapított javaslatát, mint a vállalat érdekeinek megfelelőt elfogadtuk, a t. Közgyűlésnek elfogadására ajánljuk s az igazgatóság, valamint a magunk részére a felmentést kérjük.

Egyben megbízatásunk lejárván, a belénk helyezett bizalomért köszönetet mondunk.

Elnök feltett kérdésére : a Közgyűlés a felügyelőbizottság jelentését tudomásul vette, a zárszámadásokat az ismertetett módon megállapította és az igazgatóságnak a nyereség felosztására vonatkozó javaslatát elfogadta és a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadta.

4. Elnök előterjesztésére : a Közgyűlés a felügyelőbizottság 1921 évre szóló tiszteletdíját tagonként 1.500 K.-ban állapítja meg és az üzleti költségek számla terhére kiutalványozni rendeli.

5. Elnök a tárgysorozat 4. pontja értelmében napirendre tűzi a felügyelőbizottság 3 tagjának 3 évi tartamra leendő megválasztását.

Miután a titkos szavazást a Közgyűlés egy tagja sem kívánja, egyhangúlag megválasztották a felügyelőbizottság tagjaivá az 1922, 1923 és 1924 üzlet évekre Eötvös Jenő, Dr. Günther Mihályt és Siptár Lajost.

A tárgysorozat ki lévén meritve és indítvány hiányában az Elnök a közgyűlést berekeszti.

Kmft.

Makay István sk. Dr. Günther Mihály sk. Hamerli József sk.
közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítői. Közgyűlési Elnök.

Ct.570/9.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécssett a HAMERLI JÓZSEF gépgyár és vasöntőde részvénytársaságnak 1923 március hó 25-én a Pécsi Takarékpénztár üléstermében tartott 1922 évi rendes közgyűléséről.

Jelen voltak : Hamerli József ig.elnök, Visnya Ernő alelnök, Bader Vilmos mérnök-igazgató, Tausz Gyula, Erreth Ede, Eötvös Jenő, Taizs József, Dr. Stein Lajos és Makay István részvényesek.

Letett részvények :

1. Pécsi Takarékpénztár	512
2. Siptár Lajos	170
3. Erdélyi István	200
4. Baumann Emil	100
5. Industria R.t.	100
6. Mezőgazdasági Üzemi Malátagyár R.T.	200
7. Szentlőrinci Takarékpénztár R.T.	50
8. Cafilisch Jenő /Visnya Ernő vezérigazgató/	3
9. Első Pécsi Bőrgyár R.T.	250
10. Erreth Aladár /Erreth Ede alelnök/	100
11. Hamerli Ferenc	100
12. Hamerli Antal	100
13. Hamerli József ifj.	100
14. Hamerli Józsefné	100
15. Hamerli Teréz	100
16. Hamerli Mária	100
17. Hamerli Stefánia	100
18. Dr. Schmidt Antal /Hamerli József/	5
19. Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztár	469
20. Tedesco Viktor /Eötvös Jenő igazgató/	10
21. Bader Vilmos	600
22. Taizs József	50
23. Hamerli Imre	10
24. Dr. Stein Lajos	10
25. Makay István	10
26. Visnya Ernő	105
27. Erreth Ede	205
28. Hamerli József	100
29. Eötvös Jenő	10
összesen	3.969

1. Hamerli József igazg. elnök, mint a közgyűlés elnöke az ülést megnyitja és megállapítja, hogy a közgyűlés az alapszabályok előírása szerint 15 nappal korábban, vagyis a DUNÁNTUL 1923. évi március hó 9.-i számában közzétett hirdetménnyel hivatott össze, továbbá, hogy az alapszabályszerű letéti helyeken 29 részvényes által 3.969 drb. részvény helyeztetett kellő időben

letétbe s így a közgyűlés határozatképes. Tudomásul szolgál.

2. A közgyűlési jegyzőkönyv vezetésére Radó Miksa irodafőnököt, annak hi-
telesítésére pedig Visnya Ernő és Taizs József részvényeseket jelöli ki. Tu-
domásul szolgál.

3. A tárgysorozat 2. pontja értelmében elnök felkéri Bader Vilmos igazga-
tót az igazgatóság és felügyelőbizottságnak az 1922 évi zárszámadások meg-
vizsgálásáról szóló jelentésének, valamint a mérleg megállapítására és a
nyereség felosztására vonatkozó javaslatának ismertetésére.

Felolvastattak a következő jelentések :

Tisztelt Közgyűlés !

Az 1922 üzleti évről a következőkben van szerencsénk jelentésünket előter-
jeszteni :

Az 1922 esztendő, vállalatunk 5. üzleti éve az első teljes és a szerb meg-
szállás alól való felszabadulásunk után.

A megszállás megszűntével, amikor egyrésztől bekapcsolódhattunk a megcson-
kitott, de meg nem szállott ország gazdasági életébe, másrésztől megnehezít-
tetett részünkre a Jugoszláviához csatolt területeken, fennállt régi, felve-
vőképességében határozottan jelentékeny és földrajzi fekvésünknel fogva is
elsőrendűen számottevő összeköttetéseink olyan kultiválása amilyenre vállala-
tunknak szüksége volt és van, üzleteket kötöttünk nem szakadhat meg, de a
Jugosláv állam részéről velünk szemben alkalmazott maximális vámok, a kése-
delmes és nehézkes érintkezési lehetőségek, a legkülönbözőbb eshetőségeknek
kitett valutáris ingadozások és a legrövidebb, északi útirányon át elzárt
forgalommal is súlyosbított fuvarbeli tehertöbbletek minden üzletkötési és
lebolyolítási alkalmat oly súlyosan nehezítették meg, hogy az ez irányú üzle-
ti lehetőségeket megfelelően kihasználni nem mindig és nem igen lehetett mó-
dunkban.

Ilyen nehézségekkel való állandó küzködés mellett nem csak morális kö-
telességnek, de üzleti szempontból is elsőrendű feladatunknak tekintettük és
tekintjük továbbra is a csonka országban volt régi összeköttetéseink minél
teljesebb és minél intenzívebb felújítását. A megszállás alatti elzártágunk
következményeit, vevőink nagyrésze más összeköttetésekbe történt bekapcsolá-
sát - sajnos - súlyosan érezzük még, de sokkal súlyosabban nehezedett és ne-
hezedik ránk máig is ezen a téren, mint különben minden más téren is, valu-
tánk szomorú süllyedése és folytonos ingadozása. A legterheesebben érezzük
ezt azon a téren, ahol anyagbeszerzésünkkel a külföldre vagyunk utalva és a-
hol a naponkénti eltolódások egész termelésünket minden szilárd bázistól meg-
fosztva a leglabilisabb alapokra helyezik azzal, hogy minden értékesítés
után csak drágábban szerezhettük be az utánpótlás nyersanyagait és az emelke-
dett munkabérek mellett drágábban is állíthatunk elő mindent.

Az ismételten felemelt vasúti fuvarok és a külföldi fizetési eszközök egy-
re nehezkesebb megszerzési lehetősége, nemkülönben a pénzzűke, anyagdrágulás

és munkabér emelkedések csak fokozták az egész évben és fokozzák állandóan azokat a nehézségeket, amelyekkel a termelés során meg kell küzdenünk.

Az üzemben szükséges szakemberek felvételét a nyomasztó lakáshiány annak dacára is lehetetlenné tette számunkra, hogy direkt ezzel a célzattal vásároltuk meg a Siklósi utcai 9 számú házat, de egyelőre még kilátásunk sem lehet arra, hogy az ott okkupált lakásokat saját céljainkra igénybe vehessük.

Ilyen körülmények közt csak fokozatosan tudjuk az anyagbeszerzés, értékesítés és termelés nehézségeit elhárítani és ebben leli magyarázatát, hogy a nagy áremelkedések dacára is csupán 698.104,40 korona eredményt tüntet fel az 1922 évi vállalati mérlegünk. Ezt az összeget, valamint az 1921 évről áthozott 574,40 korona, összesen 698.678,88 koronát ezennel a t. Közgyűlés rendelkezésére bocsájtjuk és annak hováfordítására a következő javaslatot tesszük :

fizettség 4.000 drb részvény után darabonként 100,- korona	
1.600.000 n.é. után 25 % osztalék címén	400.000,- K
alapszabályszerű jutalékra 10 %	69.867,88 K
tartalékalap dotálásra 10 %	69.867,88 K
nyugdíjalapra, kikerekítésre 100.000,- K.-ig	68.663,65 K
jótevény célokra	25.000,- K
gépfelújítási tartalék létesítésére	50.000,- K
míg a fenmaradó vitessék át az 1923. évre	15.279,47 K
	698.678,88 K

Tisztelettel kérjük a t. Közgyűlést, hogy fenti jelentésünket tudomásul venni, a bemutatott mérleget, valamint a veszteség és nyereség számlát - melyekhez a felügyelőbizottság hozzá járult - jóváhagyni, a nyereség felosztására vonatkozó indítványunkat elfogadni és nekünk a felmentvényt megadni szíveskedjék.

Egyben felhatalmazást kérünk arra is, hogy a részvények 1922. évi szelvényét f.é. április hó 1.-től kezdve darabonként 100 koronával a Pécsi Takarékpénztár útján beválthassuk.

Pécs, 1923. február hó 22-én tartott Igazgatósági ülésből.

Hamerli József s.k.

igazg. elnök.

Tisztelt Közgyűlés !

Van szerencsénk tisztelettel jelenteni, hogy megbízatásunk és a kereskedelmi törvénynek megfelelően a Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaság üzleti kezelését figyelemmel kísértük, a pénztárt és könyvelést az elmúlt év folyamán több ízben megvizsgáltuk s mindezeket állandóan kifogástalan rendben levőnek találtuk.

Ugyancsak átvizsgáltuk az 1922. évről az igazgatóság által elének terjesz-

tett zárszámadást és mérleget, ezeket az üzleti könyvekkel egyezően szerkesztettnek s a való üzleteredményt feltüntetőnek, a mérleget pedig a törvény kívánalmai szerint felállítottoknak találtuk; minélfogva az igazgatóságnak a zárszámadás eredményeként mutatkozó 698.678,88 K. üzleti tiszta jövedelem felosztására vonatkozó 1923. évi február hó 22-én tartott ülésében hozott határozatában megállapított javaslatát, mint a vállalat érdekeinek megfelelőt elfogadjuk, a tisztelt Közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk s az igazgatóság, valamint a magunk részére a felmentés megadását kérjük.

Pécs, 1923. március hó 6.

A Hamerli József gépgyár és vasöntőde R.T. Felügyelőbizottsága

Eötvös Jenő s.k. Siptár Lajos s.k. Dr. Günther Mihály s.k.

Elnök feltett kérdésére : a közgyűlés az igazgatóság jelentését tudomásul vette, a zárszámadásokat az ismertetett módon megállapította és az igazgatóságnak a nyereség felosztására vonatkozó javaslatát elfogadta.

4. Elnök feltett kérdésére : a közgyűlés úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak az 1922. évre a felmentvényt megadja.

5. Elnök előterjesztésére a közgyűlés a tárgysorozat 4. pontja értelmében a felügyelőbizottság tiszteletdíját az 1922. évre tagonként 10.000,- koronában állapítja meg és az üzletiköltségek számlájának terhére kiutalni rendeli.

Indítvány nem lévén, elnök az ülést bezárja.

Kmft.

Radó Miksa sk,

A jegyzőkönyvet vezette.

Visnya Ernő sk. és Taizs József sk.

A jegyzőkönyv hitelesítői.

Hamerli József sk.

közgyűlési elnök.

- ■ - ■ - ■ - ■ -

Ct.570/10. A Hamerli József gépgyár és vasöntőde rt. igazgatóságának

j a v a s l a t a

a társaság alaptőkéjének 1,600.000,- koronáról 8,000.000,- koronára való felemelése tárgyában.

Tisztelt Közgyűlés !

Anyagkészleteink gyarapítása, valamint üzemünk fejlesztése céljából szükségesnek tartjuk, hogy alaptőkénk 8,000.000,- koronára felemeltessék és ezzel kapcsolatban tartaléktőkénk erősebben gyarapíttassék.

Javasoljuk tehát, hogy részvénytársaságunk alaptőkéje további 16.000 drb 400 korona névértékű 1923. üzletévre osztalékjogosult részvény kibocsátásával 8,000.000,- koronára emeltessék oly módon, hogy a régi részvényeseknek minden 1 drb. régi részvény után jogukban álljon 4 drb. új részvényt jegyezni,

darabonként 7.000,- koronának egyidejű lefizetése mellett. Az így befolyó 112,000.000,- koronából 6,400.000,- korona az alaptőkének 8,000.000,- koronára való felemelésére fordíttassék, 99,769.000 korona a tartaléktőkéhez csatoltassék és végül kamat és költség címén 5,831.000,- korona nyerjen elszámolást.

Az elővételi jog gyakorlásának és az ezzel kapcsolatos befizetéseknek határidejeként 1923. december hó 31. napját kérjük megállapítani, mely joggyakorlás és a befizetés a Pécsi Takarékpénztárnál eszközözlendő. A részvényesek által le nem jegyzett részvényeknek darabonként 7.000 koronáért való átvételére a tőkeemelés sikere keresztülvitelére alakult szindikátus magát kötelezte.

Javasoljuk továbbá, hogy az ezután forgalomban levő 20.000 drb részvény 5:1 arányban 2.000 korona névértékű címletekre vonassék össze s ezáltal a társaság 8,000.000,- korona részvénytőkéje 4.000 drb egyenként 2.000 korona névértékű részvényre legyen megosztva.

A részvények összevonása az elővételi jog gyakorlásával egyidejűleg történjék, mégis, aki elővételi jogát nem gyakorolná és így 5-tel nem osztható vagy ötnél kevesebb számú részvénye lenne, öttel osztható számú részvényeit fenti határidőig összevonás céljából bemutatni köteles, az öttel nem osztható maradékkal együtt, amely maradékról 1/5-öd részvényutalványokat kap, amely tört részvényekről szóló utalványokat 1924. január hó 31.-ig egy egészre kiegészíteni és 1 drb. új részvényre becserélni jogosult. Amennyiben ezt tenni nem tudná, vagy nem óhajtaná, úgy a be nem cserélt összes tört részvények közjegyző közbenjöttével a határidő lejártá után 30 napon belül elárvereztetnek és a költségek levonása után fennmaradó összeg a tört részvényutalvány-tulajdonosok között arányosan felosztandó.

Az igazgatóságnak Pécsen, 1923. november hó 28.-án tartott üléséből.

Az Igazgatóság nevében :
Hamerli József
elnök.

Ct.570/10. A Hamerli József gépgyár és vasöntőde rt. igazgatóságának

j a v a s l a t a
az alapszabályok megváltoztatása tárgyában.

Tisztelt Közgyűlés !

Javasoljuk, hogy alapszabályunk alábbi pontjai a következőképpen változtattassanak meg :

Régi szöveg : 6.§. A társaság alaptőkéje 1,600.000 korona, amely 4.000 drb egyenként 400,- koronáról kiállított teljesen befizetett névre szóló részvényekre oszlik.

Új szöveg : 6.§. A társaság alaptőkéje 8 millió korona, amely 4.000 drb. egyenként 2.000,- koronáról kiállított teljesen befizetett névre szóló

részvényekre oszlik.

Régi szöveg : 10.§. A közgyűlésen csak azon részvényes vehet részt, aki az előző év utolsó napjáig nevére átírt részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt a társaság pénztáránál vagy a közgyűlést összehívó hirdetményben erre kijelölt helyen a közgyűlést nyolc nappal megelőzően letétbe helyezte.

A letett részvényekről kiállított elismervény a közgyűlésre való részvételre igazolási jegyül szolgál.

Uj szöveg : 10.§. A közgyűlésen csak azon részvényes vehet részt, aki a közgyűlés napja előtt legalább 30 nappal nevére átírt részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt a társaság pénztáránál, vagy a közgyűlést összehívó hirdetményben erre kijelölt helyen a közgyűlést három nappal megelőzően letétbe helyezte.

A letett részvényekről kiállított elismervény a közgyűlésre való részvételre igazolási jegyül szolgál.

Régi szöveg : 13.§. Ugy a rendes mint a rendkívüli közgyűlés összehívása, megtartása helyének és idejének, valamint a tárgysorozat közlése mellett a 38.§.-ban megjelölt hirdetmény útján történik.

A hirdetmény közzétételének a közgyűlést tizennégy nappal kell megelőznie.

Uj szöveg : 13.§. Ugy a rendes mint a rendkívüli közgyűlés összehívása, megtartása helyének és idejének, valamint a tárgysorozat közlése mellett a 38.§.-ban megjelölt hirdetmény útján történik.

A hirdetmény közzétételének a közgyűlést öt nappal kell megelőznie.

Régi szöveg : 29.§. A mérleg a kereskedelmi törvényben foglalt szabályok szerint készítendő el. Nevezetesen :

a./ a kintlevő követelések közül a behajthatatlanok egészben leírások, a kétesek valószínű értékük szerint veendőek fel,

b./ a tőzsdén jegyzett értékpapírok az üzletév utolsó napján jegyzett árfolyamérték szerint veendőek fel,

c./ az anyagkészletek a piactár kelte szerint, a félig vagy teljesen kész gyártmányok gyártási árban, a szerszámok lelkiismeretes becsülés után becsár szerint veendőek fel,

d./ a gyárápületek és gépek az előző év mérlegében kitüntetett becsúlnél magasabb értékben fel nem vehetők, hacsak az év folyamán újabb építkezések vagy beszerzések hozzánem járulnak.

Az előző évi lezárt számlák összegéből minden évben leírásokat kell eszközölni, még pedig épületeknél legalább három százalékot és gépeknél

legalább tíz százalékot.

Uj szöveg : 29.§. A mérleg a kereskedelmi törvényben foglalt szabályok szerint készítendő el.

Az igazgatóságnak Pécsen, 1923. november hó 28.-án tartott üléséből.
az Igazgatóság nevében :

Hamerli József sk.
elnök.

Ct.570/10

J e g y z ő k ö n y v

A Hamerli József gépgyár és vasöntőde rt. 1923. december hó 20.-án d.u. 5 órakor a Pécsi Takarékpénztár üléstermében megtartott rendkívüli közgyűléséről.

Jelen voltak :

1. Erreth Ede	10
2. Pécsi Takarékpénztár /Erdélyi István/	2.052
3. Siptár Lajos	20
4. Pécs-Baranyai Központi Takarékp. /Tedesco Viktor/	459
5. Eötvös Pál és Márta /Eötvös Jenő/	13
6. Makay István	10
7. Tedesco Viktor	10
8. Dr. Stein Lajos	10
9. Bader Vilmos	600

Letétbe helyezett részvény - név nélkül	összesen	3.184
		720
	mind-összesen	3.904

1. Tedesco Viktor az alapszabályok 16.§.-ának értelmében, mint az igazgatóság által az elnöklésre kijelölt ig.tag mint elnök a közgyűlést megnyitván, üdvözlí a megjelenteket és megállapítja, hogy a közgyűlés az alapszabályok 13.§.-ának megfelelően a „DUNÁNTUL” című napilap 1923. december hó 1.-i számában meghirdettetett, továbbá megállapítja, hogy a közgyűlésre összesen 3.904 részvény helyezettett letétbe és megjelent 9 részvényes és meghatalmazott, akik összesen 3.184 részvényt képviselnek, tehát a közgyűlés az alapszabályok 14.§.-a értelmében határozatképes.

2. Elnök a közgyűlés jegyzőkönyvének vezetésére ajánlja Erdélyi István, annak hitelesítésére Makay István és Hamerli Imre részvényeseket.

Közgyűlés egyhangúlag elfogadja elnök indítványát.

3. Elnök felkéri Bader Vilmos igazgatót az igazgatóság tőkeemelési javaslatának felolvasására. Bader Vilmos az igazgatóság tőkeemelési javaslatát felolvassa :

A Hamerli József gépgyár és vasöntőde rt. igazgatóságának javaslata a társaság alaptőkéjének 1,600.000,- koronáról 8 millió koronára való felemelésé-

se, hogy tartaléktőkénket és anyakészleteinket gyarapítsuk, valamint üzemünk fejlesztése céljából szükségesnek tartjuk, hogy alaptőkének 8 millió koronára felemeltessek és ezzel kapcsolatban tartaléktőkének erősebben gyarapíttassék. Javasoljuk tehát, hogy részvénytársaságunk alaptőkéje további 16.000 drb. 400 korona névértékű 1923. üzletévre osztalékjogosult részvény kibocsátásával 8 millió koronára emeltessek oly módon, hogy a régi részvényeseknek minden 1 drb. régi részvény után jogukban álljon 4 drb. új részvényt jegyezni, darabonként 7.000,- koronának egyidejű lefizetése mellett. Az így befolyó 112 millió koronából 6,400.000,- korona az alaptőkének 8,000.000,- koronára való felemelésére fordíttassék, 99,769.000,- korona a tartaléktőkéhez csatoltassék és végül kamat és költség címén 5,831.000,- korona nyerjen elszámolást. Az elővételi jog gyakorlásának és az ezzel kapcsolatos befizetéseknek határidejeként 1923. december hó 31. napját kérjük megállapítani, mely joggyakorlás és a befizetés a Pécsi Takarékpénztárnál eszközlendő. A részvényesek által le nem jegyzett részvényeknek darabonként 7.000 koronáért való átvételére a tőkeemelés sikeres keresztülvitelére alakult szindikátus magát kötelezte. Javasoljuk továbbá, hogy az ezeketán forgalomban levő 20.000 drb. részvény 5:1 arányban 2.000 korona névértékű cimletekre vonassék össze s ezáltal a társaság 8,000.000,- korona részvénytőkéje 4.000 drb. egyenként 2.000 korona névértékű részvényre legyen megosztva. A részvények összevonása az elővételi jog gyakorlásával egyidejűleg történjék mégis, aki elővételi jogát nem gyakorolná és így 5-tel nem osztható vagy ötnél kevesebb számú részvénye lenne, öttel osztható számú részvényeit fenti határidőig összevonás céljából bemutatni köteles, az öttel nem osztható maradékkal együtt, amely maradékról 1/5-öd részvényutalványokat kap, amely tört részvényekről szóló utalványokat 1924. január hó 31.-ig egy egészre kiegészíteni és 1 drb. új részvényre becserélni jogosult. Amennyiben ezt tenni nem tudná, vagy nem óhajtaná, úgy a be nem cserélt összes tört részvények közjegyző közbenjöttével a határidő lejártá után 30 napon belül elárvereztetnek és a költségek levonása után fennmaradó összeg a tört részvényutalvány-tulajdonosok között arányosan felosztandó. Az igazgatóságnak Pécsen 1923. november hó 28.-án tartott üléséből az Igazgatóság nevében :

Hamerli József elnök.

A közgyűlés az igazgatóság tőkeemelési javaslatát hozzászólás nélkül a maga egész terjedelmében egyhangúlag elfogadja.

4. Elnök felkéri Bader Vilmos igazgatót, hogy ismertesse az igazgatóság javaslatát az alapszabályok megváltoztatása tárgyában.

Bader Vilmos igazgató az igazgatóság alapszabálmódosító javaslatát olvasa : A Hamerli József gépgyár és vasöntőde rt. igazgatóságának javaslata az alapszabályok megváltoztatása tárgyában.

Tisztelt Közgyűlés !

Javasoljuk, hogy alapszabályunk alábbi pontjai a következőképpen változtatassanak meg :

Bader Vilmos igazgató által felolvasott igazgatósági alapszabálmódosító javaslat részletesen olvasható az 52, 53 és 54.-ik oldalakon, ezért itt nem lett megismételve.

Közügyülés az igazgatóság alapszabálmódosító javaslatát hozzászólás nélkül a maga egész terjedelmében egyhangúlag elfogadja.

5./ Elnök felhívja a közgyűlést, két igazgatósági és egy felügyelőbizottsági tag választására.

Közügyülés közfelkiáltással egyhangúlag megválasztja Erdélyi Istvánt és Siptár Lajost igazgatósági és Kerese Alfrédot felügyelőbizottsági tagokul.

6./ Indítvány be nem érkezvén az elnök a közgyűlést bezárja.

Kmft.

Erdélyi István sk.
jegyzőkönyvvezető.

Tedesco Viktor sk.
elnök.

Makay István sk. és Hamerli Imre sk.
jegyzőkönyvhitelesítők.

Ct.570/13.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécssett, 1924. évi április hó 13. napján délelőtt 11 órakor a Pécsi Takarékpénztár üléstermében, a Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaság 1923-ik üzletévtárá rendes közgyűlésén.

Jelen voltak : Hamerli József igazgatósági elnök, Bader Vilmos műszaki igazgató, Eötvös Jenő, Erreth Ede, Erdélyi István, Hamerli Imre, Makay István, Siptár Lajos, Tausz Gyula és Dr. Günther Mihály részvényesek.

Letett részvények :

1. Industria r.t. /Erdélyi István vezérigazgató/	2.017
2. Visnya Ernő	10
3. Siptár Lajos	20
4. Dr. Schmidt Antal	4
5. Caflisch Jenő	6
6. Dr. Stein Lajos /Siptár Lajos/	10
7. Bader Vilmos	600
8. Hamerli József	101
9. Hamerli Józsefné	100
10. Hamerli Ferenc	100
11. Hamerli József ifj.	100
12. Hamerli Antal	100
13. Hamerli Mária	100
14. Hamerli Teréz	100
15. Hamerli Stefánia /Hamerli József/	100
16. Tedesco Viktor	10
17. Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztár / Eötvös Jenő/	469
18. Eötvös Jenő	10
19. Erreth Ede	10
összesen	3.967

Hamerli József igazgatósági elnök mint a közgyűlés elnöke az ülést megnyitja, s megállapítja, hogy a közgyűlés az alapszabályok értelmében kellő időben meg volt hirdetve, továbbá, hogy az alapszabályszerű letéti helyeken 19 részvényes összesen 3.967 drb. részvényt helyezett letétbe, s így a közgyűlés határozatképes. Tudomásul szolgál.

Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Erreth Ede és Tausz Gyula úrakat kéri fel. Tudomásul szolgál.

Felolvastattak a következő jelentések :

Tisztelt Közgyűlés !

Az 1923. üzletévi jelentésünket az alábbiakban van szerencsénk előterjeszteni :

Az 1923. év vállalatunk 6.-ik üzletéve.

A gyár termelőképesége sajnos még ez évben sem tudott teljes egészében kifejlődni. Ennek több oka közül kiemeljük Pécs város elszigetelt helyzetét, a külfölddel való üzletkötések nehézségeit és a külföldről behozandó nyersanyagok kifizetéséhez szükséges fizetési eszközök beszerzési nehézségeit az a körülmény, hogy csonka országunkban a legszélső végekre kerültünk, az ország más részéről a munkásság erre való gravitálását hátrányosan befolyásolja, s így legnagyobb részben a helyi munkásgenerációra vagyunk utalva, amely képesség tekintetében sokban mögötte marad a nagyobb gyárvárosok munkásságának ezen csak úgy lehetne segíteni, ha lakást tudnánk a nélkülözhetetlen munkásainknak biztosítani, de a lakáskérdés még mindig megoldatlan. Az 1922 évben kifejezetten azzal a célzattal vettük meg a Siklósi utca 9. számú házat, hogy abba munkásainkat lakáshoz juttassuk s így őket gyárunknál állandósítsuk, de eddig még nem sikerült elérnünk azt, hogy csak egy lakás felett is szabadon rendelkezessünk.

A béke és a háború éveiben a Balkán volt főkiviteli piacunk, amellyel fennállott összeköttetéseink csaknem teljesen megszakadtak, s azoknak újból való felvételénél a legnagyobb elővigyázatra van szükségünk, mert Jugosláviával nincs megfelelő kereskedelmi szerződésünk amely érdekeink megvédését biztosítaná s így minden üzletkötést azonnali készpénzfizetés ellenében kell lebonyolítanunk. Ez az osztrák és cseh gyáriparnak nagy előnyt jelent felettünk, mert ők rendszeres kölcsönös jogvédelem folytán hitelüzleteket köthetnek, s ezzel a vevőközöniséget magukhoz ragadhatják.

Megvan azonban a remény, hogy ez a hátrány megfog szűnni és a Balkánnal való összeköttetéseinket sikerül nemcsak a régi keretekre kibővíteni, de még tovább fejleszteni.

A devizák beszerzési lehetősége is meg lett könnyítve, amennyiben az év vége óta rendes heti ellátmányt kapunk svájci frankokban, amivel külföldi nyersanyag szükségletünket legnagyobb részben fedezni tudjuk.

Az általános pénzügyi ingadozás a legbizonytalanabb helyzetet teremtette azért is, mert a hitel teljesen megszűnt, mindent készpénzfizetés ellen kell

beszereznünk, amihez szükséges hatalmas forgótőke felett nem rendelkezünk. A gyárvezetőségnek sokszor csak, a legnagyobb elővigyázat mellett sikerült a gyárat nagy anyagi károsodásoktól megóvni.

Bár mindenképpen kerülni akartuk a részvénytőke felemelését, azt a múlt-év végén mégis végre kellett hajtánunk. Miután azonban ez a művelet egészen az év végére esett ki, az így befolyt tőke az elmúlt évben hasznot egyáltalán nem hajtott, bár az az 1923. üzletévre már osztalékjogosult.

Ily körülmények között mégis jelenthetjük, hogy az 1922. évi 15.278,47 koronás nyereségáthozattal együtt 10,780.261,93 koronát tesz ki az elmúlt üzletév tiszta nyeresége, amelyet ezennel a t. Közgyűlés rendelkezésére bocsájtunk s annak felosztására nézve a következőket javasoljuk :

Fizetessék 4.000 drb. részvény után osztalék	
cimén darabonként 2.000 korona	8,000.000,- K
Az igazgatóság alapszabályszerű jutalmazására 10 %	1,078.026,- K
Tartalékalapra az alapszabályok értelmében 10 %	1,078.026,- K
Gép és berendezés felújítási tartalékalapra	400.000,- K
Nyugdíjalapra	100.000,- K
Jótekonycélra	100.000,- K
összesen	10,756.052,- K
míg a fennmaradó	24.209,93 K

vitessék át az 1924 évre.

Tisztelettel kérjük, méltóztassék a fenti jelentésünket tudomásul venni, a felügyelőbizottság által megvizsgált és elfogadott mérleget, valamint veszteség-nyereség számlákat jóváhagyni és részünkre a felmentvényt megadni.

Egyben tisztelettel kérünk arra is felhatalmazást, hogy a részvények 1923 évi szelvényeit f.évi április hó 14-től kezdődőleg a Pécsi Takarékpénztár útján beválthassuk.

Pécsett, az igazgatóságnak 1924. március 25-én tartott üléséből.

Tisztelettel

Hamerli József s.k.

igazgatósági elnök.

Tisztelt Közgyűlés !

Van szerencsénk tisztelettel jelenteni, hogy megbízatásunk és a kereskedelmi törvénynek megfelelően a Hamerli gépgyár és vasöntőde r.t. üzleti kezelését figyelemmel kísértük, a pénztárt és a könyvelést az elmúlt év folyamán több ízben megvizsgáltuk és mindezeket állandóan rendben levőknek találtuk.

Ugyancsak átvizsgáltuk az igazgatóság által elénk terjesztett 1923. üzletévre vonatkozó zárszámadást és mérleget, ezeket az üzleti könyvekkel egyezően szerkesztetteknek s a való üzleteredményt feltűntetőnek, a mérleget a törvény kívánalmai szerint felállítottunk találtuk.

Ennélfogva az igazgatóságnak a zárszámadás eredményeként mutatkozó

10,780.261,93 korona üzleti nyereség felosztására vonatkozó 1924. március 25-én tartott ülésében hozott határozatát, mint a vállalat érdekeinek megfelelőt elfogadjuk és a t. Közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk és javasoljuk az igazgatóság részére a felmentvény megadását s azt a magunk részére is kérjük.

Pécs, 1924. március hó 26-án

A felügyelőbizottság :

Kerese Alfréd s.k.

Dr. Günther Mihály s.k.

Eötvös Jenő s.k.

Elnök feltett kérdéseire :

A közgyűlés a bemutatott zárszámadásokat tudomásul vette, az igazgatóságnak a nyereség felosztására vonatkozó javaslatát elfogadja és úgy az igazgatóságnak mint a felügyelőbizottságnak a felmentvényt az 1923 évre megadja.

Elnök előterjesztésére : a közgyűlés a felügyelő- és végrehajtóbizottságok tagjainak tiszteletdíját az 1923. évre egyenkint 250.000 K.-ban állapítja meg, melyet az 1924 évi üzleti költségzsámbla terhére kifizetni rendel.

Elnök javasolja, hogy a f.é. március 25.-i igazgatósági gyűlés határozata értelmében az igazgatóság két új taggal kibővítettessék és javasolja, hogy új igazgatósági tagokként Roth Sándor börgyári vezérigazgató urat és ifj. Höfler János börgyári h.igazgató urat válassza meg a közgyűlés.

A közgyűlés az elnöki előterjesztés értelmében Roth Sándor és ifj. Höfler János úrakat egyhangúlag igazgatósági tagokká választja.

Ugyancsak a fenthivatkozott igazgatósági gyűlés határozata folytán javasolja elnök, hogy a felügyelőbizottság is egy taggal kiegészítettessék, s erre javasolja Krausz Gyula urat a börgyár cégvezetőjét megválasztani.

A közgyűlés Krausz Gyula urat egyhangúlag felügyelőbizottsági taggá választja.

A közgyűlés Bader Vilmos műszaki igazgató úrnak az elmúlt évi fáradozásaiért jegyzőkönyvileg fejezi ki köszönetét.

Indítvány nem tétetvén, elnök az ülést berekeszti.

Kmft.

Tabak Frigyes sk.

Hamerli József sk.

jkvvezető.

elnök.

Tausz Gyula sk. és Erreth Ede sk.

jkv. hitelesítők.

Ct.570/14.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécsett, 1924. december hó 9-én délután 5 órakor a Pécsi Takarékpénztár üléstermében, a Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaság rendkívüli közgyűléséről.

Jelen voltak :

Hamerli József elnök, Visnya Ernő alelnök, Roth Sándor ügyvezető alelnök, Bader Vilmos műszaki igazgató, Hamerli Imre, Erreth Ede, ifj. Höfler János és Siptár Lajos igazgatósági tagok és részvényesek.

Elnök az ülést megnyitván, megállapítja, hogy az alapszabályszerűen meg volt hirdetve és hogy a megjelentek részéről összesen 3.962 drb. részvény helyeztetett részben a Pécsi Takarékpénztárnál, részben a társaság pénztáránál letétbe s így az ülés határozatképes.

A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére Roth Sándor és Erreth Ede úrakat kéri fel.

Olvastatott az igazgatóság f.é. november 19-én tartott ülésén hozott határozati javaslata, mely szerint :

Javasolja az igazgatóság, hogy a vállalat cége 1925. január 1-től kezdődő hatállyal :

„SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG” - legyen.

Javasolja, hogy ennek folytán az alapszabályok 1.§.-a melynek eddigi szövege a következő volt :

„1.§. A társaság cége magyarul : „Hamerli József gépgyár és vasöntőde Részvénytársaság” németül : „Aktiengesellschaft Maschinenfabrik und Eisengiesserei Josef Hamerli”.

A következőképpen változtassék meg :

„1.§. A társaság cége magyarul : „Sopiana gépgyár és vasöntőde részvénytársaság” németül : „Maschinenfabrik und Eisengiesserei Aktiengesellschaft Sopiana”.

Végül arra való tekintettel, hogy a cégnek ily megváltoztatása a cég üzletbarátai között esetleg félreértésekre adhatna okot javasolja az igazgatóság, hogy mint cégen kívüli alcim a cég bélyegzőin és levelezésein 1925. december 31-ig - Hamerli József úr beleegyezésével - a következő megjegyzés használtassék : „ezelőtt Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaság”.

A közgyűlés a fenti előterjesztéseket észrevétel nélkül jóváhagyólag tudomásul veszi és utasítja a gyárvezetőséget, hogy a cégváltozást és alapszabálmódosítást az illetékes cégbíróságnál jegyeztesse fel és a cég üzletbarátait erről körlevélben értesitse.

Egyéb tárgy nem lévén az ülés bezáratott, a jegyzőkönyv felolvasva helyben hagyva aláíratott.

Kmft.

Tabak Frigyes s.k.

Hamerli József s.k.

Jkv. vezető.

elnök.

Roth Sándor s.k. és Erreth Ede s.k.

Ct.570614-1924.szám

A pécsi kir. törvényszéktől.

Az alapszabályok l. §.-ának módosítása a pécsi kir. törvényszéknél a kereskedelmi társas cégek jegyzékének IV. kötet 36. lapján bejegyeztetett.

Pécs, 1925. évi január hó 12.-én.

Tóth s.k.

cégjegyzékvezető.

KIRÁLYI
TÖRVÉNYSZÉK
P É C S
/bélyegző/

- ■ □ - □ ■ □ - □ ■ ■ □ - □ ■ □ - □ ■ -

„SOPIANA”
GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE R.T.

Sürgőny cím: SOPIANA GÉPGYÁR.

INTERURBAN TELEFON: 26—41.

M. klr. postatakarékpénztári számla: 16997.

MASCHINENFABRIK
UND EISENGIESSEREI A. G.

„SOPIANA”

Telegr.-Adr.: MASCHINENFABRIK SOPIANA,
TELEFON-INTERURBAN 26—41.

Königl. Ung. Postsparkasse Nr. 16997.

Levélcím: SOPIANA GÉPGYÁR R. T.

Pécs, 194
(Postafiók 66.)

SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A „Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaság” nevét az 1924. december 9.-i rendkívüli közgyűlésen megváltoztatták, a cég új neve 1925 január 1-től

„SOPIANA gépgyár és vasöntőde részvénytársaság” -lett.

Ct.570/17.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécsset, 1925. április hó 28-án délután 5-órákor a Pécsi Takarékpénztár üléstermében a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1924. évi évváró rendes közgyűlésén.

Jelen voltak :

1. Industria r.t. /Erdélyi István vezérigazgató/	2.017
2. Visnya Ernő	10
3. Siptár Lajos	20
4. Erreth Ede	10
5. Caflisch Jenő	3
6. Bader Vilmos	600
7. Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztár /Tedesco Viktor/	469
8. Makay István	20
9. Eötvös Jenő	10
10. Hamerli József	8

összesen 3.167

A távol levő Erdélyi Istvánt Roth Sándor vezérigazgató, Visnya Ernő és Hamerli József úrakat Siptár Lajos igazgató képviseli.

Roth Sándor ügyvezető alelnök mint a közgyűlési elnök az ülést megnyitja és megállapítja, hogy a közgyűlés és az alapszabályok értelmében kellő időben meg volt hirdetve, továbbá, hogy az alapszabályszerű letéti helyeken

összesen 3.167 darab részvény helyeztetett letétbe, a hivatalos elfoglaltságuk miatt távollévő részvényesek meghatalmazottjuk által képviselve vannak s így a közgyűlés határozatképes. Tudomásul vétetik.

Elnök a jegyzőkönyv vezetésére Tabak Frigyes irodafőnököt, annak hitelesítésére pedig Carlisch és Erreth Ede részvényeseket kéri fel. Tudomásul vétetik.

Felolvastattak a következő jelentések :

Tisztelt Közgyűlés !

Az 1924. évi 7-ik üzletévről a következő jelentésünket van szerencsénk előterjeszteni :

Az 1923. évi állapotokhoz képest annyiban számolhatunk be a viszonyok javulásával, hogy sikerült Jugoszláviában és Bulgáriában állandó jellegű összeköttetést szerezni s ezzel gépeinknek meglehetősen levezetést biztosítani.

Magyarország több városában szintén létesítettünk lerakatokat, melyekkel az a célunk, hogy gépeink az ország egész területén kéznél legyenek. Ugy a bel- mint a külföldi lerakatokat tovább fejleszteni törekszünk.

1924. évhez fűzött reményeinket sajnos igen hátrányosan befolyásolták a rossz gabona és bortermés, mely a vásárló közönséget megfosztotta új gépek beszerzésének lehetőségétől. Nemcsak a kisebb gazdák, de még a nagy birtokosok is ugyanily helyzetben vannak. Helybeli és vidéki ismételadó vevőink a szállított gépek számláit csak 3-4 hó múlva egyenlítik ki s a vevőközönség maga vezette be megkérdezésünk nélkül a 90 napos kamat nélküli hitelt, amelyet mi kénytelenek voltunk elfogadni azért, mert a konkurrencia ugyanígy tesz.

Ez azt jelenti számunkra, hogy künnlevőségeink felszaporodnak, valamint szaporodtak számlatartozásaink is, amennyiben a vásárolt anyagok árát mi is csak 90 nap múlva tudjuk kifizetni. A munkabérek kifizetéséhez szükséges összegeket is kénytelenek voltunk az év vége felé már kölcsönből fedezni. Az ilyképp felvett kölcsönök azonban magas kamatterhet jelentenek számunkra.

Az általános üzleti pangás folytán ténykedéseink főként csak a javítási munkákra szorítkoztak egyrészt, másrészt pedig raktári készleteinket szaporítottuk úgy, hogy azok az év végével az előző évi készleteket tetemesen felülmúlták.

Az 1924. üzletév nyeresége az 1923 évi nyereségáhozatal együtt 41,773.974,62 koronát tesz, amelynek felosztására tisztelettel javasoljuk, hogy :

osztalékra részvényenkint 6.000 korona	24,000.000,-	K
tartalékalapra 10 %	4,177.397,-	K
igazgatósági tagok jutalmazására 10 %	4,177.397,-	K
gép és berendezés felújítási tartalékra	7,050.000,-	K
nyugdíjalapra	1,000.000,-	K
jótekonycélokra	1,000.000,-	K

fizettségük ki, míg a fennmaradó
vitessék át az 1925 év számlájára.

összesen 41,404,794,- K
369.180,62 K

Tisztelettel kérjük méltóztassék fenti jelentésünket tudomásul venni, a felügyelőbizottság által megvizsgált és elfogadott mérleg és eredmény számlákat jóváhagyni s úgy részünkre, mint a felügyelőbizottság részére a felmentvényt megadni.

Egyben arra is kérünk felhatalmazást, hogy a részvények 1924. évi szelvényeit az 1925. április 29-től kezdődőleg a Pécsi Takarékpénztár útján beválthassuk.

Pécsett, az igazgatóság 1925. április 8-án tartott üléséből.

Tisztelettel

Hamerli József sk. elnök.

Tisztelt Közgyűlés !

Van szerencsénk tisztelettel jelenteni, hogy megbízatásunk és a kereskedelmi törvénynek megfelelően a Hamerli József gépgyár és vasöntőde r.t. üzleti kezelését figyelemmel kísértük, a pénztárt és könyvelést az elmúlt év folyamán több ízben megvizsgáltuk és mindezeket rendben levőknek találtuk.

Ugyancsak átvizsgáltuk az igazgatóság által elénk terjesztett 1924. üzletvére vonatkozó zárszámadást és mérleget, ezeket az üzleti könyvekkel egyezően szerkesztetteknek s a való üzleteredményt feltüntetőknek, a mérleget a törvény kívánalmai szerint felállítottoknak találtuk.

Ennélfogva az igazgatóságnak a zárszámadás eredményeként mutatózó 41,773.974,62 korona üzleti nyereség felosztására vonatkozó 1925. április 8-án tartott ülésén hozott határozatát, mint a vállalat érdekeinek megfelelőt elfogadjuk és a t. Közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk és javasoljuk az igazgatóság részére a felmentvény megadását amit a magunk részére is kérünk.

Pécs, 1925. április 24-én

A felügyelőbizottság :

Krausz Gyula sk. Kerese Alfréd sk. Eötvös Jenő sk.

Elnök feltett kérdéseire : A közgyűlés a bemutatott zárszámadásokat tudomásul vette, az igazgatóságnak a nyereség felosztására vonatkozó javaslatát elfogadja és úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak a felmentvényt az 1924 évre megadja.

Elnök előterjesztésére : A közgyűlés a felügyelő és végrehajtóbizottsági tagok tiszteletdíját az igazgatósági tagok jutalmazásával egyenlően állapítja meg és azt az 1925 évi költségvetés terhére kifizetni rendeli.

Elnök bejelenti, hogy az igazgatóság megbízatása az 1925. január 8-án lejárt s kéri a közgyűlést, hogy az új igazgatóság megválasztását ejtse meg.

A közgyűlés az eddigi igazgatóság működéséért köszönetet mond az igazgatóság tagjainak, s őket egyhangúlag újabb három évre megválasztja.

További indítvány nem tétetvén, elnök a közgyűlést berekeszti.
Kmft.

Tabak Frigyes sk.
jkv. vezető.

Roth Sándor sk.
elnök.

Erreth Ede sk. és Cafilisch Jenő sk.
jkv. hitelesítők.

- □ - ■ - □ - ■ - □ - ■ - □ -

MEGHÍVÓ

a Sopiana gépgyár és vasöntöde r. t.
1926. évi április 28-án délután 5 órakor a Pécsi Takarékpénztár Üléstermében

rendes évi közgyűlést tart,

mellyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja

az Igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés határozatképességének megállapítása.
 2. Elnöki megnyitó és a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
 3. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése a 7000/1925. Pm. rendelet folytán felállított felértékelte leltár és mérleg megvizsgálásáról és javaslat a tiszta vagyon magosztására, a részvények névértékének megállapítására és az alapszabályok módosítására vonatkozólag.
 4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1925. üzletévről, zárazmadások megvizsgálásáról és javaslat a nyereség felosztására vonatkozólag.
 5. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
 6. Esetleges indítványok.
- Kelt Pécsen, az Igazgatóság 1926. évi április hó 8-án tartott üléséből.

Vagyos

A 7000/1925. számú Pm. rendelet értelmében felértékelte mérleg.

Teher

	Pengő	Korona		Pengő	Korona
Cselekvő váltók	400	5000000	Szenvedő váltók	10500	131250000
Értékpapírok	32834	41042900	Hitelezők	2434624	3043278345
Ingatlanok	36000	45000000	Nyugdíjalap	6364	795505
Pénztár	314468	39308478	1924. évi nyereség felosztása	244372	3034657762
Postatakarék	38217	4777107	Egyenleg, mint tiszta vagyon	280000	3500000000
Időgen valuták	54036	6756250			
Adósok	5469195	68364948160			
Gépek és gyárberendezés	1981730	247716230			
Áruk, félkészárúk és nyersanyagok	19909357	218866956757			
	3173536	396692003717		3173536	396692003717

Az igazgatóság nevében:

Vianya Ernő s. k.
elnök,

Bader Vilmos s. k.
igazgató.

A könyvelésért:

Tabak Frigyes s. k.
irodalonk.

MEGJEGYZÉS: A közgyűlésen csak azon részvényes vehet részt, aki a közgyűlést megelőzően 30 nappal nevére ártt részvényeket, le nem járt szelvényekkel együtt a társaság pénztáránál, a Pécsi Takarékpénztárnál, vagy a Pécsi-Baranyai Központi Takarékpénztárnál, a közgyűlést három nappal megelőzően letelebelyezte.

A pécsi DUNÁNTUL című napilapban közzétett MEGHÍVÓ-ja a SOPIANA gépgyár és vasöntöde részvénytársaságnak az évi rendes közgyűlésének megtartásáról.

Ct.570/18.

J e g y z ő k ö n y v

Felvételzett Pécssett 1926. április hó 28-án a Pécsi Takarékpénztár ülés-
mében a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG rendes évi közgyűlésén.

Jelen voltak :

1. Első Pécsi Bőrgyár r.t. /Roth Sándor/	3.324
2. Erreth Ede	10
3. Siptár Lajos	10
4. Bader Vilmos	600
összesen	3.944

Visnya Ernő a Sopiana gépgyár igazgatósági elnöke a közgyűlést megnyitja és megállapítja, hogy a közgyűlés az alapszabályok értelmében kellő időben meg volt hirdetve, továbbá, hogy az alapszabályszerű letéti helyeken össze-
sen 3.968 darab részvény helyeztetett letétbe, amelyből 3.944 darab a köz-
gyűlésen képviselve van, s így a közgyűlés határozatképes.

Elnök a közgyűlés jegyzőkönyvének vezetésére Tabak Frigyeszt a gyár iroda-
főnökét, hitelesítésére pedig Erreth Ede és Siptár Lajos részvényeseket kéri
fel. Tudomásul vétetett.

Felolvastattak a következő jelentések :

Tisztelt Közgyűlés !

A 7000/1925.PM. számú m.kir. Pénzügyministeri rendelet értelmében bemutat-
juk a t. Közgyűlésnek a rendelet intézkedéseinek megfelelően összeállított
felértékelési mérlegünket.

A felértékelte megnyitó leltár aktívái és passívái között azok a tételek,
melyeknek átértékelése a tényleges állapotoknak megfelelt és átértékelést
nem igényelt, ugyanazon összegben szerepelnek mint az 1924. december 31-iki
zárolleltárban.

Aktíváink közül új értékeléssel szerepelnek :

a./ ingatlanaink, melyek a tényleges viszonyoknak és értékelési lehetősé-
geknek megfelelően az eddigi 1 korona helyett 450,000.000 korona illetve
36.000 pengőben vétettek fel.

b./ értékpapirjaink, melyeket részben a tőzsdén jegyzett értékek középár-
folyamán, részben a magánforgalomban ismert értékekkel vettük fel. Ezen a
cimen 2,368.195 korona, illetve 189,45 pengő értékesökkenés mutatkozik az
1924. évi zárolleltár adataihoz képest.

c./ gépeinket és gyári berendezésünket, mely 1914 óta nagyrészt felújít-
tatott, az eddigi nyilvántartó 1 koronáról 247,716.250 koronára azaz
19.817,30 pengőre emeltük, mely érték teljesen megfelel a mai nehéz értéke-
lési viszonyoknak és lehetővé teszi a jövőben való további leírásokat.

d./ félkész és készáruink, nyers és üzemi anyagaink felértékelése mutatja,

a legnagyobb eltérést, amennyiben az eddigi 72,163.477,61 koronáról 2.488,669.567,57 koronára, vagyis 199.093,57 pengőre emelkedett.

e./ az adósok számlája, minthogy külföldi szállítások az 1924. évi záró-leltárban idegen értékben vétettek fel, az átértékelés és következtében 269,820.513 koronáról 683,649.484,60 koronára - 54.691,95 pengőre emelkedtek.

Passíváink közül újból értékeltük :

a./ azon hitelezők számláját, melyek idegen értékkel szerepeltek az 1924. évi záróleltárban. Így a 212,596.509,67 koronás számla 304,327.954,55 koronára = 24.346,24 pengőre emelkedett.

b./ az 1924. évi nyereség felosztásból csak az alapszabályok értelmében tényleg kifizetett összegeket vettük fel. Így ez a tétel 41,773.974,62 koronáról 30,546.577,62 koronára = 2.443,72 pengőre apadt.

A fentiekben ismertetett megnyitó leltárunk cselekvő és szenvedő vagyontételeinek összehasonlításából mint egyenleg 280.000 pengő = 3,500,000.000 korona tiszta társasági vagyon mutatkozik. A fent hivatkozott rendelet 3.§.-a alapján a mutatkozó tiszta vagyon felosztására vonatkozólag javasoljuk, hogy abból 200.000 pengő = 2.500,000.000 korona mint alaptőke, 80.000 pengő = 1.000,000.000 korona pedig mint a Pmr. 5.§.-ában jelzett célokra felhasználandó tőketartalék állapíttassék meg.

A Pmr. értelmében részvényeink névértékének megállapítására vonatkozólag javasoljuk, hogy a jelenlegi 4.000 darab részvény meghagyásával azok névértékét darabonként 50 pengőben = 625.000 koronában méltóztassék megállapítani.

A részvények a Pmr. 9.§.-a értelmében a közgyűlés határozatának cégbíró-sági jóváhagyásától számított hat hónap alatt felülbélyegzés végett a társaság irodájában bemutatandók.

Fenti javaslataink elfogadása esetén szükségessé válik az alapszabályok 6.§.-ának megváltoztatása is. Javasoljuk, hogy az alapszabályok 6.§.-ának eddigi szövege a következőképpen változtassék meg :

„6.§. A társaság alaptőkéje 200.000 pengő, mely 4.000 darab egyenkint 50 pengőről kiállított, teljesen befizetett, névre szóló részvényre oszlik.”

Tisztelettel kérünk felhatalmazást, hogy a felértékelt mérleg cégbíró-sági bemutatásával, a részvények felülbélyegzésével és az alapszabályok módosításával járó teendőket elvégezhessük.

Pécs, 1926. március 20.

Visnya Ernő sk.
igazgatási elnök.

Tisztelt Közgyűlés !

A 7000/1925. Pm.számú rendelet alapján elkészített felértékelt leltárt és mérleget a Sopiana gépgyár és vasöntőde r.t. igazgatósága elének terjesztette.

A leltár összes adatait a legnagyobb figyelemmel átvizsgáltuk és megállapítottuk, hogy azok a viszonyoknak és tényeknek megfelelően vannak beállítva, s ezért az 1925. január 1 napjára felállított felértékelte mérleget a t. Közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk.

A Pmr. 18.§.-a értelmében megvizsgáltuk az igazgatóságnak a tiszta vagyonszerzésére vonatkozó javaslatát is, s azt mint a vállalat érdekeinek megfelelő elfogadásra ajánljuk.

Pécs, 1926. március 22.

A felügyelőbizottság :

Dr. Günther Mihály sk. Eötvös Jenő sk. Krausz Gyula sk.

Kerese Alfréd sk.

Elnök feltett kérdéseire :

A közgyűlés a bemutatott felértékelte leltárt és mérleget teljes egészében egyhangúlag elfogadja. Az igazgatóságnak a tiszta vagyonszerzésére, a részvények névértékének megállapítására és az alapszabályok 6.§.-ának módosítására, valamint a részvények felülbélyegzésére vonatkozó javaslatait jóváhagyja és utasítja az igazgatóságot, hogy a cégbirósági beadványokat kellő időben benyújtsa és a részvények felülbélyegzésére vonatkozó hirdetményt annak idején közzétegye.

Olvastattak a következő jelentések :

Tisztelt Közgyűlés !

Visszapillantva a lefolyt gazdasági évre, a magunk részéről is be kell ismernünk, hogy az a gazdasági nyomás, mely az 1924. évi katasztrofálisan rossz termés következtében országunkra nehezedett, minket sem kímélt meg. A tavaszi és nyári szezon gépei, melyekkel elég bőven voltunk ellátva, csak nehezen találtak fogyasztóra és a gyárvezetőségnek gondot okozott az üzem folytonosságának biztosítása.

Némi lendületet hozott üzemünknek a jobb kilátásokkal kecsegtető szüreti szezon, s miután ennek érdekében már május, június hónapokban hozzáláttunk úgy az ország azon részének megmunkálásához, mely a megszállás ideje alatt teljesen elmaradt tőlünk, valamint Jugoszláviában is megtettük minden lehetőt, hogy szőlészeti gépeinket elhelyezzük, sikerült is oly forgalmat elérnünk, melynek révén nemcsak addigi adósságainkat és azok kamatait tudtuk kifizetni, de az üzem gazdaságos kihasználásával némi hasznot is el tudtunk érni. Sajnos a téli szezon ismét teljes visszaesést mutat úgy, hogy a tél folyamán készített gépeink már csak a következő évadok alatt lesznek értékesíthetők.

Üzemünk fejlődésére e helyütt csak egy adatot kívánunk megemlíteni és espedig, hogy öntödnék a lefolyt 1925. évben 43 %-al nagyobb termelést mutathat ki, mint 1924 évben, dacára annak, hogy a kifizetett munkabérek csak 36 %-al emelkedtek, amihez még meg kell jegyeznünk, hogy 1924. évben a munkabérek 1.400 koronás maximumtól emelkedtek 9.500 korona maximumig, míg 1925 évben mindvégig 9.500 korona maximális órabér mellett dolgoztattunk.

A racionálisabb munkáltatáson kívül nyersanyagaink beszerzés körül mutat-

hatunk fel némi eredményt, ami szintén hozzájárult ahhoz, hogy üzletévünket nyereséggel zárhassuk.

Az egyidejűleg bemutatott mérleg és eredményszámla szerint a lefolyt üzletév tiszta nyeresége 5.560,54 pengő = 69,506.680,62 korona.

A nyereség felosztására nézve tisztelettel javasoljuk, hogy :

osztalékra	4.000,-	P	50,000.000,-	K
igazgatósági tagok jutalmazására	550,-	P	6,875.000,-	K
végrehajtó és felügyelőbizottsági tagok	275,-	P	3,437.500,-	K
értékcsökkenési tartalékra	550,-	P	6,875.000,-	K
közjótékonyagra	80,-	P	1,000.000,-	K
nyugdíjalap gyarapítására	80,-	P	1,000.000,-	K
összesen	5.535,-	P	69,187.500,-	K
fordíttassék, míg a fennmaradó	25,54	P	319.180,62	K

vitessék át az 1926 üzletév terhére.

Kérünk felhatalmazást arra, hogy az 1925. évi nyereségből részvényenkint 1 pengő = 12.500 korona osztalékot f.évi április 29-től kezdődőleg kifizet-hessük.

Pécs, 1926. március 30.

Visnya Ernő sk.

igazgatósági elnök.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiana gépgyár és vasöntőde r.t. igazgatósága elénk terjesztette az 1925. üzletévi zárszámadásait, mérleg és eredményszámláját.

A cég számvitelét az elmúlt évben ismételten megvizsgáltuk és megállapítottuk, hogy azok a kereskedelmi törvény rendelkezéseinek megfelelők és a részvényesek érdekeinek megfelelők.

Az elénk terjesztett zárszámadásokat, mérleg és eredményszámlát megvizsgáltuk, annak egyes tételeit a fő és segédkönyvekkel összehasonlítottuk s azokat minden tekintetben rendben levőknek találtuk.

Javasoljuk, hogy a mutatkozó 5.560,54 pengő = 69,506.680,62 korona nyereség az igazgatósági javaslat értelmében osztassék fel, s a felmentvény az igazgatóság részére a szokott óvás fenntartásával megadassék, s annak megadását a magunk részére is kérjük.

Pécs, 1926. április 2-án.

A felügyelőbizottság :

Dr. Günther Mihály sk. Eötvös Jenő sk. Krausz Gyula sk. Kerese Alfréd sk.

Elnök feltett kérdéseire : A közgyűlés a bemutatott zárszámadásokat tudomásul veszi, az igazgatóságnak a nyereség felosztására vonatkozó javaslatát elfogadja és úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak a felmentvényt az 1925. évre megadja.

További indítvány nem tétetvén, elnök az ülést berekeszti.

Kmft.

Tabak Frigyes sk.

Visnya Ernő sk.

jkv. vezető.

elnök.

Siptár Lajos sk. és Erreth Ede sk.

jkv. hitelesítő részvényesek.

Ct.570/19.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécssett, 1927. június 29-én d.e. 1/2 12 órakor a Pécsi Takarékpénztár üléstermében a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1926. évi üzletév záró rendes közgyűlésén.

Jelen voltak :

1. Első Pécsi Bőrgyár r.t. /Roth Sándor és Erreth Ede/	3.970
2. Hamerli Imre	10
3. Dr. Günther Mihály	6
	3.986

Roth Sándor ügyvezető alelnök, mint a közgyűlés elnöke az ülést megnyitja és megállapítja, hogy a közgyűlés az alapszabályok értelmében kellő időben meg volt hirdetve és hogy az alapszabályszerű letéti helyen összesen 3.986 drb. részvény tétetett le, s így a közgyűlés határozatképes.

A jegyzőkönyv vezetésére Tabak Frigyes irodafőnököt, annak hitelesítésére pedig Hamerli Imre és Erreth Ede részvényeseket kéri fel, az elnök.

Felolvastattak a következő jelentések :

Tisztelt Közgyűlés !

Visszapillantva az 1926 évre, mindenekelőtt azt kell megállapítanunk, hogy annak első féléve a vállalat gazdasági mélypontja volt. Az üzletév oly rosszul indult, hogy annak első negyedében kiment számlák összege nem tette ki az egész évi forgalom egytizenketted részét.

A városi csatornázási munkálatok és a gépgyár átalakítási munkái azután évközben lényegesen javítottak a helyzeten. A gépek eladása is a legminimálisabb volt és csak a szüreti gépek élénkebb keresletével sikerült az 1925. év gépforgalmát megközelíteni.

Az 1926. év végén a javítási munkálatok erős emelkedést mutattak, mely körülmény annak tulajdonítható, hogy a munkák lelkiismeretes kivitelére igen nagy gondot fordítunk és a lehetőségig mérsékelten állapítottuk meg azok árát amivel azt értük el, hogy ma már majdnem teljesen átment a közönség tudatába az, hogy úgy gazdasági, mint más gépek javítása cégünkönél végezhető el legjobban és legolcsóbban.

Sajnálattal kell megemlékeznünk arról a körülményről, hogy vállalatunk hosszú éveken át volt műszaki igazgatója Bader Vilmos úr megrendült egészségi állapota miatt úgy állásáról, mint igazgatósági tagságáról lemondott. Az 1926. december 18-iki igazgatósági ülés foglalkozott ezen lemondással, s a fennforgott indokok figyelembevételével azt tudomásul vette és Bader Vilmos úr részére több évtizedes fáradhatatlan munkásságának elismeréséül, valamint szerződéses és törvényes végkielégítési jogának megváltásaképpen 20.000 pengő végkielégítést engedélyezett.

A zárszámadások szerint az 1926. üzletévi tiszta nyereség az 1925. évi fel nem osztott nyereségáhozaddal együtt 11.057,16 pengőt tesz ki.

Ezen nyereség felosztására vonatkozólag az alábbi javaslatot van szerencsénk előterjeszteni :

Fizettség osztlékra 4.000 drb. részvény után részvényenkint	
2,- P /200.000 P. alaptőke után 4 %/	8.000,- P
értécsökkenési tartalékalapra 10 %	1.000,- P
igazgatósági, végrehajtó és felügyelőbizottsági tagok tisztelétdíjára 10 % kerekben	1.000,- P
tisztviselői nyugdíjalapunk gyarapítására	100,- P
közjótékonyásra	100,- P
az ily módon felosztandó összesen	10.200,- P
kifizetése után fennmaradó	857,16 P

vitessék át az 1927. üzletév javára.

Tisztelettel kérjük fenti javaslatunk elfogadását és az 1926. évre részünkre a felmentvény megadását.

Teljes tisztelettel :

Roth Sándor s.k.

igazgatósági alelnök.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopianai gépgyár és vasöntőde r.t. igazgatósága elénk terjesztette 1926. üzletévi zárszámadásait, mérleg és eredményszámláját.

A cég számvitelét az elmúlt év folyamán ismételtén megvizsgáltuk és megállapítottuk, hogy azok a kereskedelmi törvény rendelkezéseinek és a részvényesek érdekének megfelelőek.

Az elénk terjesztett számadásokat, mérleg és eredményszámlát megvizsgáltuk, annak egyes tételeit a fő és segédkönyvekkel összehasonlítottuk s azokat minden tekintetben rendben levőknek találtuk.

Javasoljuk, hogy a mutatkozó 11.037,16 pengő nyereség az igazgatósági javaslat értelmében osztassék fel s a felmentvény az igazgatóság részére a szokott óvás fenntartásával megadassék, s annak megadását a magunk részére is kérjük. A felügyelőbizottság :

Dr. Günther Mihály sk. Eötvös Jenő sk. Krausz Gyula sk. Kerese Alfréd sk.

Elnök feltett kérdéseire : A közgyűlés a bemutatott zárszámadásokat tudomásul vette, az igazgatóságnak a nyereség felosztására vonatkozó javaslatát elfogadja és úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak a felmentvényt az 1926. üzletévre megadja. Utasítja a közgyűlés az igazgatóságot, hogy az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok tiszteletdíjait kifizesse, az osztalék kifizetését pedig június 30-án kezdje meg.

Elnök bejelenti, hogy Bader Samu és Bader Vilmos igazgatósági tagok tagságukról lemondottak, s ugyancsak lemondott felügyelőbizottsági tagságáról Bötvs Jenő és Kereke Alfréd. Tekintettel arra, hogy a megmaradt 12 igazgatósági taggal az alapszabályszerű létszám még mindig teljes, elnök javasolja, hogy a lemondott igazgatósági tagok helyett ne válasszon újakat a közgyűlés, ellenben a felügyelőbizottságba a lemondottak helyére Horváth Dezső pécsi takarékpénztári igazgatót és Horváth Kázmér bőrgyári diszponenst válasszák meg.

A közgyűlés az elnök javaslata értelmében Horváth Dezső és Horváth Kázmér úrakat felügyelőbizottsági tagoknak megválasztja és a lemondott igazgatósági tagok helyett újak megválasztásától eltekint.

Elnök bejelenti, hogy a mostani 4.000 darab részvény olyan nagy tömeg, hogy annak elhelyezése igen körülményes és ezért javasolja, hogy a részvények összevonassanak olyformán, hogy a jövőben 200 darab egyezer pengő névértékű részvénye legyen a vállalatnak.

Arra való tekintettel, hogy a részvények 92 %-a egy kézben vannak, a közgyűlés nem tartja szükségesnek a részvények összevonását annál kevésbé, mert az összevonással járó illeték megtakarítható akkor, amikor a tervezett összevonás sem tőke emeléssel, sem bármi más változással a vállalat belső életére vonatkozólag nem jár.

Indítvány nem létében az elnök a közgyűlést berekeszti.

Kmft.

Tabak Frigyes sk.

Roth Sándor sk.

jkönyvvezető.

elnök.

Hamerli Imre sk. és Erreth Ede sk.

jkv. hitelesítők.

- □ □ - □ □ □ - □ □ □ □ - □ □ □ - □ □ -

Ct.570/21.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécsett, 1928. április 27.-én d.e. 1/2 12 órakor a Pécsi Takarékpénztár üléstermében a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1927. évi üzletév záró rendes közgyűlésén.

Jelen voltak :

1. Első Pécsi Bőrgyár r.t. /Roth Sándor vezérigazgató/	3.700
2. Erreth Ede vezérigazgató helyettes	100
3. Visnya Ernő elnök-igazgató takarékpénztár	100
4. Siptár Lajos igazgató takarékpénztár	50
5. Höfler János igazgató bőrgyár	50
összesen	4.000

Visnya Ernő részvénytársasági elnök az ülést megnyitja és megállapítja, hogy a közgyűlés, az alapszabályok értelmében kellő időben meg lett hirdetve és hogy az alapszabályszerű letéti helyen összesen 4.000 darab részvénytétetett le s így a közgyűlés határozatképes.

A jegyzőkönyv vezetésére Roboz Miksa társulati-igazgatót, annak hitelesítésére Siptár Lajos és Höfler János részvényeseket kéri fel az elnök.

Felolvastattak a következő jelentések :

Tisztelt Közgyűlés !

Visszapillantva a lefolyt 1927 évi társulati esztendő eredményeire, mindenekelőtt mély szomorúsággal kell megemlékeznem érdemes igazgatósági tagunk, Hamerli Imre úr időközben történt elhunytáról, aki a társulat alapítása óta igazgatóságunk tagja volt és a társulat ügyeit mindenkor önzetlenül szíven viselte és azon volt, hogy a vállalat anyagilag erősödjék. Javasolom, hogy a t. Közgyűlés Hamerli Imre úr emlékét és érdemeit jegyzőkönyvbe foglalja.

Az elmúlt 1927 üzleti évünk a jobb fejlődési lehetőségek jegyében indult és összehasonlítva az előző esztendővel, határozott haladás és javulás volt leszögezhető. Ezen örvendetes tényt megakasztotta - mintegy 4 hétre - a városunkban kitört bérmozgalom, mely elsősorban a vasipart és így bennünket is lényegesen érintett.

A bérmozgalom, mely a vasiparról fokozatosan átment a többi iparágra és városunkról az összes nagyobb ipari városokra, sőt a fővárosba is, maglehető eredményt hozott a munkások javára, amit természetesen mi is kénytelenek voltunk megadni.

Kezdetben ezen kiadási többletet nem volt módunk fogyasztóinkra áthárítani, mert az egyébként országosan érezhető rosszabbodó üzletmenet miatt a mindinkább élesedő versennyel lépést kellett tartanunk.

A gazdasági év előhaladásával azonban /augusztus, szeptember hónap/ javított, kivitelü gépeinkkel sikerült cca. 10 %-os ártöbbletet elérni, ami szerény osztalék kifizetését is lehetővé tette.

A zárszámadások szerint az 1927. üzletévi tiszta nyereség	9.697,89 P
az 1926. évi nyereségáthozat	857,16 P
összesen	10.555,05 P-t

tesz ki. Ezen nyereség felosztására vonatkozólag az alábbi javaslatot van szerencsénk előterjeszteni :

Fizetessék osztalékra 4.000 darab részvény után részvényenként	
2,- pengő /200.000 P. alaptőke után 4 %/	8.000,- P
igazgatósági, végrehajtó és felügyelőbizottsági tagok tiszteletdíjára 10 %	969,78 P
az ily módon felosztandó összesen	8.969,78 P
kifizetése után fennmaradó	1.585,27 P
vitessék át az 1928 üzletév javára.	

Tisztelettel kérjük fenti javaslatunk elfogadását és az 1927. évre a felmentvény megadását.

Teljes tisztelettel
Visnya Ernő s.k.
igazgatósági elnök.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiana gépgyár és vasöntőde r.t. igazgatósága elénk terjesztette 1927. évi zárszámadásait, mérleg és eredményszámláját.

Az elénk terjesztett számadásokat, mérleg és eredményszámlát megvizsgáltuk, tételeiket a fő és segédkönyvekkel összehasonlítottuk s azokat rendben lévőeknek találtuk.

Javasoljuk, hogy a mutatkozó 10.555,05 P. nyereség az igazgatósági javaslat értelmében osztassék fel s a felmentvény az igazgatóság részére a szokott óvás fenntartásával megadassék, s annak megadását a magunk részére is kérjük.

A felügyelőbizottság :

Krausz Gyula sk. Günther Mihály sk. Dr. Horváth Kázmér sk. Horváth Dezső sk.

Elnök feltett kérdéseire : A közgyűlés a bemutatott zárszámadásokat tudomásul vette, az igazgatóságnak a nyereség felosztására vonatkozó javaslatát elfogadja és úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak a felmentvényt az 1927 üzletévre megadja. Utasítja a közgyűlés az igazgatóságot, hogy az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok tiszteletdíjait kifizesse, az osztalék kifizetését pedig április 30.-án kezdje meg.

Indítvány nem léteben az elnök a közgyűlést berekeszti

Kmft.

Roboz Miksa sk.
könyvvvezető.

Visnya Ernő sk.
elnök.

Siptár Lajos sk. és Höfler János sk.
jkw. hitelesítők.

Ct.570/22.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécssett, 1929. május 31.-én d.e. 1/2 12 órakor a Sopiana Gépgyár és Vasöntőde r.t. hivatalos helyiségében a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1928 évi üzletév záró rendes közgyűlésén.

Jelen voltak :

1. Első Pécsi Bőrgyár r.t. /Roth Sándor vezérigazgató/	3.600
2. Erreth Ede bőrgyári vezérigazgató helyettes	100
3. Siptár Lajos takarékpénztári igazgató	200
4. Höfler János bőrgyári igazgató	100
összesen	4.000

Roth Sándor részvénytársasági alelnök az ülést megnyitja és megállapítja, hogy a közgyűlés az alapszabályok értelmében kellő időben meg lett hirdetve és hogy az alapszabályszerű letéti helyen összesen 4.000 darab részvény téteztett le és így a közgyűlés határozatképes.

A jegyzőkönyv vezetésére Roboz Miksa társulati igazgatót, annak hitelesítésére Siptár Lajos és Höfler János részvényeseket kéri fel az alelnök.

Felolvastattak a következő jelentések :

Tisztelt Közgyűlés !

Visszatekintve az 1928.-iki társulati esztendőre leszögezzük, hogy az sok reményt keltően indult. Mindjárt az év elején a helybeli csatornázás és a gépgyár újjáépítése teljesen foglalkoztatta összes üzemünket és a javítási munkák is kielégítettek bennünket. Némi zökkenőt okozott a július hóban kitört és több mint 3 hétig tartó esztergályos sztrájk. Ennek hátrányait is kihevertük, úgy hogy az évi forgalmunk túlhaladta az 1927 évit is.

Sajnos az 1927 év vége felé a budapesti és kecskeméti bizományosainknál bennünket ért csapolódásnak meglehetősen anyagi hátrányai is voltak, amit az elmúlt évben liquidáltunk.

A zárszámadások szerint az 1928 üzletév tiszta nyeresége	5.523,- P
ehhez az 1927 évi nyereségáthozat	1.585,- P
összesen	7.108,- P-t

tesz ki.

E nyereség felosztására vonatkozólag az alábbi javaslatot van szerencsénk előterjeszteni :

Fizetessék osztalékra 4.000 darab részvény után részvényenként 1,50 pengő /200.000 P. alaptőke után 3 %/	6.000,- P
igazgatósági, végrehajtó és felügyelőbizottsági tagok tisztelet díjára a tiszta haszon /5.523,69 P/ 10 %-a kereken	552,- P
az ily módon felosztandó összesen	6.552,- P
kifizetése után fennmaradó	556,- P
vitessék át az 1929 üzletév javára.	

Tisztelettel kérjük fenti javaslatunk elfogadását és az 1928 évre a felmentvény megadását.

Teljes tisztelettel
Roth Sándor s.k.
igazgatósági elnök.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiana Gépgyár és Vasöntőde R.T. igazgatósága elénk terjesztette 1928 évi zárszámadásait, mérleg és eredmény számláját.

Az elénk terjesztett számadásokat, mérleg és eredmény számlát megvizsgáltuk, tételeiket a fő és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és azokat rendben lévőeknek találtuk.

Javasoljuk, hogy a mutatkozó 7.108,96 P. bruttó nyereség az igazgatósági javaslat értelmében osztassék fel és a felmentvény az igazgatóság részére a szokott óvás fenntartásával megadassék és annak megadását a magunk részére is kérjük. A felügyelő bizottság :

Krausz Gyula sk. Günther Mihály sk. Horváth Kázmér dr. sk. Horváth Dezső sk.

Alelnök feltett kérdéseire : A közgyűlés a bemutatott zárszámadásokat tudomásul vette, az igazgatóságnak a nyereség felosztására vonatkozó javaslatát elfogadja és úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak a felmentvényt az 1928 üzletévre megadja. Utasítja a közgyűlés az igazgatóságot, hogy az igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok tiszteletdíjait kifizesse, az osztalék kifizetését pedig június 1.-én kezdje meg.

Indítvány nem léteben az alelnök a közgyűlést berekeszti.

Kmft.

Roboz Miksa sk.
jkönyvvezető.

Roth Sándor sk.
alelnök.

Siptár Lajos sk. és Höfler János sk.
jkv. hitelesítők.

Ct.570/23.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécsen, 1930 május 27.-én délután 1/2 4 órakor a Pécsi Takarékpénztár közgyűlési termében a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSÁG 1929. évi üzletév záró rendes közgyűlésén.

Jelen voltak :

1. Első Pécsi Bőrgyár r.t. /Erreth Ede vezérigazgató h./	3.700
2. Erreth Ede bőrgyári vezérigazgató helyettes	100
3. Höfler János bőrgyári igazgató	100
4. Tausz Gyula	100
összesen	4.000

Erreth Ede részvényes megnyitja az ülést és megállapítja, hogy a közgyűlés az alapszabályok értelmében kellő időben meg lett hirdetve és hogy az alapszabályszerű letéti helyen összesen 4.000 darab részvény tétetett le és így a közgyűlés határozatképes.

A jegyzőkönyv vezetésére Roboz Miksa társulati igazgatót, annak hitelesítésére Höfler János és Tausz Gyula úrakat kéri fel.

Felolvastattak a következő jelentések :

Tisztelt Közgyűlés !

Visszatekintve az 1929. társulati esztendőre, sajnálattal kell megállapítanunk azt, hogy az év elején máris tapasztalható szomorú gazdasági helyzet az egész éven végig elkísért bennünket.

Több érzékeny veszteség érte társulatunkat, amelyeket nem tudott kiegyenlíteni az a körülmény sem, hogy a helybeli gázgyár teljes armatúra szükségletét üzemünk készítette el, sem az, hogy a Damjanics utcai szivattyútelep gépiberendezését, valamint a Honvédelmi Minisztérium részére egy elég tekintélyes nyeregszállítást kaptunk.

Forgalmunk több mint 30 %-al visszaesett az előző 1928 évvel szemben és így nem akadt semmi mód arra, hogy veszteségeinket eltüntessük, vagy részben is csökkentsek.

A törvényes leírások /ingatlan és felszerelésnél/ valamint az adósknál eszközölt leírások után

17.572,31 P

veszteségünk maradt, amelyből az 1928 évről áthozott

556,96 P

nyereséget levonva marad mint eredmény

17.015,35 P

veszteség, amely összeg tehertételként az 1930 üzletév veszteség-nyereség-számláján elővezetendő.

Tisztelettel kérjük az 1929 évre a felmentvény megadását.

Teljes tisztelettel

Visnya s.k.

igazgatósági elnök.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiani Gépgyár és Vasöntőde r.t. igazgatósága elénk terjesztette 1929 évi zárszámadásait, mérleg és eredményszámláját.

Az elénk terjesztett számadásokat, mérleg és eredmény számlát megvizsgáltuk, tételeiket a fő és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és azokat rendben lévőnek találtuk.

Javasoljuk, hogy a felmentvény az igazgatóság részére a szokott óvás fenntartásával megadassék és annak megadását a magunk részére is kérjük.

A felügyelőbizottság :

Günther Mihály dr. sk. Horváth Dezső sk. Krausz Gyula sk.

A közgyűlési elnök feltett kérdéseire : A közgyűlés a bemutatott zárszámadásokat tudomásul vette, utasította az igazgatóságot a felmerült 17.015,35 P. veszteségnek az 1930 üzletév veszteség és nyereség számlájára való elővezetésére és a felmentvényt az 1929 üzletévre úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadja.

Más tárgy nem lévén és tárgyalandó indítvány be nem érkezvén a közgyűlési elnök a közgyűlést berekeszti.

Kmft.

Roboz Miksa sk.

Visnya Ernő sk.

j.könyvvezető.

elnök.

Höfler János sk. és Tausz Gyula sk.

jkv. hitelesítők.

- □ - ■ □ - □ - ■ ■ - □ - □ ■ - □ -

Ct.570/24.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécssett, 1931 május 23.-án délelőtt 1/2 12 órakor a vállalat helyiségében, Alsómalom utca 6. a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1930 évi üzletév záró rendes közgyűlésén.

Jelen voltak :

1. Első Pécsi Bőrgyár r.t. /Roth Sándor vezérigazgató/	3.500
2. Höfler János bőrgyári igazgató	100
3. Siptár Lajos takarékpénztári igazgató	200
4. Tausz Gyula bankár	200
összesen	4.000

Roth Sándor megnyitja az ülést és megállapítja, hogy a közgyűlés az alapszabályok értelmében kellő időben meg lett hirdetve és hogy az alapszabályszerű letéti helyen összesen 4.000 darab részvény tétetett le és így a közgyűlés határozatképes.

A jegyzőkönyv vezetésére Roboz Miksa társulati igazgató, annak hitelesítésére Siptár Lajos és Höfler János úrakat kéri fel.

Felolvastattak a következő jelentések :

Tisztelt Közgyűlés !

Az 1930 társulati esztendő szomorú jelenségeit tekintve folytatása volt az 1929-i esztendőnek.

A mindenki által ismert sok kényszeregyezség és csőd, mely az elmúlt esztendőben úgy az iparos, mint kereskedő világot érte, nekünk is jelentékeny károkat okozott.

Forgalmunk az 1929 évivel szemben is további visszaesést mutat és csupán

csak a mezőgazdasági gépek forgalma emelkedett valamelyest, mintegy 44,5 %-al az előző évvel szemben.

Adósainknál végrehajtott, megfontolt leírás után az 1930 üzleti év folyamán 42.056,88 pengő veszteségünk mutatkozik, amihez hozzáadva az 1929 év

17.015,35 pengő veszteségét, összesen : 59.072,23 pengő veszteségünk mutatkozik, amelyet tehertételként az 1931 üzleti év veszteség-nyereség számláján kívánunk elővezetni.

Tisztelettel kérjük az 1930 évre a felmentvény megadását.

Teljes tisztelettel

Roth Sándor s.k.

igazgatósági alelnök

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiana Gépgyár és Vasöntőde R.T. igazgatósága elénk terjesztette 1930 évi zárszámadásait, mérleg és eredmény számláját.

Az elénk terjesztett számadásokat, mérleget és eredmény számlát megvizsgáltuk, tételeiket a fő és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és azokat rendben lévőknek találtuk.

Javasoljuk, hogy a felmentvény az igazgatóság részére a szokott óvás fenntartásával megadassék és annak megadását a magunk részére is kérjük.

A felügyelőbizottság :

Dr. Günther Mihály sk. Krausz Gyula sk. Dr. Horváth Kázmér sk.

Horváth Dezső sk.

A közgyűlési elnök feltett kérdéseire : A közgyűlés a bemutatott zárszámadásokat tudomásul vette, utasította az igazgatóságot a felmerült 59.072,23 pengő veszteségnek az 1931 üzletév veszteség és nyereség számlájára való elővezetésére és a felmentvényt az 1930 üzletévre úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadja.

Ezután tárgyalatott a tárgysorozat 5.-ik pontja. Az alapszabályok 20.§.-a 2.-ik bekezdése értelmében az igazgatóság legalább 10 tagból áll. Ezen bekezdést különös tekintettel arra, hogy a részvénytársaság eddigi működése alatt sem volt szükség arra, hogy legalább 10 tagból álljon az igazgatóság, másrészt tekintettel arra, hogy az új összeférhetetlenségi törvény alapján egész hirtelen fellephet annak szükségessége, hogy az igazgatóság egyik, vagy másik tagja állásáról lemondjon, nehogy összeférhetetlenség esetébe kerüljön, miáltal viszont részvénytársaságunk kerül abba a helyzetbe, hogy az alapszabályoknak megfelelően új igazgatósági tagokat válasszon, ami azonban csak rendes, vagy rendkívüli közgyűlésen történhet meg. A legmegfelelőbbnek látszik az a megoldás, hogy az igazgatóság tagjainak száma legalább 5 személyben legyen megállapítva, mert ez nem zárja ki annak lehetőségét, hogy az igazgatóság több tagból álljon.

Kérjük tehát a közgyűlést, hogy az alapszabályok 20.§.-nak 2.-ik bekezdé-

sét a következőképpen szögezze le : „Az igazgatóság legalább 5 tagból áll.”

Elnök feltett kérdésére a közgyűlés elfogadja és utasítja az igazgatót, hogy a szükséges lépéseket az alapszabályok törvényszerű megváltoztatása ügyében tegye.

Más tárgy nem lévén és tárgyalandó indítvány be nem érkezvén a közgyűlési elnök a közgyűlést berekeszti.

Kmft.

Roboz Miksa sk.

Roth Sándor sk.

J.könyvvezető.

elnök.

Siptár Lajos sk. és Höfler János sk.

Jkv. hitelesítők.

- □ - ■ □ - □ ■ □ - □ ■ - □ -

Ct.570/28.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécsen, 1932 május 31.-én délelőtt 1/2 12 órakor a vállalat helyiségében, Alsómalom utca 6. a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÜNTÖDÉ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1931 évi üzletév záró rendes közgyűlésén.

Jelen voltak :

1. Első Pécsi Bőrgyár r.t. /Roth Sándor vezérigazgató/	2.800
2. Tausz Gyula elnök	800
3. Siptár Lajos takarékpénztári igazgató	200
4. Höfler János bőrgyári igazgató	200
Összesen	4.000

Tausz Gyula elnök megnyitja az ülést és megállapítja, hogy a közgyűlés az alapszabályok értelmében kellő időben meg lett hirdetve és hogy az alapszabályszerű letéti helyen összesen 4.000 darab részvény tétetett le és így a közgyűlés határozatképes.

A jegyzőkönyv vezetésére Roboz Miksa társulati igazgatót, annak hitelesítésére Roth Sándor és Höfler János úrakat kéri fel.

Felolvastattak a következő jelentések :

Tisztelt Közgyűlés !

A gazdasági élet általánosan ismert helyzete miatt nem lehet meglepő, hogy mindjárt előljáróban bejelentjük, hogy az 1931-i társulati esztendő az előző évi veszteségek mellett további 30.630,26 P. veszteséget okozott, amellyel együtt eddigi veszteségünk immár 89.702,49 pengőre emelkedett, úgy hogy tőketartalékunkat is teljesen felemésztette.

Forgalmunk az 1930 évivel szemben további 24,5 % csökkenést mutat, ami első sorban országunk agrárállakossága fogyasztókéességének csökkenését mutatja.

Fő termelési ágazatunknak, a mezőgazdasági gépeknek fogyasztása az előző évvel szemben 146.000 pengőről 61.000 pengőre csökkent, tehát majd 60 %-al kisebb volt, mint az előző évben.

Forgalmunk csökkenésével az adók, illetékek, valamint a vasúti és postai költségek fordított arányban emelkedtek, ami szintén hozzájárult veszteségünk növekedéséhez.

Künnlévőségeinkből a szükséges leírásokat gondosan megállapítottuk, amint hogy leltárunk felvételénél is a várható anyagértékesítőket, a megengedett határokon belül, számításba vettük.

Javasoljuk, hogy a fent kimutatott veszteség tehertételként az 1932. üzletév veszteség-nyereség számlájára elővezetessék és kérjük tisztelettel az 1931. évre a felmentvény megadását.

Teljes tisztelettel
Tausz Gyula s.k.
igazgatósági elnök.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopianai Gépgyár és Vasöntőde R.T. igazgatósága elénk terjesztette 1931 évi zárszámadásait, mérleg és eredmény számláját.

Az elénk terjesztett számadásokat, mérleg és eredmény számlát megvizsgáltuk, tételeiket a fő és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és azokat rendben lévőnek találtuk.

Javasoljuk, hogy a felmentvény az igazgatóság részére a szokott óvás fenntartásával megadassék és annak megadását a magunk részére is kérjük.

A felügyelőbizottság :

Dr. Günther Mihály sk. Krausz Gyula sk. Horváth Dezső sk.

Dr. Horváth Kázmér sk.

A közgyűlési elnök feltett kérdéseire : A közgyűlés a bemutatott zárszámadásokat tudomásul vette és utasította az igazgatóságot a felmerült 89.702,49 pengő veszteségnek az 1932 üzletév veszteség-nyereség számlájára való elővezetésére és a felmentvényt az 1931 üzletévre úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadja.

Ezután tárgyalatott a tárgysorozat 5. pontja, az alapszabályok megváltoztatása a kir. Törvényszék Ct.570/27-1031. számú végzése értelmében.

Elfogadtatott a következő alapszabály változtatás :

Régi szöveg : 12.§. b.pont

„Ha az alaptőke egytized részét képviselő egy vagy több részvényes részvényeinek a 10.§. értelmében való letétele mellett az ok és cél megjelölésével a közgyűlés egybehívását írásbelileg kéri.”

Uj szöveg : 12.§. b. pont

„Ha az alaptőke egytized részét képviselő egy vagy több részvényes részvényeseknek a 10.§. értelmében való letétele mellett az ok és cél megjelölésével a közgyűlés egybehívását kéri.”

Régi szöveg : 13.§. 1. bekezdés

„Ugy arendes mint a rendkívüli közgyűlés összehívása a megtartás helyének és idejének, valamint a tárgysorozat közlése mellett a 38.§.-ban megjelölt hírlapban egyizben közzéteendő hirdetmény útján történik.”

Uj szöveg : 13.§. 1. bekezdés

„Ugy a rendes, mint a rendkívüli közgyűlés összehívása a 38.§.-ban megjelölt hírlapban közzéteendő hirdetmény egyszeri lekölzése útján történik. Ezen hirdetménynek tartalmaznia kell az összehívandó közgyűlés megtartásának helyét, idejét és tárgysorozatát, továbbá a közgyűlésen megjelenő részvényesek által az alapszabályok 10.§.-a értelmében letétbe helyezendő részvények letéteményezésének módozatait, valamint az esetleg módosítandó alapszabályok paragrafusainak számát és tartalmuknak lényegét.”

Régi szöveg : 19.§. d. pont

„a felügyelőbizottsági tagok díjazásának megállapítása.”

Uj szöveg : 19.§. d. pont

„a felügyelőbizottsági tagok, az üzlet közvetlen vezetésére kirendelt igazgatósági tagok /kereskedelmi igazgató, üzemvezető igazgató/ valamint az igazgatóság kebeléből választott végrehajtóbizottság díjazásának megállapítása.”

Régi szöveg : 20.§.

„A társaság ügyeit a kereskedelmi törvényben körülírt kötelezettség és felelősség mellett az igazgatóság intézi és képviseli harmadik személyekkel és hatóságokkal szemben. Az igazgatóság legalább tíz tagból áll.”

Uj szöveg : 20.§.

„A társaság ügyeit a kereskedelmi törvényben körülírt kötelezettség és felelősség mellett az igazgatóság intézi és képviseli harmadik személyekkel és hatóságokkal szemben. Az igazgatóság legalább 5 tagból áll, azonban az igazgatósági tagok száma a 12. túl nem haladhatja.”

Régi szöveg : 21.§.

„Az igazgatóságot az első három évre az alapítók nevezik ki. Később mindenkor három évre terjedő megbizatással a közgyűlés választja. A három évi idő után kilépő igazgatósági tag ismételten újból megválasztható. Ha az igazgatóság létszáma bármely okból négyen alul csökkenne a lehető leg-rövidebb idő alatt rendkívüli közgyűlés hívandó egybe a pótválasztás meg-

ejtésére. Az igazgatósági tagságról való lemondás érvényesen csak a közgyűlésen történhetik."

Uj szöveg : 21.§.

"Az igazgatóságot az első három évre az alapítók nevezik ki. Később mindenkor három évre terjedő megbízással a közgyűlés választja. A három év után kilépő igazgatósági tag ismételten újból megválasztható. Ha az igazgatóság létszáma bármily oknál fogva ötön alul csökkenne, a lehető legrövidebb idő alatt rendkívüli közgyűlés hívandó egybe a pótválasztás megejtésére.

Az igazgatósági tagságról való lemondás érvényesen csak az igazgatóság-hoz intézendő lemondólevél útján történhetik, ha azonban az igazgatósági tagok száma bármily oknál fogva ötön alul csökkenne, úgy az igazgatóság tagjai csak a közgyűlésen mondhatnak le érvényesen...."

Régi szöveg : 22.§. 3. bekezdése

"Az igazgatósági ülés határozatainak érvényességéhez legalább négy tag jelenléte szükséges és a határozatok abszolút szavazattöbbséggel hozatnak."

Uj szöveg : 22.§. 3. bekezdése

"Az igazgatósági ülés határozatainak érvényességéhez valamennyi tagnak kellő időben és módon történő meghívása és legalább 4 tag jelenléte szükséges, a határozatok abszolút szavazattöbbséggel hozatnak."

Régi szöveg : 25.§.

"A felügyelőbizottság legalább három tagból áll, kiket a közgyűlés választ. Ugyanazon tag újból is megválasztható."

Uj szöveg : 25.§.

"A felügyelőbizottság legalább 3 és legfeljebb 5 tagból áll, kik a közgyűlés által a nem részvénytulajdonosok sorából is három évre választatnak és mindenkor újra választhatók."

Régi szöveg : 26.§.

"A felügyelőbizottság ellenőrzi a társasági ügyvezetést minden ágában, evégből kötelessége a társasági ügyek menetéről tudomást szerezni és jogában áll a társaság könyveit, iratait és pénztárát bármikor megvizsgálni. A felügyelőbizottság az évi zárszámadásokat és mérlegeket nem különben a nyereség felosztást tárgyaló indítványokat megvizsgálni és erről a közgyűlésnek évenként jelentést tenni köteles."

Uj szöveg : 26.§.

"A felügyelőbizottság ellenőrzi a részvénytársaság ügyvezetését annak minden ágában, saját kebeléből választja elnökét, megállapítja ügyrendjét és jogosítva van a társaság ügyeinek menetéről tudomást szerezni, a

könyveket, irományokat bármikor megtekinteni és a társaság pénztárát megvizsgálni. A felügyelőbizottság megvizsgálja az évi számadásokat, a mérleget és a nyereség felosztására vonatkozó indítványokat és erről a közgyűlésnek évenként jelentést tenni tartozik.

Felügyelőbizottsági ülés egybehivandó, ha azt az elnök, az igazgatóság, vagy két felügyelőbizottsági tag kívánja.

A felügyelőbizottság tárgyalásairól jegyzőkönyv vezetendő, mely a jelenlévők által aláírandó és másolatban az igazgatósággal haladéktalanul közlendő. A bizottság határozatai szótöbbséggel hozatnak.

A felügyelőbizottság akkor határozatképes, ha az ülésre a felügyelőbizottság összes tagjai meghivattak és legalább három tag van jelen.

Ha a felügyelőbizottság tagjainak száma bármely oknál fogva három alá szállna az igazgatóság a pótválasztás megejtése végett a közgyűlést összehívni tartozik."

Régi szöveg : 31.§. utolsó bekezdés

"a fennmaradó összeg felett a közgyűlés rendelkezik."

Uj szöveg : 31.§. utolsó bekezdés

"A fennmaradó rész, mint osztalék a részvényesek között kerül szétosztásra."

Régi szöveg : 32.§.

"Az osztalék kifizetése az osztalékszelvény átadása ellenében történik legkésőbb a közgyűlés megtartása után 30 napon belül. Az esedékesség napjától számított 5 év alatt fel nem vett osztalék a társaság tartalékalapja javára esik."

Uj szöveg : 32.§.

"Az osztalék kifizetése a részvénytulajdonosok beszolgáltatása ellenében, a közgyűlés által megjelölt időben esedékes.

A kifizetés helyét az igazgatóság állapítja meg. Az esedékesség napjától számított 6 év alatt fel nem vett osztalék a társaság tartalékalapja javára esik."

Régi szöveg : 38.§.

"A társaság hirdetményei valamelyik pécsi lapban teendők közzé."

Uj szöveg : 38.§

"A társaság hirdetményei a „Pécsi Napló” című napilapban, ennek megszűnése esetén a „Budapesti Közlöny”-ben teendők közzé."

Elnök feltett kérdésére : A közgyűlés az alapszabályok módosítását elfogadja és utasítja az igazgatót, hogy a szükséges lépéseket az alapszabályok

Elnök feltett kérdésére : A közgyűlés az alapszabályok módosítását elfogadja és utasítja az igazgatót, hogy a szükséges lépéseket az alapszabályok törvényszerű megváltoztatása ügyében tegye.

Más tárgy nem lévén és tárgyalandó indítvány be nem érkezvén, a közgyűlési elnök a közgyűlést berekeszti.

Kmft.

Roboz Miksa sk.

Tausz Gyula sk.

j.könyvvezető.

elnök.

Roth Sándor sk. és Höfler János sk.

jkv. hitelesítők.

- ■ - □ ■ - □ ■ □ - ■ □ - ■ -

Ct.570/30.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécsen, 1933 június 27.-én délelőtt 1/2 12 órakor a vállalat helyiségében, Alsómalom utca 6. szám a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG 1932. évi üzletév záró rendes közgyűlésén.

Jelen voltak :

1. Első Pécsi Bőrgyár r.t. /Roth Sándor vezérigazgató/	2.500
2. Tausz Gyula elnök	500
3. Erreth Ede	500
4. Siptár Lajos takarékpénztári igazgató	250
5. Höfler János bőrgyári igazgató	250
összesen	4.000

Roth Sándor elnökhelyettes megnyitja az ülést és megállapítja, hogy a közgyűlés az alapszabályok értelmében meg lett hirdetve és hogy az alapszabályszerű letéti helyen 4.000 drb. részvény tétetett le és így a közgyűlés határozatképes.

A jegyzőkönyv vezetésére Roboz Miksa igazgatót, míg annak hitelesítésére Höfler János és Siptár Lajos részvényeseket kéri.

Felolvastattak a következő jelentések :

Tisztelt Közgyűlés !

Az 1932 évi társulati esztendőnk veszteség tekintetében is, forgalom tekintetében is folytatása volt az 1931. esztendőnek. Az 1932 évi veszteségünk 40.456,46 P. amihez hozzáadva az 1932 évre áthozott 89.702,49 P veszteséget, összes veszteségünk 130.158,95 pengőt tesz ki.

Javasoljuk, hogy ezen veszteségből a tőketartalék terhére 80.000 pengőt leírásba hozzunk, miáltal tőketartalékunk megsemmisül és 50.158,95 pengőt az 1933 év veszteség-nyereség számlájára elővezessünk.

Tisztelettel kérjük az 1932 évre a felmentvény megadását.

Teljes tisztelettel

Roth Sándor s.k.

igazgatósági helyettes elnök.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiana Gépgyár és Vasöntőde r.t. igazgatósága elénk terjesztette 1932 évi zárszámadásait, mérleg és eredmény számláját.

Az elénk terjesztett számadásokat, mérleg és eredmény-számlát megvizsgáltuk, tételeiket a fő és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és azokat rendben lévőknak találtuk.

Javasoljuk, hogy a felmentvény az igazgatóság részére a szokott óvás fenn tartásával megadassék és annak megadását a magunk részére is kérjük.

Dr. Günther Mihály sk. Horváth Dezső sk. Dr. Horváth Kázmér sk.

A közgyűlési elnök feltett kérdéseire : A közgyűlés a bemutatott zárszámadásokat tudomásul vette és utasította az igazgatóságot, hogy a felmerült 130.158,95 P veszteségből 80.000 P a tartaléktőke terhére leírásba hozassék, míg 50.158,95 P az 1933 üzletév nyereség-veszteség számlájára elővezetessék. A felmentvény az 1932 üzletévre úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadja.

Az igazgatóság tagjainak mandátuma lejárván, a közgyűlés megválasztja :

Erdélyi István, Hamerli József, ifj. Höfler János, Roth Sándor, Siptár Lajos, Tausz Gyula.

A felügyelőbizottság tagjaivá választja : Dr. Günther Mihály, Horváth Dezső, dr. Horváth Kázmér.

Roboz Miksa igazgató az igazgatóság megbízásából felveti a vállalatnak likvidálását. Minthogy a kérdés kellően előkészítve nem volt, a közgyűlés utasítja az igazgatóságot ezen kérdés alapos megvitatására és újabb javaslataknak rendkívüli közgyűlés elé való hozására.

Más tárgy nem lévén elnök a közgyűlést berekeszti.

Kmft.

Roboz Miksa sk.

Roth Sándor sk.

Jegyzőkönyvvezető.

elnök.

Höfler János sk. és Siptár Lajos sk.

jkv. hitelesítők.

- ■ - ■ - ■ - ■ - ■ - ■ - ■ -

Ct.570/32.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécsett 1934 április 30.-án délelőtt 1/2 11 órakor a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÜNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG hivatalos helyiségében Alsómalom utca 6 szám alatt tartott 1933. évi üzletév záró rendes közgyűlésén.

Jelen voltak :

1. Első Pécsi Bőrgyár r.t. /Roth Sándor vezérigazgató/	2.500
2. Tausz Gyula elnök	500
3. Erreth Ede	500
4. Siptár Lajos takarékpénztári igazgató	250
5. Höfler János bőrgyári igazgató	250
összesen	4.000

Tausz Gyula elnök az ülést megnyitja, a jegyzőkönyv vezetésére Roboz Miksa igazgatót, míg annak hitelesítésére Roth Sándor és Höfler János részvényeseket kéri fel.

Felolvastattak a következő jelentések :

Tisztelt Közgyűlés !

Az 1933. évi társulati esztendőnk végén fokozódó reménységgel állapítjuk meg, hogy a veszteségeknek azon sorozata, amellyel kénytelenek voltunk a három előző esztendőn át beszámolni, immár alább hagyott. Az 1933.-i évi veszteségünk mindössze 2.221,01 pengőt tett ki, holott az 1932 évi veszteségünk 40.456,46 P. volt és az ezelőtti két évben összesen 89.702,49 P. veszteségünk volt. Javasoljuk, hogy az 1933 évi veszteség az 1932 évről áthozott 50.158,95 P. veszteséghez hozzáadva, összesen tehát 52.379,96 az 1934 év veszteség, nyereség számlájára áthozassék. Tisztelettel kérjük az 1933. évre a felmentvény megadását.

Teljes tisztelettel

Tausz Gyula s.k.

elnök.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiani Gépgyár és Vasöntőde r.t. igazgatósága elénk terjesztette 1933 évi zárszámadásait, mérleg és eredményszámláját.

Az elénk terjesztett számadásokat, mérleg és eredményszámlát megvizsgáltuk, tételeiket a fő és segédkönyvekkel összehasonlítottuk, azokat rendben levőknek találtuk.

Javasoljuk, hogy a felmentvény az igazgatóság részére a szokott óvás fenntartásával megadassék és annak megadását a magunk részére is kérjük.

Pécs, 1934. április 20.

A felügyelő bizottság :

Dr. Horváth Kázmér sk. Dr. Günther Mihály sk. Horváth Dezső sk.

A közgyűlési elnök feltett kérdéseire a közgyűlés a felolvasott jelentéseket tudomásul vette és a felmentvényt az 1933 üzleti évre az igazgatóságnak, valamint a felügyelőbizottságnak megadja.

A közgyűlés 3. pontja a felügyelőbizottság kiegészítése volt, melynek során Fejér Győző urat a felügyelőbizottság tagjává választotta.

Semmiféle újabb indítvány nem érkezvén be az elnök a közgyűlést berekeszti.

Kmft.

Roboz Miksa sk.
jkönyvvezető

Tausz Gyula sk.
elnök

Roth Sándor sk. és Höfler János sk.
jkv. hitelesítők.

- □ - ■ - □ - ■ - □ - ■ - □ -

Ct.570/33.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécsent, 1935. április 30.-án délelőtt 1/2 11 órakor az 1934. üzleti év záró rendes közgyűlésén a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG-nál.

Jelen voltak :

1. Első Pécsi Bőrgyár r.t. /Roth Sándor vezérigazgató/	2.500
2. Tausz Gyula elnök	500
3. Erreth Ede bőrgyári alelnök	500
4. Siptár Lajos takarékpénztári igazgató	250
5. Höfler János bőrgyári igazgató	250

összesen 4.000

Tausz Gyula elnök az ülést megnyitja, a jegyzőkönyv vezetésére Roboz Miksa igazgatót a hitelesítésre pedig Erreth Ede bőrgyári alelnököt és Siptár Lajos takarékpénztári igazgató urat kéri fel.

Felolvastattak a következő jelentések :

I.

Tisztelt Közgyűlés !

Az 1934 évi társulati esztendőnk, mint azt a bemutatandó veszteség és nyereség számla mutatja nagyjában beváltotta azt a reménységünket, hogyha már nem is léphettünk az erősebb fejlődés útjára, de legalább a gazdasági mélyponthoz elhagytuk és bizhatunk abban, hogy az új 1935-ös üzemi esztendőnk kedvezőbb eredménnyel fog végződni.

Az 1934 évben mutatkozó 1.133,48 P. az 1933 évről áthozott 52.379,96 P. veszteséggel 53.513,44 P.-re emelkedik, melyet kérünk az 1935 veszteség-nyereség számlájára átvinni. Tisztelettel kérjük az 1934. évre a felmentvény megadását.

Teljes tisztelettel
Tausz Gyula s.k.
elnök.

II.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiani Gépgyár és Vasöntőde r.t. igazgatósága elénk terjesztette az 1934 évi zárszámadásait, mérleg és eredményszámláját.

Az elénk terjesztett számadásokat, mérleg és eredményszámlát megvizsgáltuk, tételeiket a fő és segédkönyvekkel összehasonlítottuk, azokat rendbelevőknek találtuk.

Javasoljuk, hogy a felmentvény az igazgatóság részére a szokott óvás fenntartásával megadassék és annak megadását a magunk részére is kérjük.

A felügyelőbizottság

Dr. Horváth Kázmér sk. Fehér Győző sk. Horváth Dezső sk.

Tausz Gyula elnök feltett kérdésére a közgyűlés a felolvasott jelentéseket tudomásul veszi és a felmentvényt az 1934 üzleti évre, úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadja.

Az elnök megállapítja, hogy a közgyűlési meghívó 5. pontja tévedésből került a meghívóba - miután tárgytalan.

Más tárgy nem lévén az elnök a közgyűlést berekeszti.

Kmft.

Roboz Miksa sk.

jkv. vezető.

Erret Ede sk. és Siptár Lajos sk.

jkv. hitelesítők.

Tausz Gyula sk.

elnök.

- ■ - □ ■ - □ ■ □ - ■ □ - ■ -

Ct.570/34.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécsett, a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1936 április 22.-én délelőtt 1/2 12 órakor tartott 1935 üzletiév záró rendes közgyűlésén.

Jelen voltak :

1. Első Pécsi Bőrgyár r.t. /Roth Sándor vezérigazgató	2.500
2. Tausz Gyula elnök	500
3. Erreth Ede bőrgyári alelnök	500
4. Siptár Lajos takarékpénztári igazgató	250
5. Höfler János bőrgyári igazgató	250
összesen	4.000

Tausz Gyula elnök az ülést megnyitja, a jegyzőkönyv vezetésére Roboz

Miksa igazgatót, a hitelesítésre pedig Siptár Lajos takarékpénztári igazgató urat és Höfler János börgyári igazgató urat kéri fel.

Felolvastattak a következő jelentések :

I.

Tisztelt Közgyűlés !

Van szerencsém előterjeszteni a társulatunk 1935 évi veszteség és nyereség számláját, mely szerint az elmúlt évi veszteségünk valamivel kevesebb volt, mint az előző évi és pedig 929,56 P. az előző évi 1.133,48 P.-vel szemben. Ezzel az összeggel az előző évben kimutatott összes veszteség 54.443 P.-re emelkedik, melyet az 1936 évi veszteség-nyereség számlájára kérünk átvinni.

Az elmúlt esztendőben nem ért bennünket semmiféle előre nem látható meglepetés, amely befolyásolhatta volna üzemünk vezetését és megmaradt azon reménységünk, hogy gazdasági helyzetünk ezután már csak javulhat. A forgalmunkban mutatkozó csekély emelkedés is erre enged következtetni. Tisztelettel kérjük az 1935 évre a felmentvény megadását.

Teljes tisztelettel

Tausz Gyula s.k.

elnök.

II.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiana Gépgyár és Vasöntőde r.t. igazgatósága elénk terjesztette az 1935. évi zárszámadásait, mérleg és eredményszámláját.

Az elénk terjesztett számadásokat és eredményszámlát megvizsgáltuk, tételeiket a fő és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és azokat rendbenlévőnek találtuk.

Javasoljuk, hogy a felmentvényt az igazgatóság részére a szokott óvás fenntartásával megadassék és annak megadását a magunk részére is kérjük.

Pécs, 1936 április 1.

A felügyelőbizottság :

Dr. Horváth Kázmér sk. Fehér Győző sk. Horváth Dezső sk.

Tausz Gyula elnök feltett kérdésére a közgyűlés a felolvasott jelentéseket tudomásul veszi és a felmentvényt az 1935. üzleti évre úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadja.

Ezután a közgyűlés a részvénytársaság alapszabályainak 19.§-c. pontja értelmében az új igazgatóság tagjaiul a következőket választotta meg :

Tausz Gyula bankár /elnök/, Roth Sándor börgyári vezérigazgató /alelnök/, Hamerli József nagykereskedő, Höfler János börgyári igazgató, Siptár Lajos takarékpénztári igazgató úrakat.

A felügyelőbizottság tagjaiul megválasztottak :

Horváth Dezső takarékpénztári igazgató, Dr. Horváth Kázmér bányai igazgató, és Fehér Győző úrak.

Az alapszabályok 27.§. értelmében a felügyelőbizottság tagjai részére az elmúlt 1935. üzleti évre 30-30 pengő tiszteletdíjat szavazott meg.

A közgyűlés utasította az igazgatót, hogy a megválasztottakat a szokásos formában értesítse és hogy a változásokat a cégbiróságnál keresztül vezettesse.

Más tárgy nem lévén, a közgyűlést az elnök berekesztette.

Kmft.

Roboz Miksa sk.

Tausz Gyula sk.

jegyzőkönyvvezető.

elnök.

Siptár Lajos sk. és Höfler János sk.

jegyzőkönyv hitelesítők.

- □ - ■ □ - ■ □ □ - □ ■ □ □ - ■ □ □ - □ ■ - □ -

Ct.570/35.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécsen, a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1937. június 14.-én délelőtt 1/2 12 órakor a részvénytársaság helyiségében megtartott 1936. üzleti év záró rendes közgyűléséről.

Jelen voltak :

1. Első Pécsi Bányai r.t. /Roth Sándor vezérigazgató/	2.500
2. Tausz Gyula elnök	500
3. Erreth Ede bányai alelnök	500
5. Siptár Lajos takarékpénztári igazgató	250
6. Höfler János bányai igazgató	250
7. Hamerli József ker. tanácsos	-

összesen 4.000

Elnök az ülést megnyitja, a jegyzőkönyv vezetésére Roboz Miksa igazgatót, a hitelesítésre pedig Hamerli József ker. tanácsost és Höfler János bányai igazgató úrakat kéri fel.

Felolvastattak a következő jelentések :

I.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiana Gépgyár és Vasöntőde r.t. 1936 évi eredmény számláját van szerencsénk tisztelettel betérjeszteni.

A felügyelőbizottság által is részletesen felülvizsgált könyvek szerint az elmúlt év 3.064,11 nyereséggel végződött, mely összegnek tekintetbe vétele mellett az 1935. évben kimutatott 54.443 P. veszteségünk 51.378,89 P.-re csökkent.

Javasolom ezen veszteségnek a jövő évre való átvitelét és kérem, hogy az

igazgatóság részére a szokásos felmentvényt megadni méltóztassanak.

Teljes tisztelettel

Tausz Gyula sk.

elnök.

II.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiana Gépgyár és Vasöntőde r.t. igazgatósága elénk terjesztette az 1936 évi zárszámadásait, mérleg és eredményszámláját.

Az elénk terjesztett számadásokat és eredményszámlát megvizsgáltuk, tételeiket a fő és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és azokat rendben levőnek találtuk.

Javasoljuk, hogy a felmentvény az igazgatóság részére a szokott óvás fenntartásával megadassék és annak megadását a magunk részére is kérjük.

Pécs, 1937. április 13.

A felügyelőbizottság :

Dr. Horváth Kázmér sk. Fejér Győző sk. Horváth Dezső sk.

Elnök feltett kérdésére a közgyűlés a felolvasott jelentéseket tudomásulveszi és a felmentvényt az 1936. üzleti évre, úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadja.

A nyereség felhasználására vonatkozólag az igazgatóság jelentését elfogadja.

Az alapszabályok 27.§.-a értelmében a felügyelőbizottság tagjai részére az elmúlt 1936. évre 40-40 pengő tiszteletdíjat szavazott meg.

Más tárgy nem lévén, a közgyűlést az elnök berekesztette.

Kmft.

Roboz Miksa sk.

Tausz Gyula sk.

jkv. vezető.

elnök.

Hamerli József sk. és Höfler János sk.

jkv. hitelesítők.

Ct.570/39.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécsen, a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1937. november 18.-án délelőtt 11 órakor a Sopiana Gépgyár és Vasöntőde R.T. helyiségében tartott rendkívüli közgyűlésén.

Jelen voltak :

1. Első Pécsi Bőrgyár r.t. /Roth Sándor vezérigazgató/	2.500
2. Tausz Gyula	400
3. Erreth Ede bőrgyári alelnök	350
4. Höfler János igazgató	200
5. Dr. Horváth Kázmér cégvezető	150

6. Höfler Pál disponens	100
7. Krämer Ede disponens	100
8. Dr. Tausz Dezső ügyvéd	100
9. Dr. Tóth Géza okl. vegyészmérnök	100
Összesen	4.000

Közgyűlés felkérésére Tausz Gyula az ülést megnyitja és bejelenti, hogy a rendkívüli közgyűlés az alapszabályok 38.§.-ában megjelölt módon meghirdetett és a részvények a 10.§. értelmében letétbe helyezettek és a letétbe helyezett részvények alapján a közgyűlés határozatképes.

A jegyzőkönyv vezetésére Roboz Miksa igazgató urat, hitelesítésére pedig dr. Horváth Kázmér és Höfler János úrakat kéri fel.

Roboz Miksa igazgató bejelenti, hogy Pécs szab.kir. város „kizáró okokról szóló” szabályrendelete folytán Roth Sándor vezérigazgató úr még 1936 június havában bejelentette az igazgatósági tagságáról való lemondását. Ép így lemondott igazgatósági tagságáról annak idején Tausz Gyula bankár úr is, valamint Siptár Lajos takarékpénztári igazgató úr is. Minthogy közben Hamerli József úr is lemondott igazgatósági tagságáról, alapszabályaink 20.§.-nak 2. bekezdése értelmében, mely szerint „az Igazgatóság legalább 5 tagból áll.” Közgyűlésünket összehívtuk, hogy a lemondott igazgatósági tagok helyébe újakat válasszunk.

A bejelentés alapján a közgyűlés a választást megejtette és az igazgatóságba a következő úrakat választotta :

Dr. Horváth Kázmér börgyári cégvezető

Krämer Ede börgyári disponens

Dr. Tausz Dezső ügyvéd

Dr. Tóth Géza vegyészmérnök úrakat.

Miután a felügyelőbizottság is kiegészítésre szorul, megválasztattak a felügyelőbizottság tagjául :

ifj. Erreth Ede okl. gépészmérnök

Höfler Pál börgyári disponens úrak.

A közgyűlés egyúttal utasította az Igazgatót, hogy a megválasztottakat a szokásos formában értesítse és hogy a változásokat a cégbiróságnál keresztül-vezettesse.

Más tárgy nem lévén, közgyűlést az elnök berekesztette.

Kmft.

Roboz Miksa sk.
jegyzőkönyvvezető.

Tausz Gyula sk.
elnök.

Dr. Horváth Kázmér sk. és Höfler János sk.
jegyzőkönyv hitelesítők.

Ct.570/41.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécssett, a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1938. május 30.-án délelőtt 1/2 12 órakor a részvénytársaság helyiségében megtartott 1937 üzleti év záró rendes közgyűléséről.

Jelen voltak :

1. Első Pécsi Bőrgyár r.t. /Roth Sándor vezérigazgató/	2.500
2. Tausz Gyula	400
3. Erreth Ede bőrgyári alelnök	350
4. Höfler János igazgató	200
5. Dr. Horváth Kázmér igazgató	150
6. Höfler Pál cégvezető	100
7. Krämer Ede cégvezető	100
8. Dr. Tausz Dezső ügyvéd	100
9. Dr. Tóth Géza okl. vegyészmérnök	100
összesen	4.000

Dr. Tausz Dezső elnök az ülést megnyitja, a jegyzőkönyv vezetésére Roboz Miksa igazgatót, a hitelesítésre pedig Tausz Gyula és Erreth Ede bőrgyári alelnök úrat kéri fel.

Felolvastattak a következő jelentések :

I.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiana Gépgyár és Vasöntőde Rt. 1937 évi eredmény számláját van szerencsénk tisztelettel betérjeszteni.

A felügyelőbizottság által is részletesen felülvizsgált könyvek szerint az elmúlt év 2.423,49 P. nyereséggel végződött, mely összegnek tekintetbe vétele mellett az 1936. évben kimutatott 51.378,89 P. veszteségünk 48.955,40 P.-re csökkent.

Javasolom ezen veszteségnek a jövő évre való átvitelét és kérem, hogy az igazgatóság részére a szokásos felmentvényt megadni méltóztassék.

Teljes tisztelettel

Dr. Tausz Dezső sk.

elnök.

II.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiana Gépgyár és Vasöntőde Rt. igazgatósága elénk terjesztette az 1937 évi zárszámadásait és eredmény számláját.

Az elénk terjesztett számadásokat és eredmény-számlát megvizsgáltuk, tételeiket a fő és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és azokat rendbelévőnek találtuk.

Javasoljuk, hogy a felmentvényt az igazgatóság részére a szokásos óvás fenntartásával megadassék és annak megadását a magunk részére is kérjük.

Pécs, 1938. május 27.

A felügyelőbizottság :
Horváth Dezső sk. Fejér Győző sk.
Höfler Pál sk. ifj. Erreth Ede sk.

Elnök feltett kérdésére a közgyűlés a felolvasott jelentéseket tudomásul veszi és a felmentvényt az 1937. üzleti évre, úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadja.

A nyereség felhasználására vonatkozólag az igazgatóság jelentését elfogadja.

Az alapszabályok 27.§.-a értelmében a felügyelőbizottság tagjai részére az elmúlt 1937 évre 40-40 pengő tiszteletdíjat szavazott meg.

Más tárgy nem lévén, az elnök az ülést berekeszti.

Kmft.

Roboz Miksa sk. Dr. Tausz Dezső sk.
jegyzőkönyvvezető. elnök
Tausz Gyula és Erreth Ede sk.
jkv. hitelesítők.

- □ - ■ □ - ■ □ ■ - □ ■ - □ - ■ □ - ■ □ ■ - □ -

Ct.570/42.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécssett, a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG helyiségében 1939. április 28.-án délelőtt fél 12 órakor megtartott 1938 üzleti év záró rendes közgyűléséről.

Jelen voltak :

1. Első Pécsi Bőrgyár r.t. /Roth Sándor vezérigazgató/	2.500
2. Tausz Gyula	400
3. Erreth Ede bőrgyári alelnök	350
4. Höfler János igazgató	200
5. Dr. Horváth Kázmér igazgató	150
6. Höfler Pál cégvezető	100
7. Krämer Ede cégvezető	100
8. Dr. Tausz Dezső ügyvéd	100
9. Dr. Tóth Géza okl. vegyészmérnök	100
összesen	4.000

Dr. Tausz Dezső igazgatósági elnök úr távollétében dr. Horváth Kázmér igazgató úr az ülést megnyitja, a jegyzőkönyv vezetésére Roboz Miksa igazgatót, a hitelesítésre Roth Sándor vezérigazgató és Erreth Ede alelnök úrakat kéri fel.

Felolvastattak a következő jelentések :

I.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiana Gépgyár és Vasöntőde r.t. 1938. évi mérleg és eredményszámláját van szerencsénk tisztelettel betérjeszteni.

A felügyelőbizottság által is részletesen felülvizsgált könyvek szerint az elmúlt év 3.929,68 P. nyereséggel végződött, mely összegnek tekintetbevétele mellett az 1937. évben kimutatott 48.955,40 P. veszteségünk 45.025,72 P.-re csökkent.

Javasoljuk, hogy a mérlegszámla aktívái között függő számlán feltüntetett 1.778,07 P. beruházási hozzájárulás akként számoltassék el, hogy ebből 1.550 P. a tartalékalapból és a fennmaradó 228,07 P. pedig a veszteség-nyereség számlából irassék le.

Kérjük az igazgatóság részére a szokásos felmentvény megadását.

Igazgatóság :

Höfler János sk. Dr. Tóth Géza sk. Krämer Ede sk. Dr. Horváth Kázmér sk.

II.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiana Gépgyár és Vasöntőde r.t. igazgatósága elénk terjesztette az 1938 évi zárszámadását és eredményszámláját.

Az elénk terjesztett számadásokat és eredményszámlát megvizsgáltuk, tételleiket a fő és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és azokat rendben levőknek találtuk.

Javasoljuk, hogy a felmentvény az igazgatóság részére a szokásos óvás fenntartásával megadassék és annak megadását kérjük a magunk részére is.

Pécs, 1939. április 27.

A felügyelőbizottság :

Horváth Dezső s.k. Fejér Győző s.k. Höfler Pál s.k.
ifj. Erreth Ede s.k.

Elnök feltett kérdésére a közgyűlés a felolvasott jelentéseket tudomásul veszi és a felmentvényt az 1938 üzleti évre úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadja.

A nyereség felhasználására, a beruházási hozzájárulás elszámolására vonatkozólag az igazgatóság javaslatát elfogadja.

Az alapszabályok 27.§.-a értelmében a felügyelőbizottság tagjai részére az elmúlt 1938 évre 40-40 pengő tiszteletdíjat szavazott meg.

Más tárgy nem lévén, az elnök az ülést berekeszti.

Kmft.

Roboz Miksa sk.
jegyzőkönyvvezető.

Dr. Horváth Kázmér sk.
elnök

Roth Sándor sk. és Erreth Ede sk.
jegyzőkönyv hitelesítők.

Ct.570/43.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécsett, 1939. október hó 9-én d.e. 1/2 12 órakor a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÜNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG helyiségében tartott rendkívüli közgyűlésén.

Jelen voltak :

1. Első Pécsi Bőrgyár r.t. /Roth Sándor vezérigazgató/	2.500
2. Tausz Gyula	400
3. Erreth Ede	350
4. Höfler János	200
5. Dr. Horváth Kázmér	150
6. Höfler Pál	100
7. Krämer Ede	100
8. Dr. Tausz Dezső	100
9. Dr. Tóth Géza	100
összesen	4.000

A közgyűlést Höfler János úr megnyitván, bejelenti, hogy a rendkívüli közgyűlés az alapszabályok 38.§.-ában megjelölt módon meghirdetett és a részvények a 10.§. értelmében letétbe helyeztettek és a letétbe helyezett részvények alapján a közgyűlés határozatképes.

A jegyzőkönyv vezetésére Roboz Miksa igazgató, hitelesítésre pedig Dr. Tóth Géza és Krämer Ede igazgató úrakat kéri fel.

Roboz Miksa igazgató úr bejelenti, hogy Dr. Tausz Dezső úr részvénytársaságunk elnöke igazgatósági tagságáról lemondott, így szükségessé vált alapszabályaink 20.§.2. bekezdés értelmében - mely szerint az igazgatóság legalább 5 tagból áll - a lemondott igazgatósági tag helyett újat válasszunk.

A bejelentést a közgyűlés tudomásul vette és Dr. Tausz Dezső úrnak eddigi működéséért köszönetét fejezi ki, amit jegyzőkönyvében is leszögezni kíván. Ezután a közgyűlés a választást megejtette és az igazgatóságba vitéz Eszéky Vilmos urat választotta meg.

Majd a lemondott elnök helyébe Höfler János urat, alelnöknek pedig Dr. Horváth Kázmér urat választotta meg.

A közgyűlés utasította az igazgatót, hogy a választásról nevezetteket a szokásos formában értesítse és a cégváltozást a cégbíróságnál sürgősen keresztül vezesse, végül az Igazgatóság köszönetét Dr. Tausz Dezső úrnak írásban is kifejezésre jutassa.

Más tárgy nem lévén, az ülést berekesztették.

Kmft.

Roboz Miksa sk.
jegyzőkönyvvezető.

Höfler János sk.
elnök

hitelesítjük :

Krämer Ede sk. és Dr. Tóth Géza sk.

Ct.570/44.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécssett, 1940. április 30.-án d.e. 1/2 12 órakor a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG helyiségében megtartott 1939 üzleti év záró rendes közgyűléséről.

Jelen vannak :

1. Első Pécsi Bőrgyár r.t. /Roth Sándor vezérigazgató/	2.800
2. Tausz Gyula	300
3. Erreth Ede bőrgyári alelnök	300
4. Höfler János igazgató	300
5. Höfler Pál igazgató	100
6. Krämer Ede h.igazgató	100
7. Dr. Tóth Géza okl. vegyészmérnök	100
összesen	4.000

Höfler János igazgatósági elnök úr az ülést megnyitja, a jegyzőkönyv vezetésével Roboz Miksa igazgatót, a hitelesítéssel Krämer Ede és Höfler Pál úrakat kéri fel.

Felolvastattak a következő jelentések :

I.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiani Gépgyár és Vasöntőde Rt. 1939 évi mérleg és eredményszámláját van szerencsénk tisztelettel betérjeszteni.

A felügyelőbizottság által is részletesen felülvizsgált könyvek szerint az elmúlt év 14.974,26 P. veszteséggel végződött, mely összegnek tekintetbe vétele mellett az 1938 évben kimutatott 45.253,79 P. veszteségünk 60.228,05 P.-re emelkedett.

Kérjük az igazgatóság részére a szokásos felmentvény megadását.

Igazgatóság :

Höfler János sk. Dr. Tóth Géza sk. Krämer Ede sk.
vitéz Eszéky Vilmos sk.

II.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiani Gépgyár és Vasöntőde Rt. igazgatósága elénk terjesztette az 1939 évi zárszámadásait és eredményszámláját.

Az elénk terjesztett számadásokat és eredményszámlát megvizsgáltuk, tételeiket a fő és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és azokat rendbenlévőknek találtuk.

Javasoljuk, hogy a felmentvény az igazgatóság részére a szokásos óvás fenntartásával megadassék és annak megadását kérjük a magunk részére is.

Felügyelőbizottság :

Horváth Dezső sk. Fejér Győző sk. Höfler Pál sk. ifj. Erreth Ede sk.

Elnök feltett kérdésére a közgyűlés a felolvasott jelentéseket tudomásul veszi és a felmentvényt az 1939 üzleti évre úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadja.

Az alapszabályok 27.§.-a értelmében a felügyelőbizottság tagjai részére az elmúlt 1939 évre 40-40 pengő tiszteletdíjat szavazott meg.

Más tárgy nem lévén, az elnök az ülést berekeszti.

Kmft.

Roboz Miksa sk.
jegyzőkönyvvezető.

Höfler János sk.
elnök.

Höfler Pál sk. és Krämer Ede sk.
jegyzőkönyv hitelesítők.

- □ ■ - □ ■ - □ □ - ■ □ - ■ □ -

Ct.570/45.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécsett, 1941 március 30.-án d.e. 1/2 12 órakor a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG helyiségében megtartott 1940 üzleti év záró rendes közgyűléséről.

Jelen vannak :

1. Első Pécsi Bőrgyár r.t. /Roth Sándor vezérigazgató	2.800
2. Tausz Gyula /Fejér Győző/	300
3. Erreth Ede bőrgyári alelnök	300
4. Höfler János igazgató	300
5. Höfler Pál igazgató	100
6. Krämer Ede igazgató	100
7. Dr. Tóth Géza igazgató	100

összesen 4.000

Höfler János igazgatósági elnök úr az ülést megnyitja, a jegyzőkönyv vezetésével Roboz Miksa igazgatót, a hitelesítéssel Krämer Ede és dr. Tóth Géza igazgató úrakat kéri fel.

Felolvastattak a következő jelentések :

I.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiana Gépgyár és Vasöntöde r.t. 1940 évi mérleg és eredményszámláját van szerencsénk tisztelettel betérjeszteni.

A részletesen felülvizsgált könyvek szerint az elmúlt év 5.068,10 P. nyereséggel végződött, mely összegnek tekintetbevétele mellett az 1939 évről

áthozott 60.228,05 P. veszteség 55.159,95 P.-re csökkent.

Kérjük az igazgatóság részére a szokásos felmentvény megadását.

Höfler János s.k.
elnök.

II.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiana Gépgyár és Vasöntőde r.t. igazgatósága elénk terjesztette az 1940 évi zárszámadásait és eredményyszámláját.

Az elénk terjesztett számadásokat és eredményyszámlát megvizsgáltuk és azokat rendbenlevőknek találtuk.

Javasoljuk, hogy a felmentvény az igazgatóság részére a szokásos óvás fenntartásával megadassék és annak megadását kérjük a magunk részére is.

A felügyelőbizottság :

Fejér Győző sk. Horváth Dezső sk. Höfler Pál sk. ifj. Erreth Ede sk.

Elnök feltett kérdésére a közgyűlés a felolvasott jelentéseket tudomásul veszi és a felmentvényt az 1940 üzleti évre úgy az igazgatóságnak mint a felügyelőbizottságnak megadja.

A közgyűlés az alapszabályok 27.§-a értelmében a felügyelőbizottság tagjai részére az elmúlt 1940 évre 40-40 pengő tiszteletdíjat szavazott meg.

Más tárgy nem lévén, az elnök az ülést berekeszti.

Kmft.

Roboz Miksa sk.

Höfler János sk.

jkv. vezető.

elnök.

Krämer Edesk. és dr. Tóth Géza sk.

jegyzőkönyv hitelesítők.

- □ - ■ ■ - □ ■ □ - ■ ■ - □ -

Ct.570/47.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécsent, 1941. december 16.-án, a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG igazgatósági ülésén.

Jelen voltak :

Höfler János elnök, Roboz Miksa igazgató, dr. Tóth Géza, v. Eszéky Vilmos, Krämer Ede és Deák Ferenc igazgatósági tagok.

Elnök a jegyzőkönyv vezetésére Krämer Ede, hitelesítésére pedig v. Eszéky Vilmos és dr. Tóth Géza igazgatósági tagokat kéri fel.

1./ Elnök előterjesztést tesz az igazgatóságnak, hogy az 1939.IV.t.c. végrehajtása során szükségessé vált, hogy Roboz Miksa igazgatónak 1941. december 28.-i hatállyal felmondjunk.

Az igazgatóság ilyen értelemben határoz és megbizsa Krämer Ede igazgatósági tagot a törvényes felmondási járandóságok megállapításával és a felmondás körüli szükséges teendők ellátásával.

2./ Elnök javaslatára az igazgatóság Roboz Miksa igazgatónak a vállalat felvirágoztatásában kifejtett évtizedes eredményes működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz meg, amiről Roboz Miksa igazgatót írásban értesíti.

3./ Az igazgatóság végül határozatot hoz, hogy Roboz Miksa igazgatónak a Sopiani Gépgyár és Vasöntőde Rt. cégjegyzési jogosultságát megszünteti és utasítja a vállalat vezetőségét, hogy ezen körülménynek a cégbíróságnál történő bejelentése iránt a szükséges intézkedéseket tegye.

Kmft.

Krämer Ede sk.

Höfler János sk.

jegyzőkönyvvez.

elnök

vitéz Eszéky Vilmos sk. és Dr. Tóth Géza sk.

hitelesítők.

- ■ - ■ - ■ - ■ - ■ - ■ -

Ct.570/49.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécsen, 1942. március 28.-án délelőtt 1/2 12 órakor a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG vállalati helyiségében megtartott 1941 üzleti év záró rendes közgyűléséről.

Jelen vannak :

1. Első Pécsi Bőrgyár r.t. /Höfler János igazgató/	3.000
2. Erreth Ede bőrgyári alelnök	300
3. Höfler János igazgató	300
4. Krämer Ede	100
5. Dr. Tóth Géza igazgató	100
6. Eszéky Vilmos igazgató	100
7. Deák Ferenc igazgató	100

összesen 4.000

Höfler János igazgatósági elnök az ülést megnyitja, a jegyzőkönyv vezetésével Krämer Ede igazgató urat, a hitelesítéssel v.Eszéky Vilmos és Deák Ferenc igazgató úrat bizza meg.

Felolvastattak a következő jelentések :

I.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiani Gépgyár és Vasöntőde r.t. 1941 évi mérleg és eredményszámláját van szerencsénk tisztelettel betérjeszteni.

A részletesen felülvizsgált könyvek szerint az elmúlt év 7.672,84 P. veszteséggel zárult, mely összeggel az elmúlt 1940 évről áthozott 55.159,95 P. veszteség 62.832,79 P.-re emelkedett.

Kérjük az igazgatóság részére a szokásos felmentvény megadását.

Höfler János s.k.
igazgatósági elnök.

II.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiana Gépgyár és Vasöntőde r.t. igazgatósága elénk terjesztette az 1941 évi zárszámadásait és eredményszámmláját.

Az elénk terjesztett számadásokat és eredményszámmlát megvizsgáltuk, tételleiket a fő és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és azokat rendben levőknek találtuk.

Javasoljuk, hogy a felmentvény az igazgatóság részére a szokásos óvás fenntartásával megadassék és annak megadását kérjük a magunk részére is.

A felügyelőbizottság :

Horváth Dezső sk. Fejér Győző sk. ifj. Erreth Ede sk.

Elnök feltett kérdésére a közgyűlés a felolvasott jelentéseket tudomásulveszi és a felmentvényt az 1941 üzleti évre úgy az igazgatóságnak mint a felügyelőbizottságnak megadja.

A közgyűlés az alapszabályok 27.§.-a értelmében a felügyelőbizottság tagjai részére az elmúlt 1941 évre 40-40 pengő tiszteletdíjat szavazott meg.

Más tárgy nem lévén, az elnök az ülést berekeszti.

Kmft.

Krämer Ede sk.
jegyzőkönyvvezető.

Höfler János sk.
elnök.

vitész Eszéky Vilmos sk. és Deák Ferenc sk.
jegyzőkönyv hitelesítők.

Ct.570/50.

J e g y z ő k ö n y v

A SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG igazgatóságának 1942. december 30.-án megtartott igazgatósági ülésének jegyzőkönyvéből.

Jegyzőkönyv-kivonat.

Jelen voltak : Höfler János elnök, Deák Ferenc, v.Eszéky Vilmos, Krämer Ede, Dr. Tóth Géza igazgatósági tagok.

5./ Dr. Tóth Géza igazgatósági tag indítványt terjeszt elő, : Körösztös Katalin vállalatati tisztviselőnek cégjegyzővé történő előléptetésére. Az igazgatóság az előterjesztés értelmében határoz és megbizza Höfler János igazgatósági elnököt, hogy Körösztös Katalint erről értesítve és intézkedjék ezen cégjegyzői meghatalmazásnak a cégbíróságnál történő bejegyzése iránt.

Pécs, 1943. január 4.

Höfler sk.

Krämer sk.

Ct.570/51.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett Pécssett, 1943 év március 29.-én délelőtt 1/2 12 órakor a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG helyiségében megtartott 1942 üzleti év záró rendes közgyűléséről.

Jelen vannak :

1. Első Pécsi Bőrgyár r.t. /Höfler János igazgató/	3.000
2. Erreth Ede vezérigazgató	300
3. Höfler János igazgató	300
4. Krämer Ede igazgató	100
5. Dr. Tóth Géza igazgató	100
6. Eszéky Vilmos igazgató	100
7. Deák Ferenc	100
összesen	4.000

Höfler János igazgatósági elnök az ülést megnyitja, a jegyzőkönyv vezetésével Deák Ferenc igazgató urat, a hitelesítéssel Krämer Ede és dr. Tóth Géza igazgató úrakat bizza meg.

Felolvastattak a következő jelentések :

I.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiana Gépgyár és Vasöntőde r.t. 1942 évi mérleg és eredményszámláját van szerencsénk tisztelettel betérjeszteni.

A részletesen felülvizsgált könyvek szerint az elmúlt év 7.250,45 P. veszteséggel zárult, mely összeggel az előző 1941 évről áthozott 62.832.79 P. veszteség 70.083,24 P.-re emelkedett.

Kérjük az igazgatóság részére a szokásos felmentvény megadását.

Höfler János s.k.
igazgatósági elnök.

II.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiana Gépgyár és Vasöntőde r.t. igazgatósága elénk terjesztette az 1942 évi zárszámadásait és eredményszámláját.

Az elénk terjesztett számadásokat és eredményszámlát megvizsgáltuk, tételeiket a fő és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és azokat rendben lévőeknek találtuk.

Javasoljuk, hogy a felmentvény az igazgatóság részére a szokásos óvás fenntartásával megadassék és annak megadását kérjük a magunk részére is.

A felügyelőbizottság :

Horváth Dezső sk. Fejér Győző sk. Höfler Pál sk. Ifj.Erreth Ede sk.

Elnök feltett kérdésére a közgyűlés a felolvasott jelentéseket tudomásulveszi és a felmentvényt az 1942 üzleti évre mind az igazgatóságnak, mind a felügyelőbizottságnak megadja.

A közgyűlés az alapszabályok 27.§.-a értelmében a felügyelőbizottság tagjai részére az elmúlt 1942 évre 40-40 pengő tiszteletdíjat szavazott meg.

Más tárgy nem lévén, az elnök az ülést berekeszti.

Kmft.

Deák Ferenc sk.
jegyzőkönyvvezető.

Höfler János sk.
elnök.

Dr. Tóth Géza sk. és Krämer Ede sk.
jegyzőkönyv hitelesítők.

- □ - ■ ■ - □ - ■ ■ - □ - ■ ■ - □ -

Ct.570/52.

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett 1944 év március 28.-án délelőtt 1/2 12 órakor a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG helyiségében megtartott 1943 üzleti év záró rendes közgyűléséről.

Jelen vannak :

1. Első Pécsi Bőrgyár r.t. /Höfler János igazgató/	3.000
2. Erreth Ede vezérigazgató	300
3. Höfler János igazgató	300
4. Krämer Ede igazgató	100
5. Dr. Tóth Géza igazgató	100
6. Eszéky Vilmos igazgató	100
7. Deák Ferenc igazgató	100
összesen	4.000

Höfler János igazgatósági elnök az ülést megnyitja, a jegyzőkönyv vezetésével Krämer Ede igazgató urat, a hitelesítéssel v. Eszéky Vilmos és Deák Ferenc igazgató úrakat bizza meg.

Felolvastattak a következő jelentések :

I.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiana Gépgyár és Vasöntőde r.t. 1943 évi mérleg és eredményszámláját van szerencsénk tisztelettel betérjeszteni.

A részletesen felülvizsgált könyvek szerint az elmúlt év 2.597,28 pengő nyereséggel zárult, mely összeggel az előző évről áthozott 70.083,24 pengő veszteséget 67.485,96 pengőre csökkentettük és javasoljuk ezen összegnek az 1944 évre való elővezetését.

Kérjük az igazgatóság részére a szokásos felmentvény megadását.

Höfler János s.k. igazgatósági elnök.

II.

Tisztelt Közgyűlés !

A Sopiana Gépgyár és Vasöntőde r.t. igazgatósága elénk terjesztette az 1943 évi zárszámadássait és eredményszámláját.

Az elénk terjesztett számadásokat és eredményszámlát megvizsgáltuk, tételleiket a fő és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és azokat rendben lévőeknek találtuk.

Az Igazgatóság azon előterjesztését, hogy a 67.485,96 pengős veszteséggel az 1944 évre vezettessék elő, a magunk részéről is javasoljuk.

Kérjük a felmentvényt az Igazgatóság részére a szokásos óvás fenntartásával megadni és annak megadását kérjük a magunk részére is.

A felügyelőbizottság :

Horváth Dezső sk. Höfler Pál sk. ifj. Erreth Ede sk.
Fejér Győző sk.

Elnök feltett kérdésére a közgyűlés a felolvasott jelentéseket tudomásul veszi és a felmentvényt az 1943 üzleti évre mind az Igazgatóságnak, mind a Felügyelőbizottságnak megadja.

Elnök bejelenti, hogy az Igazgatóság és Felügyelőbizottság mandátuma lejárt és javasolja, hogy a következő 3 évre a volt igazgatósági és felügyelőbizottsági tagokat válassza meg a közgyűlés.

A közgyűlés ilyen értelemben határoz és a következő 3 évre az igazgatóság tagjaivá : Höfler János ig.elnök, Deák Ferenc, v. Eszéky Vilmos, Krämer Ede és Tóth Géza dr. úrakat, míg a felügyelőbizottság tagjaivá : Horváth Dezső elnök, ifj. Erreth Ede, Fejér Győző és Höfler Pál úrakat választja meg.

A közgyűlés az alapszabályok 27.§.-a értelmében a felügyelőbizottság tagjai részére az elmúlt 1943 évre 40-40 pengő tiszteletdíjat szavazott meg.

Más tárgy nem lévén, az elnök az ülést berekeszti.

Kmft.

Krämer Ede sk.

Höfler János sk.

jegyzőkönyvvezető.

elnök

Deák Ferenc sk. és v. Eszéky Vilmos sk.

jegyzőkönyv hitelesítők.

- □ - □ - □ - □ - □ - □ - □ - □ -

Ct.570/53.

J e g y z ő k ö n y v

A SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG pécsi bej.cég 1944 évi december hó 16 napján Pécsen tartott igazgatósági üléséről :

Az igazgatósági ülés helye : Pécsen, Siklósi út 52 szám alatt, az Első Pécsi Bőrgyár rt. pécsi bej.cég tanácsterme.

Ideje : 1944. december 16 napjának délelőtt 11 órája.

Jelen vannak az Igazgatóság részéről : Krämer Ede igazgató aki az Igazgatóság elnökének akadályoztatása folytán az elnöki tisztebet betölti, vitéz Eszéky Vilmos és dr. Tóth Géza igazgatók, végül Deák Ferenc igazgató, mint jegyzőkönyvvezető.

Elnök : az igazgatósági ülést megnyitja, üdvözlí a megjelenteket és megálapítja, hogy az igazgatósági ülés az alapszabályok 22.§.-ában írt feltételek mellett két igazgató kívánságára ült össze s hogy az Igazgatóság tagjai az ülésről valamennyien értesítést nyertek. Ezután ismerteti az ülés tárgysorozatát :

mely szerint a vállalat részére cégvezető kirendelése és a kirendelő cégvezetőnek helyettes igazgatói kinevezése volna foganatosítandó.

Jelenleg a vállalat Pécssett, Alsómalom utca 6. szám alatt lévő gyártelepén felelős igazgató nincsen, amelyre feltétlen szükség van azért, mert a Vörös Hadsereg a vállalat telepét igénybe vette s így a telepen önálló jogügyletek kötése állandóan napirenden van.

Az Igazgatóság megjelent képviselői : Elnök indítványát magukévé teszik, a tárgysorozatot tárgyalás alá bocsátják.

Elnök : javasolja, hogy az Igazgatóság

R é v é s z I s t v á n

üzemmérnök pécsi lakóst, aki már 1931 év óta kisebb megszakítással áll a Vállalat alkalmazásában, CÉGVEZETŐ-nek rendelje ki, ebbeli minőségében őt a cégbiróságnál jegyeztesse be, egyben helyettes igazgatói címmel ruházza fel és alapfizetését havi 570 P.-ben állapítsa meg.

Ezután : az Igazgatóság : elnök fenti indítványt szavazásra teszi fel megjelent tagjai elnök indítványát egyhangúan magukévé tették és megszavazták.

Elnök : megállapítja, hogy a jelenlevő és valamennyien szavazásra jogosult igazgatók, mint az ülés tagjai egyhangúlag RÉVÉSZ ISTVÁN pécsi lakóst kívánták cégvezetőnek kirendelni, ehhez képest Révész István üzemmérnököt cégvezetői kirendeltnek és helyettes igazgatói címmel felruházott tisztviselőnek nyilvánítja, egyben intézkedik, hogy nevezett ezen kirendeléséről és kinevezéséről szabályszerűen értesítettessék azzal, hogy alapfizetése 570 pengő havi fizetésben állapított meg, amely után neki még a rendeletekben megállapított pótlékok is folyósítandók.

Az Igazgatóság : fentieket elfogadja és tudomásul vette.

Elnök : bejelenti, hogy az Igazgatóság ekkép jogszerűen létrejött határozatát a Cégbiróságnál a Vállalat ügyvédje útján bejegyezteti s e célból jelen jegyzőkönyv egy példányát dr. Nagy Lajos pécsi ügyvédnek kiadja.

Az Igazgatóság : Elnök ezen bejelentését tudomásul vette.

Végül : Elnök : A megjelenteknek köszönetét fejezte ki s a jegyzőkönyv hitelesítésére vitéz Eszéky Vilmos és dr. Tóth Géza igazgatókat kérte

fel.

Ezután az ülést,- minthogy egyéb tárgya ma napra ki nem tűzetett s indítvány sem tétetett,- berekesztette.

Kmft.

Deák Ferenc sk. .
jegyzőkönyvvezető.

Krämer Ede sk.
elnök.

vitész Eszék Vilmos sk. és Dr. Tóth Géza sk.
a jegyzőkönyv hitelesítői.

- ■ - □ ■ - □ ■ □ - ■ - □ ■ □ - □ □ - ■ -

SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

gépeinek és üzemi felszerelésének mérnöki szakértői becslése.

A Sopiana Gépgyár és Vasöntöde Rt. ipartelep alapítása a kiegyezés utáni időre esik. Haberényi alakítja meg a gyárat, majd Havas fejleszti fel. Mikor 1904-ben Hamerli József átveszi, már készen kapja mai formájában a telep épületeit és berendezésének egy részét. Az épületeket kijavítja és a mai géppark nagyobb részét ekkor, 1904-ben szerzi be. A gyár forgalmát a vasöntés, gazdasági gépek készítése és javító munka teszi ki. A gyár ekkor ennek a feladatnak meg is felel, mivel 1904-ben vasmegmunkáló gépei korszerűeknek mondhatók.

Az első világháborúban hadiüzemmé válik, hadiszert készít állandó éjjelnappali üzemmel. Az erőltetett munka a géppark elhasználódására vezet, ami különösen azon gépeknél látszik meg, amelyeket a gyár az első világháborút megelőzően saját rezsiben állított elő. A világháborút követő időben a koronarovomlás miatt a gyárnak nem futja felújításra, csak javításra, így megmaradtak a régi simaágvas váltókerekű rendszerű gépek, melyeket legnagyobb részt transzmisszióról hajtanak meg. A váltószekekény ismeretlen és egész kevés gép hajtható külön motorral.

1924 évben a vállalat új részvénytársaság kezébe került és felveszi a Sopiana Gépgyár és Vasöntöde Rt. nevet. Fejlődés azonban most sem tapasztalható, a berendezést nem újítják meg, úgy hogy a gépgyár nem szól bele a hasonló, de modern magyar gépgyárak versenyébe. A Bőrgyár megrendeléseire révén ugyan új munkához is jut és elkészít kevés számú bőrmegmunkáló gépet, de ez a munkája is hamar lehatárolódik.

A második világháború a helyzetet egyáltalában nem javította, mert a háborús üzem a munkavállalókra csak nagyobb terhet rótt, az elavult gépek sokkal nagyobb figyelmet igénylő szerkezete és lehasználtága miatt.

Ezzel magyarázható, hogy a gyár versenyképesség hanyatlik, amit mi sem bizonyít jobban, minthogy a gyárból kilépő néhány szakmunkás hasonló kezdetleges berendezéssel új vállalatot indít és a gyárral egyidőben prosperálni tud.

Ha tekintetbe vesszük a 3 éves tervnek azt a célkitűzését, mely 200 új korszerű járási gépműhelyt kíván létesíteni, akkor világossá válik a mérnök-becslőnek óvatossága, mellyel az átlag 40 éves gépek értékének megkonstruálásánál legelsősorban azt a véleményét nyilvánítja ki, hogy a géppark legnagyobb részét már régen fel kellett volna újítani.

Ezen gépek értékbecslésénél összehasonlítási alapul nem szerepelhetnek sem a 40-50 évvel ezelőtti árak, amelyeket ma már beszerezni úgy sem lehet, sem a hasonló célt szolgáló hasonló méretű új, korszerű gépek árai, mert hiszen ezek a gépek a mai korszerű gépekhez nem is hasonlíthatók. Kénytelen voltam tehát alapulvenni azokat az árakat, melyek a használt gépek piacán ezen avult és elhasznált gépek árait jelzik és amelyekből átszámítással jelen gépek áraira következtetni lehet.

- ■ - □ - ■ - ■ - □ - ■ -

Hites könyvvizsgálói jelentés

a Sopiana Gépgyár és Vasöntőde Rt. pécsi bejegyzett cég 1947. január 1.-i megnyitó mérlegének felülvizsgálatáról az 1790/1947. M.E. számú rendelet alapján.

I.

Általános adatok.

A részvénytársaság régi részvénytőkéje 200.000 P. volt, amely 4.000 darab egyenként 50 P. névértékű részvényből állott. Megnyitó forintmérlegében az új részvénytőke 500.000 Ft, amely változatlanul 4.000 darab egyenként 125 Ft névértékű részvényből tevődik össze. A részvénytársaság igazgatóságának tagjai : Höfler János, Deák Ferenc, Eszéky Vilmos, Krämer Ede és dr. Tóth Géza.

A vállalatot Révész István okl. gépészmérnök, igazgató vezeti. A részvénytársaságnak üzemi bizottsága van, melynek tagjai : Reit Jakab, Vörös Ferenc, Selmecsi Lajos és Egervári Márton.

Az üzleti könyvek a K.T. követelményeinek mindenben megfelelnek. A nyitó forintmérleg összes mellékleteit a leltározásban résztvettek aláírásukkal ellátták és azokat az üzemi bizottság ellenőrizte.

II.

Vagyონrészek értékelése.

A házadó alá eső ingatlanokat az 1939. szeptember 1.-i házadó alap hatszoros szorzatában értékelték. Egyébb ingatlanokat, valamint a berendezéseket és felszereléseket mérnökszakértői becslés mellett értékelték. Az ingatla-

nok mérnökszakértője Tarján Benő, a berendezés és felszereléseké Fehér Miklós mérnök volt.

Az áru és anyagkészletet az ahhoz fűzött mellékletekből kitűnőleg részben önköltségi, részben hivatalos, részben utánpótlási áron számították. Az értékpapírok az előírt áraknak megfelelően számitattak ki.

Az adószok, a készpénz, postatakarékpénztár és hitelezők mérlegelése a szabályoknak megfelelnek. Kétes követelések ellentételezéseként beállított tehertétel főleg a Honvédelmi Minisztériummal szemben fennálló és forintra ártértékelt összeg ellenértékéből áll.

A vállalatnak az Első Pécsi Bőrgyár Rt-al és a Szombathelyi Bőrgyár Rt-al közösen fenntartott önálló nyugdíjpénztára van, melyben a vállalat 4,1 %-os arányban vesz részt. Az elismert nyugdíjpénztár tőkeszükségletére nézve a számításokat Szőnyi Sándor matematikus végezte. Az Első Pécsi Bőrgyár igazoló leveléből is megállapítható járulék tartalék hiányt a vállalat ily címen megnyitó forintmérlegében teljes összegében lefedezte. A vállalatnak régi jóléti alapja volt. Előrebocsátva, hogy a részvénytársaság 1944. december 31-i üzleti évre is 1945. március 30-án közgyűlését megtartotta, jelentem, hogy az 1944. évi jóléti alap az akkori tisztavagyonnak 0,55 %-a volt. A jóléti alapon az előírt kötelezettségen túlmenő összegig dotálta.

A mérleg összeg rovatán kívül kezességi nyilvántartásként felvett összeg a közösen fenntartott önálló nyugdíjpénztár kötelezettségeiért vállalat egyetemleges szavatosságból származik.

A megnyitó forintmérleg a 14.§.-ban foglalt csoportosításban és felsorolásban készült és megállapítottam, hogy minden vagyon és tehertétel oly elnevezés alatt vétetett fel, ahová az tartozik.

Berendezésekben és felszerelésekben volt ugyan a részvénytársaságnak háborús kára, azonban ennek nyilvántartását a forintmérlegben mellőzték.

III.

Nyilatkozatok és megállapítások.

Megvizsgáltam az igazgatóságnak a közgyűlés elé terjesztendő összes javaslatait, melyekkel egyetérttek. Az előttem feltárt adatok mellett megállapítottam, hogy a megnyitó forintmérleg a részvénytársaság vagyoni és tisztavagyon helyzetét reálisan tünteti fel és az, - megítélésem szerint - sem a részvényes, sem a hitelező, sem az alkalmazottak érdekeit nem sérti.

Pécs, 1947. június 21.

Tóth Zoltán sk.

A felügyelőbizottság jelentése.

Tisztelt Közgyűlés !

Jelentjük, hogy a részvénytársaság 1790/1947. M.E.sz. rendelet alapján készített 1947. I.1.-i megnyitó forintmérlegét megvizsgáltuk és azt rendbenlévőnek találtuk.

Az igazgatóság előterjesztését magunkévá téve, kérjük úgy nekünk, mint az igazgatóság részére a felmentvény megadását.

A felügyelőbizottság nevében :
Höfler Pál sk. Horváth Dezső sk.
elnök.

- □ - ■ - □ - ■ - □ - ■ - □ -

Jelentés az 1944 - 1945 - 1946 évekről.

Tisztelt Közgyűlés !

Általános :

Az elmúlt 3 év vállalatunk életében a legmozgalmasabb és egyben a legnehezebb évek közé tartozott. 1944 november 29-én bekövetkezett felszabadulásig üzemünk folytatta a hadianyag gyártást, amely átlagos kapacitásunknak cca 50 %-át tette ki. A felszabadulást megelőző harcokban üzemünk raktáráépületén aknatalálatot kapott, amelyből támadt tüzet a vállalat lakóházaiban lakó munkások gyors és önfeláldozó munkájukkal lokalizálták, így a nagyobb kár elkerülhető volt. Még egy akna hullott az irodaépületre, amely a tetőt átszakítva, az irodahelyiségben kisebb kárt okozott.

Üzemünk munkásainak dicséretére meg kell említenünk, hogy a katonai parancsnoknak azon felhívására, miszerint november 27-én zárt sorokban nyugatfelé távozzanak, mindössze 1 ember tett eleget, s így módunkban volt a felszabadulást követő 3.-ik napon az üzemet újból megindítani.

Az újraindulással egyidejűleg a gyár orosz katonai parancsnokság alá került 1945. június hó 30-ig és ezen idő alatt az orosz hadsereg részére autóalkatrészeket gyártott és különböző javításokat végzett. Ezen munka mellett módot találtunk arra, hogy civil vevőinket és rendelőinket kiszolgáljuk tovább és a rendelkezésünkre álló szabad kapacitással végezzük mezőgazdasági gépeink gyártását.

1944 évet szabályszerűen lezártuk, mérleget készítettünk mely 8.355,33 pengő nyereséget mutatott ki és 1945. március 30-án megtartottuk a rendes évi közgyűlésünket is.

A fentebb említett háborús káron kívül még további kárunk származott ab-

ból, hogy az orosz hadsereg egyik alakulata a dinamókat a gerjesztővel együtt - tudomásunk szerint - Zomborba elvitte, amit mindezideig nem kaptuk vissza.

Munkáslétszám :

A felszabadulásig a hadimunka miatt munkáslétszámunk 240 főre duzzadt fel, különösen női segédmunkaerők beállításával és napi 22 órás üzemet tartottunk. Ezen létszámunk a felszabadulás után a hadimunkán foglalkoztatottak kiesésével a normális 130-140 főre esett vissza, mely létszámot kisebb-nagyobb változtatással 1946. szeptemberig tartottuk, amikor is a „B” listázások következtében kénytelenek voltunk 15 munkást elbocsájtani. A jelenleg dolgozók többsége képezi a vállalatnak 10-15 éve együtt lévő szakmunkás törzsét, melyet a nálunk nevelt és szabadult fiatal erőkkel egészítettük ki. Meg kell még említenünk, hogy az 1945 évben bekövetkezett igazolások során Seifert Károly üzemvezetőt munkásellenes magatartása miatt nem igazolták, helyette az igazgatóság Vidolovics Nándor üzemvezetőt nevezte ki.

Bérek és fizetések :

A felszabadulásig a béreket kormányrendeletek szabályozták. 1944 második felében az engedélyezett béremelés az 1939 évi bérekre 60 % volt. A felszabadulás után megszűnván a budapesti rendeletek hatályossága, béremelési folyamat kezdődött, amely először lasan, később gyorsabban, az infláció ideje alatt pedig hétről-hétre sokszorososan emelkedett. Ez a béremelkedés 1945 évben a vállalatot igen súlyos helyzet elé állította, mert a bérekre tartalékolt összegek a hétről-hétre bekövetkező béremelkedések folytán a béreknek csak egy részére voltak elegendők. A helyzet némileg javult az adópengő bevezetésével, mert módunkban állott a pénzünket az adópengőnek megfelelően értékállandósítani. Az első kollektív szerződést 1945 év június havában kötötték, majd 1946. II. 1-én a másodikat, amely a pénzbeli javadalmazáson kívül természetbeni élelmiszerszolgáltatást is írt elő. A magunk részéről igyekeztünk ennek a lehetőség határára belül eleget tenni, ami cca 60-70 %-ban sikerült is és csak mintegy 30-40 %-ot kellett kalóriamegváltás címén munkavállalóinknak kifizetni. A stabilizációval, 1946. augusztus 1-ével kötött meg az első forint kollektív szerződés, mely még ma is érvényben van, és amely az inflációs idők hallatlan nehézségeivel szemben valamivel jobb helyzetbe juttatta a munkavállalókat.

Termelés :

Amint már említettük, a felszabadulástól 1945. június 30-ig főleg az oroszoknak dolgoztunk. Anyagilag - ezen munkák köteleességszerű vállalása - nem jelentett volna veszteséget üzemünk részére, amennyiben módunkban állott volna az oroszoknál teljes egészében érvényesíteni a béremelésekkel járó előállítási költségemelkedéseket. Miután ez csak részben sikerült, vállalatunkat ebből kifolyólag cca 200.000 P. - 1945 júniusi értékeléssel - veszteség érte.

Ami a termelt árut illeti, folytattuk a mezőgazdasági gépeink előállítását.

sát, valamint béröntést és gépek javítását, míg 1946 év második felében intenzíven megkezdtük a bőripari gépek országos viszonylatban való propagálását és ebből a célból körleveleket intéztünk az AMBOSZ kötelékébe tartozó bőripari vállalatokhoz. Kezdeményezésünk sikerrel is járt, mert azóta állandóan érkeznek érdeklődések és megrendelések a bőripari gépekben.

A termelés menetét illetően - itt kell megjegyeznünk - hogy a munkások életszínvonalának rohamos csökkenése a stabilizációig, természetesen a termelt áruk mennyiségében is kifejezésre jutott, mert a munkakedv és a munkafegyelem igen meglazult. Az elvesztett munkakedvet és munkafegyelmet csak a stabilizáció bevezetésekor kezdtük újra helyreállítani és ma már megállapíthatjuk, hogy amely mértékben javult a munkások életszínvonala, olyan mértékben tért vissza a munkakedv és szilárdult meg a munkafegyelem is. A teljesítménybér bevezetése óta a termelés fokozódott és egyes szektorokban az utolsó békeév termelését is elérte.

Szükségesnek tartjuk még megemlíteni, hogy a főgyártmányainkban - mezőgazdasági gépekben - mutatkozó igen gyenge kereslet a mezőgazdasági gépállományunkat jelentősen felduzzasztotta. 1946 év végén cca 600 drb. különböző mezőgazdasági gépünk várt vevőre, azonban a gazdaközönség pénztelensége és a mezőgazdasági termények és ipari árak közötti aránytalan nagy differencia miatt eredménytelenül.

Jelentésünket azzal zárjuk, hogy bemutatjuk az 1790/1947. M.E.sz. rendelet alapján készült 1947. I. 1-i megnyitó forintmérleget, melyben a részvénytőke 500.000 a tartaléktőke 250.000 forintban szerepel. A nyugdíjjárulék tartalékhány címén 96.097,29 Ft, jóléti alapként pedig 10.000 forintot állítottunk be a mérlegbe.

Kérjük, hogy a bemutatott megnyitó forintmérleget előterjesztésünknek megfelelően, a 4.000 drb. részvény darabonkénti új névértékét 125,- forintban megállapítani méltóztassék.

Kérjük úgy részünkre, miként a felügyelőbizottság részére is a felmentvény megadását.

Az igazgatóság nevében :

Deák Ferenc sk.
jegyzőkönyvvezető.

Höfler János sk.
elnök

Dr. Tóth Géza sk. Krämer Ede sk. Eszéky Vilmos sk.
jegyzőkönyv hitelesítők.

Ct.570

J e g y z ő k ö n y v

Felvétetett a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1947. évi június hó 28. napján az Első Pécsi Bőrgyár Rt. hivatali helyiségében megtartott rendes évi közgyűléséről.

Jelen vannak :

1. Első Pécsi Bőrgyár r.t. /Róth Pál vezérigazgató/	3.000
2. Deák Ferenc h.vezérigazgató	500
3. Krämer Ede igazgató	200
4. Dr. Tóth Géza igazgató	200
5. Eszéky Vilmos igazgató	100
összesen	4.000

Höfler János igazgatósági elnök az ülést megnyitja, megállapítja a határozatképességet és a jegyzőkönyv vezetésére Krämer Ede igazgató urat, a hitelesítéssel Deák Ferenc és Dr. Tóth Géza igazgató úrakat bizza meg.

Elnök felolvassa az igazgatóság jelentését az 1944, 45 és 46 üzleti évekről és a közgyűlés elé terjeszti az 1947 évi január 1-i megnyitó forintmérleget, melynek értelmében a vállalat részvénytőkéje 500.000,- Ft, tartaléktőkéje 250.000,- Ft lesz. Ismerteti továbbá a hites könyvvizsgáló jelentését, majd felolvassa a felügyelőbizottság jelentését, mely a következőképpen szól : „Tisztelt Közgyűlés ! Jelentjük, hogy a részvénytársaság 1790/1947 M.E.sz. rendelet alapján készített 1947. I. 1.-i megnyitó forintmérleget megvizsgáltuk és azt rendbenlévőnek találtuk. Az igazgatóság előterjesztését magunkévá téve, kérjük úgy nekünk, mint az igazgatóság részére a felmentvény megadását. A felügyelőbizottság nevében : Horváth Dezső sk. elnök.”

A közgyűlés a felolvasott jelentéseket és a mérleget tudomásul veszi és úgy az igazgatóság, mint a felügyelőbizottságnak a felmentvényt megadja.

Elnök bejelenti, hogy az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok mandátuma lejárt, illetve ifj. Erreth Ede felügyelőbizottsági tag elhunyt és javasolja, hogy az igazgatóság tagjaiul :

Deák Ferenc, Eszéky Vilmos, Krämer Ede, Höfler János, Dr. Tóth Géza és Révész István, a felügyelőbizottság tagjaiul : Biró Károly, Cser Lajos, Horváth Dezső és Höfler Pált válasszák meg.

A közgyűlés az elnök javaslatát elfogadja.

Elnök felolvassa az igazgatóság javaslatát az alapszabályok módosításáról, mely szerint a 6.§. új szövege : „A társaság alaptőkéje 500.000,-Ft, mely 4.000 drb. egyenként 125,- Ft -ról kiállított, teljesen befizetett névre szóló részvényre oszlik.”

A 30.§. új szövege : „Az igazgatóság köteles a felügyelőbizottság által megvizsgált mérleget annak jelentésével együtt a közgyűlésnek bemutatni és a közgyűlésileg jóváhagyott mérleg egy eredeti példányát a pécsi Törvényszéknél, mint cégbíróságnál bemutatni. A mérleg közzététele úgy történik,

hogy az igazgatóság köteles a mérleg és eredménykimutatást az erre vonatkozó felügyelőbizottsági jelentéssel együtt a részvénytársaság irodájában a közgyűlés előtt 8 nappal közszemlére kifüggeszteni."

A 38.§. új szövege : „A társaság hirdetményei a Dunántúli Népszava helyi lapban, ennek megszűnése esetében a „Magyar Közlöny" hivatalos lapban teendők közzé."

A közgyűlés a javasolt változtatásokat egyhangúlag elfogadja.

A közgyűlés az alapszabályok 27.§.-a értelmében a felügyelőbizottság tagjai részére az 1946 évre 100,- Ft. tiszteletdíjat állapít meg.

Miután indítvány nem érkezett, más tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

Kmft.

Krämer Ede sk.
jegyzőkönyvvezető.

Höfler János sk.
elnök.

Dr. Tóth Géza sk. és Deák Ferenc sk.
jegyzőkönyv hitelesítők.

- □ - ■ ■ - □ ■ □ - ■ □ □ ■ - □ ■ □ - ■ ■ - □ -

T Á R S A S C É G J E G Y Z É K

IV. kötet 555-699 36-38.-ik oldalakon.

Ct. 570. Hamerli József Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársaság

Ct. 570. SOPIANA Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársaság

A társas cégkönyv fejlécének megnevezései :

1. A cégek folyószáma s az alszám
2. A bejegyzést rendelő végzés kelte és iktató száma
3. A cég szó szerinti szövege - a cég neve
4. A főtelep s a fióktelepek helye
5. Cégvezetők és felszámoló cégvezetők
6. A társaság jogviszonyai
7. Irattári szám
8. Jegyzet - megjegyzés

Ezután már csak a könyv fejlécének száma lesz feltüntetve. A fejléc száma után a könyvben szereplő szöveg kerül leírásra.

Hamerli József Gépgyár és Vasöntőde Rt.	1918. március 30 - 1924. december 09
SOPIANA Gépgyár és Vasöntőde Rt.	1924. december 09 - 1948. március 27
SOPIANA Gépgyár állami vállalat	1948. március 27 -

A társascégek könyvében az államosítással a további cégbejegyzések megszűntek. Ettől az időponttól kezdve a SOPIANA Gépgyári vezetőkről hivatalos tájékoztatás nem található.

Az államosítással a Sopiana Gépgyár függősége megszűnt, mivel a Pécsi Bőrgyár tulajdonosi minősége is megszűnt 1948. március 27-vel. Ettől kezdve a Sopiana Gépgyár a vasiparhoz került. A bőripari gépekkel foglalkozó dolgozók átkerültek a Pécsi Bőrgyárhoz 1948. április 2-vel. A bőrgyárnál alakítottak ki egy erős gépjavító részleget az áthelyezett dolgozókkal együtt.

HAMERLI JÓZSEF GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG :

1. 570/1 - 67/1918 .
2. 1918. április 23. - Cg.169
3. Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaság
. Aktiengesellschaft Maschinenfabrik und Eisengiesserei Josef Hamerli
4. Főtelep : Pécs
5. Bader Samu, Bader Vilmos, Erreth, Hamerli, Hamerli Imre, Makay, Dr.Stein,
. Tausz, Tedesco, Visnya.
6. Ez a részvénytársaság az 1918. március 30-án tartott alakuló közgyűlés
által elfogadott alapszabályok szerint keletkezett.

Székhelye : Pécs

A vállalat célja : a Hamerli József gépgyár és vasöntőde pécsi bejegyzett cég, gyáranak összes tartozékaival és üzleti vállalatával való megszerzése és további üzembetatása, esetleg további gépgyárak és vasöntőde vállalatok megszerzése és üzembetartása és a gyári üzembevágó nyersárak, anyagok és gyártmányok vétele és eladása, végül más ugyanezen körbe vágó vállalatokban való részvétel.

Tartama : határozatlan

Alaptőkéje : 800.000 korona, mely 2.000 dbb egyenkint 400 koronáról kiállított teljesen befizetett névre szóló részvényre oszlik.

Az igazgatóság 10 tagból áll, kiket a közgyűlés 3 évre választ. Az alakulás alkalmával az alapítók által kinevezettek :

Bader Samu, Bader Vilmos, monostori Erreth Ede, Hamerli József, Hamerli Imre, Makay István, mecsekjányosi dr. Stein Lajos, Tausz Gyula, Tedesco Viktor és Visnya Ernő, kik mindnyájan cégjegyzésre jogosítottak.

A cég érvényes jegyzése akként történik, hogy az előnyomott vagy irt cégszöveg alá két igazgatósági tag, vagy egy igazgatósági tag és egy a cégjegyzésre felhatalmazott tisztviselő aláírásukat jegyzik.

Minden, a társaság nevében kiadandó hirdetmény egy Pécsen megjelenő hírlapban fog közzé tétetni.

7. Okmánytári szám : 38 - csomag száma.

-
1. 570/2 - 41/1921 .
 2. 1919. december 28. - Ct.570/3
 5. Darányi.
 6. Az 1919. február 11-én tartott igazgatósági ülésről felvett jegyzőkönyv alapján Darányi Vilmos kereskedelmi igazgató, aki a céget egy igazgatósági taggal közösen jegyzi - bejegyeztetett.
-

1. 570/3 - 40/1922
 2. 1922. július 3. - Ct.570/5
 6. Az 1921. január 8.-án tartott közgyűlési jegyzőkönyv alapján az alapszabályok 6.§-ának azon módosítása, hogy a társaság alaptőkéje 1,600.000 korona, mely összeg 4.000 drb 400 korona névértékű névre szóló részvényekre oszlik, végül az alapszabályok 8.§-ának külön bejegyzés tárgyát nem képező módosítása, - bejegyeztetik.
 8. Az alaptőkének 800.000 koronáról 1,600.000 koronára való emelése bejegyeztetett.
-

1. 570/4 - 25/1924
 2. 1924. május 19. - Ct.570/12
 5. Erdélyi, Siptár, Roboz Miksa
 6. Az 1923. évi december hó 20. napján tartott közgyűlésről felvett jegyzőkönyv alapján az alapszabályok 6.§-ának azon módosítása, hogy a társaság alaptőkéje 8 millió korona, mely 4.000 drb egyenkint 2.000 korona névértékű névre szóló részvényből áll; a 10, 13, 29.§-ok külön bejegyzés tárgyát nem képező módosítása, továbbá Erdélyi István, Siptár Lajos, s Roboz Miksa igazgatósági tagsága - bejegyeztetett.
 8. Az alaptőkének 1,600.000 koronáról, 8 millió koronára történt felemelése - bejegyeztetett.
lásd. a 13.fsz.
-

1. 570/5 - 39/1924
 2. 1924. július 29. - Ct.570/13
 5. Roth, Höfler
 6. Az 1924. évi április hó 13. napján tartott közgyűlés jegyzőkönyve alapján Roth Sándor és ifj. Höfler János igazgatósági tagsága - bejegyeztetett.
-

1. 570/6 - 8/1925
 2. 1925. január 12. - Ct.570/14
 3. Sopiana gépgyár és vasöntőde részvénytársaság.
Maschinenfabrik und Eisengiesserei Actiengesellschaft Sopiana.
 6. Az 1924. december 9. napján tartott közgyűlés jegyzőkönyve alapján, az alapszabályok 1.§-ának azon módosítása, hogy a cég új szövege magyarul :
„Sopiana gépgyár és vasöntőde részvénytársaság” - németül :
„Maschinenfabrik und Eisengiesserei Actiengesellschaft Sopiana”- bejegyeztetett.
 8. Az 1.alsz. alatt bejegyzett : „Hamerli József gépgyár és vasöntőde részvénytársaság” - „Maschinenfabrik und Eisengiesserei Aktiengesellschaft Josef Hamerli” régi cégszöveg törlése mellett, a most bejegyzett új cégszöveg - bejegyeztetett.
-

1. 570/7 - 30/1926
 2. 1926. május hó 31. - Ct.570/18
 6. Az 1926. április 28-án tartott közgyűlésen felvett jegyzőkönyv alapján az alapszabályok 6.§-ának azon módosítása, hogy a társaság alaptőkéje 200.000 pengő, mely 4.000 darab egyenkint 50 pengőről kiállított, teljesen befizetett, névre szóló részvényre oszlik - bejegyeztetett.
 8. Az alaptőke nagyságára vonatkozó 4.alsz. alatti bejegyzés töröltetett.
-

1. 570/8 - 38/1927
 2. 1927. augusztus 18. - Ct.570/19
 8. Bader Samu és Bader Vilmos igazgatósági tagsága megszűnt.
-

1. 570/9 - 49/1931
 2. 1931. június 5. - Ct.570/24
 6. Az 1931 május hó 23-án tartott közgyűlés jegyzőkönyve alapján az alapszabályok 20.§-ának módosítása, mely szerint az igazgatóság legalább 5 tagból áll - bejegyeztetett.
 8. Az igazgatóság létszámára vonatkozó korábbi bejegyzés töröltetett.
-

1. 570/10 - 48/1932
 2. 1932. szeptember 2. - Ct.570/28
 6. Az 1932 évi május hó 31. napján tartott közgyűlés jegyzőkönyve alapján az alapszabályok 38.§-ának azon módosítása, hogy a társaság hirdetményei a „PÉCSI NAPLÓ” című napilapban, ennek megszűnése esetén a Budapesti Közlönyben teendők közzé; továbbá az alapszabályok 12, 13, 19, 20, 21, 22, 25, 26, 31. és 32.§-ainak külön bejegyzés tárgyát nem képező módosítása bejegyeztetett.
 8. Az alapszabályoknak a társaság hirdetményeinek közzétételére vonatkozó korábbi bejegyzése töröltetett.
-

1. 570/11 - 48/1932
 2. 1932. október 28. - Ct.570/29
 6. Az alapszabályok 20.§-ának azon módosítása, hogy az igazgatóság legalább 5 és legfeljebb 12 tagból áll - bejegyeztetett.
 8. Az igazgatóság számára vonatkozó korábbi bejegyzés töröltetett.
-

1. 570/12 - 47/1933
 2. 1933. október 28. - Ct.570/30
 8. Erreth Ede, Hamerli Imre, Makay István, dr. Stein Lajos, Tedesco Viktor, Visnya Ernő, Darányi Vilmos és Roboz Miksa igazgatósági tagsága helyett cégvezetői minősége bejegyeztetett.
-

1. 570/13 - 50/1933
 2. 1933. november 14. - Ct.570/31
 5. Roboz Miksa
 6. Roboz Miksa cégvezetői minősége bejegyeztetik.
 8. A 12. és 30. sorszámú végzések kiigazításaként Roboz Miksa igazgatósági tagsága helyett cégvezetői minősége bejegyeztetett.
-

1. 570/14 - 46/1937.K.É.
 2. 1937. október 13. - Ct.570/38
 8. Siptár Lajos igazgatósági tagsága megszűnt.
-

1. 570/15 - 15/1938.K.É.
 2. 1938. február 22. - Ct.570/39
 5. Dr. Horváth Kázmér, dr. Tausz Dezső, Krämer Ede, dr. Tóth Géza.
 6. Az 1937. évi november hó 18. napján tartott közgyűlési jegyzőkönyve alapján Dr. Horváth Kázmér, Krämer Ede, dr. Tausz Dezső és dr. Tóth Géza pécsi lakosok igazgatósági tagsága bejegyeztetett.
 8. Roth Sándor, Tausz Gyula, Hamerli József, Erdélyi István igazgatósági tagsága megszűnt.
-

1. 570/16 - 46/1938.K.É.
 2. 1939. október 25. - Ct.570/43
 5. v. Eszéky
 6. Az 1939 évi október hó 9. napján tartott közgyűlés jegyzőkönyve alapján vitéz Eszéky Vilmos igazgatósági tagsága bejegyeztetett.
 8. Dr. Tausz Dezső igazgatósági tagsága megszűnt.
-

1. 570/17 - 31/1941.K.É.
 2. 1941. június 21. - Ct.570/47
 5. Deák
 6. Az 1941. évi március hó 30. napján tartott közgyűlés jegyzőkönyve alapján Deák Ferenc igazgatósági tagsága bejegyeztetett.
 8. Dr. Horváth Kázmér igazgatósági tagsága megszűnt.
-

1. 570/18 - 6/1942.K.É.
 2. 1942. január 13. - Ct.570/48
 8. Roboz Miksa cégvezetői minősége megszűnt.
-

1. 570/19 - 8/1943.K.É.
2. 1943. január 20. - Ct.570/50
5. ppa - Körösztös.

6. Az 1942. évi december hó 30. napján tartott igazgatósági ülés jegyzőkönyve alapján Köröosztós Katalin cégvezetői minősége és cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett.
-

1. 570/20 - 3/1945.K.É.

2. 1945. február 1. - Ct.570/53

5. Révész

6. Az 1944. évi december hó 16. napján tartott igazgatósági ülés jegyzőkönyve alapján Révész István cégvezetői minősége bejegyeztetett.
-

1. 570/21

2. 1948. január 30. - Ct.570/55

6. Az 1947. évi június hó 28. napján az 1790/1947.M.E.sz. rendelet szerint tartott közgyűlés jegyzőkönyve alapján az alapszabályok azon módosítása, hogy a társaság alaptőkéje 500.000 /ötszázezer/ forint, mely 4.000 /négyezer/ dbb egyenként 125 /egyszázhuszonöt/ forint névértékű névre szóló részvényre oszlik és hogy a társaság hirdetőményei a DUNÁNTULI NÉPSZAVA című pécsi napilapban teendő közzé, megszűnése esetén Magyar Közlönyben teendő közzé, továbbá 30.§-nak bejegyzés tárgyát nem képező módosítása bejegyeztetett.

8. Az alaptőkére és részvények névértékére, a társaság hirdetőményeinek közzétételére vonatkozó korábbi bejegyzés megszűnt.
-

1. 570/22

2. 1948. március 27. - Ct.570/56

5. Derjanecz Imre

6. A 3500/1948 Korm.sz. rendelete alapján Derjanecz Imre vállalatvezetői /minősége/ jogosultsága bejegyeztetett.

8. A 3500/1948 Korm.sz. alapján az összes eddig bejegyzett cégjegyzésre jogosultak minősége megszűnt.
-

- □ - ■ - □ - ■ - □ - ■ - □ - ■ - □ -

SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE ÁLLAMI VÁLLALAT :

1. 570/22
2. 1948. március 27. - Ct.570/56
3. Sopianá Gépgyár és Vasöntőde részvénytársaság
4. Pécs
5. Derjanecz Imre
6. A 3500/1948. Korm.számú rendelettel a vállalatához vállalatvezetőül kirendelt Derjanecz Imre vállalatvezetői minősége és rendelet szerinti önálló cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett.
8. Az összes eddig bejegyzett cégjegyzésre jogosultak cégjegyzési joga megszűnt.

-
1. 570/23 - 40.018
 2. 1948. március 30. - Ct.570/57
 5. Révész István
 6. Révész István cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett.
-

- □ - ■ - □ - ■ - □ - ■ - □ -

A társaságok könyvében további adatok a SOPIANA Gépgyár és Vasöntödéről nem voltak. Az államosítással a cégbejegyzések megszűntek.

- ■ - □ - ■ - □ - ■ - □ - ■ - □ - ■ -

Közygylésen résztvett részvénytulajdonosok és az általuk bemutatott részvények darabszáma.

Sor- szám	N é v	1918 márc. 15	1922 jan. 08	1922 máj. 21	1923 márc. 25	1923 dec. 20	1924 ápr. 13	1924 dec. 09	1925 ápr. 28	1926 ápr. 28	1927 jún. 29	1928 ápr. 27
1.	Bader Vilmos	500	-	600	600	600	600	600	600	600	-	-
2.	Baumann Emil	-	-	-	100	-	-	-	-	-	-	-
3.	Cafllisch Jenő	-	-	-	3	-	6	6	3	-	-	-
4.	Első Pécsi Bőrgyár r.t.	-	-	-	250	-	-	-	-	3324	3970	3700
5.	Eötvös Jenő	-	5	10	10	-	10	10	10	-	-	-
6.	Eötvös Márta és Pál	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-
7.	Erdélyi István	-	-	-	200	-	-	-	-	-	-	-
8.	Erreth Aladár	-	-	-	100	-	-	-	-	-	-	-
9.	Erreth Ede	-	5	10	205	10	10	10	10	10	-	100
10.	Günther Mihály dr.	-	-	10	-	-	-	-	-	-	6	-
11.	Hamerli Antal	-	-	-	100	-	100	100	-	-	-	-
12.	Hamerli Ferenc	-	-	-	100	-	100	100	-	-	-	-
13.	Hamerli Imre	-	-	10	10	-	-	-	-	-	10	-
14.	Hamerli József	1250	500	491	100	-	101	101	8	-	-	-
15.	Hamerli József ifj.	-	-	-	100	-	100	100	-	-	-	-
16.	Hamerli Józsefné	-	-	-	100	-	100	100	-	-	-	-
17.	Hamerli Mária	-	-	100	100	-	100	100	-	-	-	-
18.	Hamerli Stefánia	-	-	100	100	-	100	100	-	-	-	-
19.	Hamerli Teréz	-	-	100	100	-	100	100	-	-	-	-
20.	Höfler János	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50
21.	Industria r.t.	-	-	-	100	-	2017	2017	2017	-	-	-
22.	Makay István	-	5	10	10	10	-	20	20	-	-	-
23.	Mezőgazdasági Üzemi Malátagyár	-	-	-	200	-	-	-	-	-	-	-
24.	Pécs-Baranyai Központi Takaréék.	100	125	250	469	459	469	469	469	-	-	-
25.	Pécsi Takarékpénztár	100	516	1841	512	2052	-	-	-	-	-	-
26.	Schmidt Antal	-	-	-	5	-	4	5	-	-	-	-
27.	Siptár Lajos	-	10	10	170	20	20	20	20	10	-	50
28.	Stein Lajos	-	5	-	10	10	10	10	-	-	-	-
29.	Szentlőrinci Takarékpénztár	-	-	-	50	-	-	-	-	-	-	-
30.	Taizs József	-	-	-	50	-	-	-	-	-	-	-
31.	Tedesco Viktor	-	5	10	10	10	10	10	-	-	-	-
32.	Visnya Ernő	-	5	10	105	-	10	10	10	-	-	100
33.	Letétbe téve - név nélkül	-	-	-	-	720	-	-	-	-	-	-
34.	Ismeretlen részvényes	50	819	438	31	96	33	12	833	56	14	-
összesen : 2000		2000	2000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000

Közügyülésen résztvett részvénytulajdonosok és az általuk bemutatott részvények darabszáma.

Sor- szám	N é v	1929 máj. 31	1930 máj. 27	1931 máj. 23	1932 máj. 31	1933 jún. 27	1934 ápr. 30	1935 ápr. 30	1936 ápr. 22	1937 jún. 14
1.	Első Pécsi Bőrgyár r.t.	3600	3700	3500	2800	2500	2500	2500	2500	2500
2.	Erreth Ede	100	100	-	-	500	500	500	500	500
3.	Höfler János	100	100	100	200	250	250	250	250	250
4.	Siptár Lajos	200	-	200	200	250	250	250	250	250
5.	Tausz Gyula	-	100	200	800	500	500	500	500	500
összesen		4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000

Sor- szám	N é v	1937 nov. 18	1938 máj. 30	1939 ápr. 28	1939 okt. 09	1940 ápr. 30	1941. márc. 30	1942. márc. 28	1943. márc. 29	1944. márc. 28	1947 jún. 28
1.	Deák Ferenc	-	-	-	-	-	-	100	100	100	500
2.	Első Pécsi Bőrgyár r.t.	2500	2500	2500	2500	2800	2800	3000	3000	3000	3000
3.	Erreth Ede	350	350	350	350	300	300	300	300	300	-
4.	Eszéky Vilmos	-	-	-	-	-	-	100	100	100	100
5.	Horváth Kázmér dr.	150	150	150	150	-	-	-	-	-	-
6.	Höfler János	200	200	200	200	300	300	300	300	300	-
7.	Höfler Pál	100	100	100	100	100	100	-	-	-	-
8.	Krämer Ede	100	100	100	100	100	100	100	100	100	200
9.	Tausz Dezső dr.	100	100	100	100	-	-	-	-	-	-
10.	Tausz Gyula	400	400	400	400	300	300	-	-	-	-
11.	Tóth Géza dr.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	200
összesen		4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000

Nagyobb részvénytulajdonosi rendszerekkel rendelkező családok és cégek.

Sor- szám	Közügy- ideje	Erreth család	Hamerli család	Höfler család	Pécsi Börgyár	INDUSTRIA r.t.	Bankok	Összesen	Kibocsá- tott összes részvény	Rész- arány %
1.	1918 03 15	-	1.250	-	-	-	200	1.450	2.000	72,5
2.	1922 01 08	5	500	-	-	-	666	1.171	2.000	58,5
3.	1922 05 21	10	801	-	-	-	2.131	2.942	4.000	73,5
4.	1923 03 25	305	810	-	-	300	1.326	2.741	4.000	68,5
5.	1923 12 20	10	-	-	250	-	2.541	2.801	4.000	70,0
6.	1924 04 13	10	801	-	-	2.017	529	3.357	4.000	83,9
7.	1924 12 09	10	801	-	-	2.017	529	3.357	4.000	83,9
8.	1925 04 28	10	8	-	-	2.017	509	2.544	4.000	63,6
9.	1926 04 28	10	-	-	3.324	-	10	3.344	4.000	83,6
10.	1927 06 29	-	10	-	3.970	-	-	3.980	4.000	99,5
11.	1928 04 27	100	-	50	3.700	-	150	4.000	4.000	100,0
12.	1929 05 31	100	-	100	3.600	-	200	4.000	4.000	100,0
13.	1930 05 27	100	-	100	3.700	-	100	4.000	4.000	100,0
14.	1931 05 23	-	-	100	3.500	-	400	4.000	4.000	100,0
15.	1932 05 31	-	-	200	2.800	-	1.000	4.000	4.000	100,0
16.	1933 06 27	500	-	250	2.500	-	750	4.000	4.000	100,0
17.	1934 04 30	500	-	250	2.500	-	750	4.000	4.000	100,0
18.	1935 04 30	500	-	250	2.500	-	750	4.000	4.000	100,0
19.	1936 04 22	500	-	250	2.500	-	750	4.000	4.000	100,0
20.	1937 06 14	500	-	250	2.500	-	750	4.000	4.000	100,0
21.	1937 11 18	450	-	300	2.500	-	500	3.750	4.000	93,7
22.	1938 05 30	450	-	300	2.500	-	500	3.750	4.000	93,7
23.	1939 04 28	450	-	300	2.500	-	500	3.750	4.000	93,7
24.	1939 10 09	450	-	300	2.500	-	500	3.750	4.000	93,7
25.	1940 04 30	400	-	400	2.800	-	300	3.900	4.000	97,5
26.	1941 03 30	400	-	400	2.800	-	300	3.900	4.000	97,5
27.	1942 03 28	400	-	300	3.000	-	-	3.700	4.000	92,5
28.	1943 03 29	400	-	300	3.000	-	-	3.700	4.000	92,5
29.	1944 03 28	400	-	300	3.000	-	-	3.700	4.000	92,5
30.	1947 06 28	200	-	-	3.000	-	-	3.200	4.000	80,0

A „Bankok”-nál szerepelnek az egyes bankvezetők tulajdonában lévő részvények is. A Hamerli család fokozatosan megvált a gépgyári részvényeitől. Az Első Pécsi Börgyár az „INDUSTRIA RT.” cég segítségével megszerezte a Hamerli gépgyár részvényeinek többségét. 1925 január 1-től új nevet vett fel a gépgyár. Ettől kezdve „SOPIANA Gépgyár és Vasöntőde” néven jegyzik a gépgyárat. A részvények nagyobb része a Börgyár és dolgozói kezébe került, ez a fenti táblázatban jól látható.

A SOPIANA Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársaság részvényei névre szólóak voltak, eladás esetén az új tulajdonos nevére lett átirva a részvény. A Részvénytársaság nyilvántartást nem vezetett a részvények tulajdonosairól. A közgyűlési jegyzőkönyvekből lehetett megállapítani a letétbe helyezett részvények tulajdonosait és a részvényeik mennyiségét. Természetesen többször előfordult, hogy a részvényes nem mindig adta letétbe az összes részvényét. Több kisrészvényes pedig egyáltalán nem vett részt a közgyűléseken, így nem is derült ki, hogy „SOPIANA” részvény van a birtokában.

1928-tól minden részvény szerepelt a közgyűléseken. Az államosítás megtörténte után a részvények tulajdonosaitól bevonták - elvették - az összes részvényt.

A részvényeket a bevonás után megsemmisítették. Az egyik elképzelés szerint a leadott részvények egyéb Takarékpénztári iratokkal együtt a szemben lévő Pécsi Nemzeti színház pincéjében voltak elhelyezve, ahol az 1960-as években történt csőtörés következtében - eláztak - megsemmisültek.

A másik elképzelés szerint kiselejtezték és elégették a leadott részvényeket. Nagyon kicsi a valószínűsége annak, hogy a SOPIANA részvényekből esetleg előkerül mutatóba egypár darab.

- ■ - □ - ■ - □ - ■ - □ - ■ -

K Ö Z G Y Ű L É S I J E G Y Z Ő K Ö N Y V E K

Hamerli József Gépgyár és Vasöntőde RT. közgyűlései :

Sor- szám	Közgyűlés időpontja	Közgyűlés	Jelenlévő részvé- nyesek fő	Bemu- tatott r é s z	Kibocsá- tott v é n y	Rész- vételi arány %	Levéltári jelzés
1.	1918 03 30	alakuló	11	1.950	2.000	97,5	Ct.570/1
2.	1919 04 07	rendes	15	-	2.000	-	Ct.570/2
3.	1922 01 08	rendes	10	1.181	2.000	59,1	Ct.570/4
4.	1922 05 21	rendes	12	2.942	4.000	73,6	Ct.570/7
5.	1923 03 25	rendes	29	3.969	4.000	99,2	Ct.570/9
6.	1923 12 20	rendkívüli	9	3.184	4.000	79,6	Ct.570/10
7.	1924 04 13	rendes	19	3.967	4.000	99,2	Ct.570/13
8.	1924 12 09	rendkívüli	8	3.962	4.000	99,1	Ct.570/14

SOPIANA Gépgyár és Vasöntőde RT. közgyűlései :

9.	1925 04 28	rendes	10	3.167	4.000	79,2	Ct.570/17
10.	1926 04 28	rendes	4	3.944	4.000	98,6	Ct.570/18
11.	1927 06 29	rendes	3	3.986	4.000	99,7	Ct.570/19
12.	1928 04 27	rendes	5	4.000	4.000	100,0	Ct.570/21
13.	1929 05 31	rendes	4	4.000	4.000	100,0	Ct.570/22
14.	1930 05 27	rendes	4	4.000	4.000	100,0	Ct.570/23
15.	1931 05 23	rendes	4	4.000	4.000	100,0	Ct.570/24
16.	1932 05 31	rendes	4	4.000	4.000	100,0	Ct.570/28
17.	1933 06 27	rendes	5	4.000	4.000	100,0	Ct.570/30
18.	1934 04 30	rendes	5	4.000	4.000	100,0	Ct.570/32
19.	1935 04 30	rendes	5	4.000	4.000	100,0	Ct.570/33
20.	1936 04 22	rendes	5	4.000	4.000	100,0	Ct.570/34
21.	1937 06 14	rendes	6	4.000	4.000	100,0	Ct.570/35
22.	1937 11 18	rendkívüli	9	4.000	4.000	100,0	Ct.570/39
23.	1938 05 30	rendes	9	4.000	4.000	100,0	Ct.570/41
24.	1939 04 28	rendes	9	4.000	4.000	100,0	Ct.570/42
25.	1939 10 09	rendkívüli	9	4.000	4.000	100,0	Ct.570/43
26.	1940 04 30	rendes	7	4.000	4.000	100,0	Ct.570/44
27.	1941 03 30	rendes	7	4.000	4.000	100,0	Ct.570/45
28.	1942 03 28	rendes	7	4.000	4.000	100,0	Ct.570/49
29.	1943 03 29	rendes	7	4.000	4.000	100,0	Ct.570/51
30.	1944 03 28	rendes	7	4.000	4.000	100,0	Ct.570/52
31.	1947 06 28	rendes	5	4.000	4.000	100,0	Ct.570/-

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG JEGYZŐKÖNYVEINEK HITELESÍTŐI

Sor- szám	Jegyzőkönyv dátuma	Jegyzőkönyv hitelesítők nevei
Hamerli József Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársaság :		
1.	1922. január 08	Erreth Ede - dr. Stein Lajos
2.	1922. május 25	dr. Günther Mihály - Makay István
3.	1923. március 25	Taizs József - Visnya Ernő
4.	1923. december 20	Hamerli Imre - Makay István
5.	1924. április 13	Erreth Ede - Tausz Gyula
6.	1924. december 09	Erreth Ede - Roth Sándor
SOPIANA Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársaság :		
7.	1925. április 28	Cafilisch Jenő - Erreth Ede
8.	1926. április 28	Erreth Ede - Siptár Lajos
9.	1927. június 29	Erreth Ede - Hamerli Imre
10.	1928. április 27	Höfler János - Siptár Lajos
11.	1929. május 31	Höfler János - Siptár Lajos
12.	1930. május 27	Höfler János - Tausz Gyula
13.	1931. május 23	Höfler János - Siptár Lajos
14.	1932. május 31	Höfler János - Roth Sándor
15.	1933. június 27	Höfler János - Siptár Lajos
16.	1934. április 30	Höfler János - Roth Sándor
17.	1935. április 30	Erreth Ede - Siptár Lajos
18.	1936. április 22	Höfler János - Siptár Lajos
19.	1937. június 14	Hamerli József - Höfler János
20.	1937. november 18	dr. Horváth Kázmér - Höfler János
21.	1938. május 30	Erreth Ede - Tausz Gyula
22.	1939. április 28	Erreth Ede - Roth Sándor
23.	1939. október 09	Krämer Ede - dr. Tóth Géza
24.	1940. április 30	Höfler Pál - Krämer Ede
25.	1941. március 30	Krämer Ede - dr. Tóth Géza
26.	1942. március 28	Deák Ferenc - Eszéky Vilmos
27.	1943. március 29	Krämer Ede - dr. Tóth Géza
28.	1944. március 28	Deák Ferenc - Eszéky Vilmos
29.	1947. június 28	Deák Ferenc - dr. Tóth Géza

A jegyzőkönyv hitelesítő feladata volt, hogy a jegyzőkönyvekben valóságos adatok kerüljenek.

KÖZGYÜLÉSI ELNÖK ÉS JEGYZŐKÖNYVVEZETŐ

Sor- szám	Jegyzőkönyv dátuma	K ö z g y ü l é s i elnök - jegyzőkönyvvezető	
Hamerli József Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársaság :			
1.	1918. március 30	dr. Stein Lajos	- dr. Tausz Dezső
2.	1922. január 08	Hamerli József	- Siptár Lajos
3.	1922. május 25	Hamerli József	- - - - -
4.	1923. március 25	Hamerli József	- Radó Miksa
5.	1923. december 20	Tedesco Viktor	- Erdélyi István
6.	1924. április 13	Hamerli József	- Tabak Frigyes
7.	1924. december 09	Hamerli József	- Tabak Frigyes
SOFIANA Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársaság :			
8.	1925. április 28	Roth Sándor	- Tabak Frigyes
9.	1926. április 28	Visnya Ernő	- Tabak Frigyes
10.	1927. június 29	Roth Sándor	- Tabak Frigyes
11.	1928. április 27	Visnya Ernő	- Roboz Miksa
12.	1929. május 31	Roth Sándor	- Roboz Miksa
13.	1930. május 27	Visnya Ernő	- Roboz Miksa
14.	1931. május 23	Roth Sándor	- Roboz Miksa
15.	1932. május 31	Tausz Gyula	- Roboz Miksa
16.	1933. június 27	Roth Sándor	- Roboz Miksa
17.	1934. április 30	Tausz Gyula	- Roboz Miksa
18.	1935. április 30	Tausz Gyula	- Roboz Miksa
19.	1936. április 22	Tausz Gyula	- Roboz Miksa
20.	1937. június 14	Tausz Gyula	- Roboz Miksa
21.	1937. november 18	Tausz Gyula	- Roboz Miksa
22.	1938. május 30	dr. Tausz Dezső	- Roboz Miksa
23.	1939. április 28	dr. Horváth Kázmér	- Roboz Miksa
24.	1939. október 09	Höfler János	- Roboz Miksa
25.	1940. április 30	Höfler János	- Roboz Miksa
26.	1941. március 30	Höfler János	- Roboz Miksa
27.	1942. március 28	Höfler János	- Krämer Ede
28.	1943. március 29	Höfler János	- Deák Ferenc
29.	1944. március 28	Höfler János	- Krämer Ede
30.	1947. június 28	Höfler János	- Krämer Ede

A közgyűlési elnök feladata volt a közgyűlés levezetésén túl a letett rész-
vények darabszámának ellenőrzése és a szavazatok összeszámolása.

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG IGAZGATÓSÁGÁNAK TAGJAI

Sor- szám	N é v	Megbízatás ideje től - ig	Megjegyzés
1.	Bader Samu	1918 03 30 - 1926 12 31	■
2.	Bader Vilmos	1918 03 30 - 1926 12 31	gépgyár ■
3.	Deák Ferenc	1944 01 01 - 1948 04 01	Pécsi Bőrgyár
4.	Erdélyi István	1924 01 01 - 1935 12 31	
5.	Erreth Ede	1918 03 30 - 1932 12 31	Pécsi Bőrgyár
6.	Eszéky Vilmos	1940 01 01 - 1948 04 01	Pécsi Bőrgyár
7.	Hamerli Imre	1918 03 30 - 1927 12 31	meghalt
8.	Hamerli József	1918 03 30 - 1936 12 31	gépgyár ■
9.	Horváth Kázmér dr.	1938 01 01 - 1948 04 01	Pécsi Bőrgyár
10.	Höfler János	1924 01 01 - 1948 04 01	Pécsi Bőrgyár
11.	Krämer Ede	1938 01 01 - 1948 04 01	Pécsi Bőrgyár
12.	Makay István	1918 03 30 - 1930 12 31	
13.	Révész István	1947 01 01 - 1948 04 01	gépgyár
14.	Roth Sándor	1924 01 01 - 1936 12 31	Pécsi Bőrgyár ■
15.	Siptár Lajos	1924 01 01 - 1936 12 31	■
16.	Stein Lajos dr.	1918 03 30 - 1930 12 31	
17.	Tausz Dezső dr.	1938 01 01 - 1939 12 31	■
18.	Tausz Gyula	1918 03 30 - 1939 12 31	■
19.	Tedesco Viktor	1918 03 30 - 1930 12 31	
20.	Tóth Géza dr.	1938 01 01 - 1948 04 01	Pécsi Bőrgyár
21.	Visnya Ernő	1918 03 30 - 1930 12 31	

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG FELÜGYELŐBIZOTTSÁGÁNAK TAGJAI

1.	Biró Károly	1947 01 01 - 1948 04 01	Pécsi Bőrgyár
2.	Cser Lajos	1947 01 01 - 1948 04 01	Pécsi Bőrgyár
3.	Eötvös Jenő	1919 01 01 - 1926 12 31	
4.	Erreth Ede ifj.	1938 01 01 - 1946 12 31	Pécsi Bőrgyár meghalt
5.	Fejér Győző	1934 01 01 - 1946 12 31	
6.	Günther Mihály dr.	1919 01 01 - 1933 12 31	
7.	Horváth Dezső	1927 01 01 - 1948 04 01	
8.	Horváth Kázmér dr.	1927 01 01 - 1937 12 31	Pécsi Bőrgyár
9.	Höfler Pál	1938 01 01 - 1948 04 01	Pécsi Bőrgyár
10.	Kerese Alfréd	1924 01 01 - 1926 12 31	■
11.	Krausz Gyula	1924 01 01 - 1931 12 31	Pécsi Bőrgyár
12.	Siptár Lajos	1919 01 01 - 1923 12 31	■

Megjegyzés : ■ lemondott tagságáról.

A felügyelőbizottság feladata volt a gépgyári számviteli, pénzügyi, leltározási és egyéb gazdálkodási dolgok ellenőrzése. Ezekről beszámolt a részvénytársasági közgyűléseken.

SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
eseményeinek összefoglalója a jegyzőkönyvek alapján

Az első világháborút követő időben tőkehiány miatt a Pécsi Takarékpénztár és a Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztár segítségével részvénytársasággá alakult át a cég 1918-ban.

A gyár vezetői változatlanul Hamerli József kereskedelmi igazgató és Bader Vilmos műszaki igazgató lett.

A gyár új neve :

„HAMERLI JÓZSEF GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

A gyár alaptőkéje 800.000 korona, amely 2.000 darab 400 korona névértékű részvényből áll.

Hamerli József	500.000 K	1.250 db részvény
Bader Vilmos	200.000 K	500 db részvény
Pécsi Takarékpénztár	40.000 K	100 db részvény
Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztár	40.000 K	100 db részvény
Szabad jegyzésben eladva	20.000 K	50 db részvény
összesen	800.000 K	2.000 db részvény

A részvények jegyzési határideje 1918. március 20.

Az alakuló ülést 1918. március 30.-án tartották.

A cég 1918. január 1.-vel került a Részvénytársaság birtokába visszamenőleges hatállyal. A Részvénytársaság a két vezetőjével első alkalomkor 1 évre kötött alkalmazási szerződést, amely átalakul 1 év után határozatlan időre és bármelyik fél részéről fél éves felmondási idővel megszüntethető.

Az első igazgatósági tagok lettek 3 év időtartamra :

Bader Samu, Bader Vilmos, Erreth Ede, Hamerli Imre, Hamerli József, Makay István, dr. Stein Lajos, Tausz Gyula, Tedesco Viktor és Visnya Ernő.

Darányi Vilmost a gyár főkönyvelőjét kinevezik kereskedelmi igazgatónak a Részvénytársasághoz. Hamerli József pedig a társulat elnöke lesz.

1918 év végén a szerencsétlenül végződő világháború befejeztével Pécs városát a szerbek megszállták. Pécs elszakadt Magyarországtól, a szerbek a kész és félkész árut, valamint a nyersanyagot lefoglalták és elvitték. A munka ellenértékét nem térítették meg és vállalatunk ezáltal nagy veszteséget szenvedett.

Nagy kár érte a vállalatot azért is mert a hadügyi minisztérium a leszáll-

litott munka nagy részét még utólag sem fizette ki.

A veszteséghez járult még az is, hogy hadiüzemünket át kellett alakítani a rendes termelésre.

Óriási sarcokat vetettek a gyárra, nagy béreket fizettettek velünk a munkások részére. 1921 február 16-án leállítottuk a gyárat a gyenge munkateljesítmény és a munkások horribilis pénzkövetelései miatt.

Augusztusban felszabadult a város az idegen megszállás alól. Az üzemet azonnal nem lehetett indítani mert anyag és munkaerő hiányzott. A munkafelvétel csak fokozatosan volt keresztülvihető.

A cégünk gazdasági kapcsolatainak nagyobb része esett a balkáni államokra, Jugoszláv állam maximális vámokkal terheli áruinkat, így nagyon nehezen tudunk versenyben lenni az osztrák és cseh gyárakkal.

Anyagbeszerzéseinket nehezíti a külföldi valuta beszerzése, nyersanyagok és fuvarok drágulása. A szükséges szakemberek felvételét nehezíti a nyomasztó lakáshiány.

1923 novemberében a társaság alaptőke emelésre szánta el magát, a pénzüromlás és tőkehiány miatt. Tervbe vette, hogy 1,600.000 koronáról felemeli 8,000.000 koronára a társaság alaptőkéjét, oly módon, hogy 1 db régi részvény után 4 db új részvény jegyezhető a részvényeseknek.

A 400 korona névértékű részvényért darabonként 7.000 koronát kellett fizetni. A részvénykibocsájtás után a 20.000 darab részvényt 2.000 korona névértékű címletekre vonják össze úgy, hogy 4.000 darab részvény kerüljön ki a részvényesekhez. A közgyűlés 1923 decemberi ülésén jóváhagyta a tőkeemelési javaslatot.

Az Első Pécsi Bőrgyár Rt. 1923-ban 250 darab részvényt vásárolt.

A pécsi pénzüintézetek szövetkezve a Bőrgyárral / Roth Sándor vezérigazgatóval /, szindikátust hoztak létre, cégek részvényeinek felvásárolására és forgalmazására. A cég „INDUSTRIA RT.” néven tevékenykedett Erdélyi István vezérigazgató vezetésével 1922 február 17-től egészen 1939 március 3.-ig. / Ct.733. Baranya Megyei Levéltár /

1924-ben a gondokkal küzdő gépgyár részvényeinek nagy részét összevásárolta és a bankokkal, meg az Első Pécsi Bőrgyár vezérigazgatójával, Roth Sándorral szövetkezve 2.796 darab részvény birtokában 70 %-os tulajdonjogot elérve átvették a cég irányítását.

Első teendőjük volt, hogy 1925 január 1-től új nevet adtak a gépgyárnak.

„SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

névre változtatták át a „Hamerli József Gépgyár és Vasöntőde Rt.”-nevét.

Az Első Pécsi Bőrgyár rövid időn belül átvette a bankok és az INDUSTRIA Rt. kezében lévő gépgyári részvényeket, a Hamerli család is megvált a mintegy 800 darab részvényétől. Az Első Pécsi Bőrgyárnak 1926.-ik év elején már 3.324 darab részvény volt birtokában, megszerezve a társaság 83 %-át.

1924-ben a balkáni viszonyok javultak, sikerült Jugoszláviában és Bulgáriában állandó jellegű összeköttetést szerezni és ezzel gépeinket el tudjuk helyezni.

A rossz gabona és borteremés miatt a gazdák nem vásárolnak új gépeket. Az eladásra kerülő gépek árát pedig csak 3-4 hó után fizetik ki a vevők. A vevőközönség maga vezette be a 90 napos kamat nélküli hitelt, amit a konkurencia miatt kénytelenek vagyunk elfogadni.

Az általános üzleti pangás miatt főként csak a javítási munkákra szorítottak, a készleteink csak nőttek. A munkabérek kifizetéséhez szükséges összegeket kénytelenek voltunk az év vége felé már kölcsönből fedezni. Az ilyen felvett kölcsönök azonban magas kamatterhet jelentenek számunkra.

1924. áprilisi közgyűlésen az igazgatósági tagok sorába került Roth Sándor a börgyár vezérigazgatója és Höfler János börgyári h.igazgató. A felügyelőbizottságba pedig Krausz Gyula börgyári főkönyvelőt választották be.

1925. január 1.-vel végeztük el a pengőre való áttérés miatt a felértékelési mérlegünket. Az új értékelés szerint :

Ingatlanaink 1 koronáról	450,000.000 koronára	36.000 pengőre
Gépeink 1 koronáról	247,716,250 koronára	19.817,30 P-re
Félkész és készáru, nyersanyagaink	72,163.477,61 koronáról	
	269,820.513 koronára	54.691,95 P-re.

A jelenlegi 4.000 db részvény á 625.000 korona = 50 pengő.

Igy a társaság alaptőkéje 200.000 pengő, mely 4.000 darab 50 pengős, névre szóló részvényre oszlik.

Némi lendületet hozott üzemünknek a jobb kilátásokkal kecsegtető szüreti szezon, megtettünk minden lehetőt, hogy szőlészeti gépeinket elhelyezzük, sikerült is oly forgalmat elérnünk, melynek révén nemcsak eddigi adósságainkat és azok kamatait tudtuk kifizetni, de az üzem gazdaságos kihasználásával némi hasznót is el tudtunk érni.

Az üzemi öntődénk 1925-ben 43 %-al termelt többet mint 1924-ben, a kifizetett munkabérek csak 36 %-al emelkedtek.

1926. év első fele a vállalat gazdasági mélypontja volt. A városi csatornázási munkálatok és a gázgyár átalakítási munkái azután évközben lényegesen javítottak a helyzeten. A gépek eladása a legminimálisabb volt, csak a szüreti gépek élénkebb keresletével sikerült az 1925. év forgalmát megközelíteni.

1926. év végén a javítási munkálatok erős emelkedést mutattak. Ma már majdnem teljesen átment a közönség tudatába az, hogy úgy gazdasági, mint más gépek javítása cégünknel végezhető el legjobban és legolcsóbban.

Sajnálatos módon tudomásul, hogy volt műszaki igazgatónk Bader Vilmos megrendült egészségi állapota miatt lemondott állásáról.

Bader Vilmos több évtizedes fáradhatatlan munkásságának elismeréséül 20.000 pengő végkielégítést adott a vállalat.

Az elnök javasolja a 4.000 darab részvény összevonását olyformán, hogy a jövőben 200 darab 1.000 pengős névértékű részvény legyen. Arra való tekintettel, hogy a részvények 92 %-a egy kézben van, a közgyűlés nem tartja szükségesnek az összevonását a részvényeknek.

1927 év a jobb fejlődési lehetőségek jegyében indult, ezen öröndetes tényrt megakasztotta mintegy 4 hétig tartó bérmozgalom / esztergályos sztrájk-
nak indult / amely a városunkban kitört, mely elsősorban a vasipart és így
és így bennünket is lényegesen érintett.

A bérmozgalom, mely a vasiparról fokozatosan átment a többi iparágra és városunkból az összes nagyobb ipari városokra, sőt a fővárosba is, meglehetősen eredményt hozott a munkások javára, amit természetesen mi is kénytelenek voltunk megadni.

Kezdetben ezen kiadási többletet nem volt módunkban fogyasztóinkra áthárítani az országosan érezhető rosszabbodó üzletmenet miatt.

A gazdasági év előhaladásával azonban a javított kivitelű gépeinkel sikerült körülbelül 10 % ártöbbletet elérnünk.

Az 1929-es év elején máris tapasztalható szomorú gazdasági helyzet az egész éven végig elkísért bennünket. Forgalmunk 30 %-al vissza esett az 1928 évivel szemben. A veszteségeink tovább növekedtek.

Az 1930-as esztendő szomorú jelenségeit tekintve folytatása volt az 1929.-i esztendőnek.

A mindenki által ismert sok kényszeregyezés és csőd, mely az elmúlt esztendőben úgy az iparos mint a kereskedő világot érte, nekünk is jelentékeny kárt okozott.

Forgalmunk az 1929 évivel szemben is további visszaesést mutat és csupán csak a mezőgazdasági gépek forgalma emelkedett valamelyest.

Az 1931-es esztendő a gazdasági élet általánosan ismert helyzete miatt nem lehet meglepő, hogy veszteségeink tovább nőttek, mert 24,5 %-al csökkent a forgalmunk. A menő gazdasági gépeknél 60 %-al kisebb volt a forgalmunk mint az előző évben.

Az 1932 évi esztendőnk veszteség tekintetében és forgalom tekintetében is folytatása volt az előző 1931-es esztendőnek.

Roboz Miksa igazgató felveti az igazgatóság megbízásából a vállalatnak likvidálását - felszámolását - . Minthogy a kérdés kellően előkészítve nem volt, a közgyűlés utasítja az igazgatóságot ezen kérdés alapos megvitatására és újabb javaslatnak a rendkívüli közgyűlés elé való hozására.

A gyár felszámolásának tervét teljesen levették a napirendről, a későbbi közgyűléseken már nem esett szó erről a témáról.

Az 1933 évi termelés eredményeként megállapíthatjuk, hogy az előző évek veszteség sorozata immár alább hagyott. Az ez évi veszteség mindössze 2.221 pengőt tett ki az előző évi 40.456 pengős veszteséggel szemben. Az 1934 évi

esztendőnk további javulást hozott a termelésben és eladásban mert 1.133 pengőt tett ki csak a veszteségünk. Az 1935-ös évben nem ért bennünket semmiféle előre nem látható meglepetés, amely befolyásolhatta volna üzemünk vezetését és megmaradt azon reménységünk, hogy gazdasági helyzetünk ezután csak javulhat. A forgalomban mutatkozó csekély emelkedés is erre enged következtetni. Az ez évi veszteségünk csak 930 pengő volt.

Az 1936 évi termelés és eladás eredménye már javulást hozott, mert az évet 3.064 pengős nyereséggel zártuk. Ez év közepén több igazgatósági tag mondott le tisztségéről, mégpedig Roth Sándor bőrgyári vezérigazgató, Tausz Gyula bankár, Siptár Lajos takarékpénztári igazgató és Hamerli József a részvénytársaság alapító tagja.

Az igazgatóságba választott 4 új tagból 3 igazgatósági tag az Első Pécsi Bőrgyár alkalmazotjai.

1937-ben tovább javult a gyár eredményessége mert 2.423 pengő nyereséggel zártuk az évet. Az 1938 évi gazdálkodás gyengén emelkedő javulást mutat az előző évhez képest, mert az ez évi nyereség 3.930 pengő lett és így az előző évek felhalmozott vesztesége 45.026 pengőre csökkent.

A háború szele már érezhetővé vált, mert a gazdák kevesebb új gépet vásároltak. A nehezen kiszámítható a piac ezért váltakozó sikerrel lehetett eladni a legyártott gépeket. A következő években váltakozva fordult elő, hogy az évet nyereséggel vagy veszteséggel zárjuk-e.

Az 1939-es évet 14.974 pengőt kitevő veszteséggel zártuk, míg a következő 1940-es évet pedig 5.068 pengős nyereséggel fejeztük be. Az 1941 évben veszteséggel zártuk az évet, de az 1942-ik év sem hozott javulást, mert ismét veszteséggel zártuk az évet.

Az 1941. december 16-án tartott igazgatósági ülésen az 1939.IV.t.c. zsidótörvény végrehajtása során szükségessé vált, hogy Roboz Miksa a SOPIANA Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársaság igazgatójának 1941. december 28.-i hatállyal felmondjunk.

Az igazgatóság Roboz Miksa igazgatónak a vállalat felvirágoztatásában kifejtett évtizedes eredményes működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz meg.

1943-ban a gyár évi termelését és eladását nyereséggel zárta, ami ugyan nem volt jelentős mert ez csak 2.597 pengőt tett ki, de már nyereség volt.

1942 január 1-től a gyár igazgató nélkül maradt a Roboz Miksa elküldésével. A részvénytársaság Igazgatósága 1944. december 16-án tartott ülésén kinevezte Révész István üzemmérnököt cégvezetőnek és egyben helyettes igazgatói címmel ruházta fel. A kinevezés azért vált szükségessé mert a Vörös Hadsereg a vállalat telepét igénybe vette s így a telepen önálló jogügyletek kötése állandóan napirenden vannak.

1947. január 1.-i megnyitó mérlegének felülvizsgálata alapján a régi részvénytőke 200.000 pengő volt amely 4.000 darab egyenként 50 pengő névértékű részvényből állott. A megnyitó forintmérlegben az új részvénytőke 500.000 Ft,

amely változatlanul 4.000 darab egyenként 125 Ft névértékű részvényből áll.
A vállalat vezetője Révész István igazgató lett.

Az üzemi bizottság tagjai : Egervári Márton, Reit Jakab, Selmeci Lajos és
Vörös Ferenc.

A SOPIANA Gépgyárat 1948. március 27.-én államosították és az első munkás
igazgatója DERJANEZ IMRE lett.

- □ ■ - □ ■ - ■ ■ - ■ □ - ■ □ -

Ezzel lezárult a SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG tevékenysége, megkezdte a gyár az önálló tevékenységét. Ami nem tarthatott soká mert a gépiparban is a különböző gyárakat egyesítették és más cégek hatáskörébe került a gépgyár.

Ezzel befejeződött az ELSŐ PÉCSI BŐRGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG tulajdonosi irányítása a Sopiana gépgyárnál.

- ■ - ■ - ■ - ■ - ■ - ■ -

N É V M U T A T Ó

- Bader Samu 11, 27, 28, 29, 30, 32, 43, 119, 121, 132, 133,
Bader Vilmos 7, 9, 10, 11, 13, 25, 27, 29, 30, 32, 37, 39, 41, 43, 45, 46,
48, 49, 54, 55, 56, 59, 60, 63, 67, 119, 121, 125, 132, 133,
135,
Baumann Emil 48,
Biró Károly 114, 132,
Caflich Jenő 48, 56, 63, 64, 66, 125, 130,
Cser Lajos 114, 132,
Darányi Vilmos 30, 121,
Deák Ferenc 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 113, 114, 115, 122,
126, 130, 131, 132,
Derjanecz Imre 123, 124, 138,
Egervári Márton 109, 138,
Eötvös Jenő 13, 28, 29, 30, 32, 35, 36, 38, 41, 45, 48, 51, 56, 59, 63, 65,
69, 70, 72, 125, 132,
Eötvös Pál és Márta 54, 125, 126, 127, 130,
Erdélyi István 48, 56, 63, 87, 122, 125, 131, 132, 134,
Erreth Aladár 48, 125,
Erreth Ede id. 11, 15, 27, 28, 29, 30, 32, 41, 43, 45, 48, 54, 56, 57, 59,
60, 61, 63, 64, 66, 67, 71, 73, 74, 76, 77, 86, 88, 89, 90,
92, 93, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 102, 104, 105, 119, 121,
125, 126, 132, 133,
Erreth Ede ifj. 94, 96, 97, 100, 101, 103, 104, 106, 114, 132,
Eszéky Vilmos 98, 99, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 113, 114,
122, 126, 130, 132,
Fehér Győző 90, 91, 92, 93, 96, 97, 100, 101, 103, 104, 106, 132,
Günther Mihály dr. 27, 28, 29, 30, 32, 35, 36, 38, 41, 45, 46, 47, 48, 51,
59, 69, 70, 71, 72, 74, 78, 80, 82, 87, 88, 125, 130, 132,
Haberényi Pál 7,
Hamerli Antal 48, 56, 125,
Hamerli Ferenc 48, 56, 125,

- Hamerli Imre 11, 27, 28, 29, 32, 43, 45, 48, 54, 56, 60, 71, 73, 74, 119,
121, 125, 127, 130, 132, 133,
- Hamerli József 7, 9, 10, 11, 12, 13, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 36, 38, 41,
42, 43, 44, 45, 48, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60,
61, 63, 65, 87, 91, 92, 93, 94, 119, 122, 125, 127, 130, 131,
132, 133, 134, 137,
- Hamerli Józsefné 48, 56, 125,
- Hamerli Mária 45, 48, 56, 125,
- Hamerli Stefánia 45, 48, 56, 125,
- Hamerli Teréz 45, 48, 56, 125,
- Havas 7,
- Horváth Dezső dr. 75, 78, 80, 82, 87, 88, 90, 91, 92, 93, 97, 100, 101, 103,
104, 106, 111, 114, 126, 132,
- Horváth Kázmér dr. 75, 80, 82, 87, 88, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98,
122, 126, 130, 131, 132,
- Höfler János 45, 59, 60, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 81, 86, 87, 88, 89, 90, 91,
92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105,
106, 109, 113, 114, 115, 120, 125, 126, 127, 130, 131, 132, 135,
- Höfler Pál 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 104, 106, 111, 114, 126, 127,
130, 132,
- Kerese Alfréd 56, 59, 65, 69, 70, 72, 132,
- Körösztös Katalin 103, 122, 123,
- Krausz Gyula 59, 65, 69, 70, 72, 75, 78, 80, 82, 132, 135,
- Krämer Ede 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107,
108, 109, 113, 114, 115, 122, 130, 131, 132,
- Makay István 11, 27, 28, 29, 32, 41, 43, 45, 46, 48, 54, 56, 63, 119, 121,
125, 130, 132, 133,
- Mattyasovszky 11, 15, 25, 26,
- Nagy Lajos dr. 107,
- Radó Miksa 49, 51, 131,
- Reit Jakab 109, 138,
- Révész István 107, 109, 114, 123, 124, 132, 137, 138,
- Roboz Miksa 74, 75, 77, 78, 79, 81, 86, 87, 88, 89, 90, 92, 93, 94, 96, 97,
98, 100, 101, 121, 122, 131, 137,
- Roth Sándor 59, 60, 61, 63, 66, 67, 71, 72, 73, 74, 76, 77, 79, 81, 86, 87,
88, 89, 91, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 120, 122, 130, 131, 132,
134, 135, 137,
- Róth Pál 114,

Schmidt Antal 48, 56, 125,
Seifert Károly 112,
Selmeci Lajos 109, 138,
Siptár Lajos 28, 29, 30, 32, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 48, 51, 54, 56, 60,
63, 67, 71, 74, 75, 76, 77, 79, 81, 86, 87, 88, 89, 90, 91,
92, 94, 122, 125, 126, 130, 131, 132, 137,
Stein Lajos dr. 11, 23, 27, 28, 29, 30, 32, 41, 43, 48, 54, 56, 119, 121,
125, 130, 131, 132, 133,
Szőnyi Sándor 110,
Tabak Frigyes 59, 61, 64, 66, 67, 71, 73, 131,
Tajzs József 25, 26, 48, 49, 51, 125, 130,
Tausz Dezső dr. 13, 23, 27, 28, 29, 30, 94, 95, 96, 98, 122, 126, 131, 132,
Tausz Gyula 11, 27, 28, 29, 30, 32, 43, 48, 57, 59, 77, 78, 79, 81, 82, 86,
87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 98, 100, 119, 122, 126,
130, 131, 132, 133, 137,
Tedesco Viktor 11, 27, 28, 29, 30, 32, 41, 43, 45, 48, 54, 56, 121, 125,
131, 132, 133,
Tercsény 15, 25, 26,
Tóth Géza dr. 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106,
107, 108, 109, 113, 114, 115, 122, 126, 130, 132,
Tóth Zoltán 110,
Vidolovics Nándor 112,
Visnya Ernő 11, 15, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 41, 43, 45, 48, 49, 51, 56,
60, 63, 67, 68, 70, 71, 74, 75, 78, 79, 119, 121, 125, 130, 131,
132, 133,
Vörös Ferenc 109, 138,

- ■ □ - ■ □ ■ - □ ■ ■ □ - ■ □ ■ - □ ■ -

- ■ □ - ■ □ □ ■ - □ ■ -

SZAKIRODALOM - FORRÁSANYAGOK - JEGYZETEK

1. Baranya Megyei Levéltár - Cégiratok :
Első Pécsi Bőrgyár RT. iratai. - Ct.481.
Hamerli József gépgyáros iratai. - Cs.1285.
Hamerli József Gépgyár és Vasöntőde RT. iratai. - Ct.570.
SOPIANA Gépgyár és Vasöntőde RT. iratai. - Ct.570.
2. Baranya Megyei Levéltár :
Pécsi Bőrgyár iratai 1938-1989 között.
3. Dr. Kassai Miklós : Pécs - Baranya 100 éve. 1896-1996.
Pécs, 1996.
Török László - Kraft János : Sopiana Gyár története. 284-290 oldal.
Vajda József - dr. Kassai Miklós : Pécsi Bőrgyár. 345-351 oldal.
4. Bezerédy Győző : A Sopiana gépgyár története a felszabadulástól napjainkig. 373-395 oldal. Baranya Megyei Könyvtár. PB. 7680.
5. Gulyás József - Dr. Tóth Géza - Vörös Márton - Fodor György :
A kétszáz éves Pécsi Bőrgyár. Pécs, 1962.
6. Szirtes Gábor és Vargha Dezső : ANGSTERTŐL ZSOLNAYIG.
Ipartörténeti tanulmányok.
Jakab Antal : A Pécsi Bőrgyár történetéből / 1889-1989 /.
Pannónia Könyvkiadó. Pécs, 1999.
7. Jakab Antal : CSEPREGI BÖRGYÁR TÖRTÉNETE.
Pécs, 1998. 2.kiadás.
8. Jakab Antal : Pécsi Bőrgyár timár névjegyzéke. 1889-1989.
Pécs, 1999.
9. Jakab Antal : PÉCSI BÖRGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG közgyűlési jegyzőkönyvei.
1912-1948. Pécs, 2000.

F Ü G G E L É K

Bezerédy Győző :

A SOPIANA GÉPGYÁR TÖRTÉNETE A FELSZABADULÁSTÓL NAPJAINKIG.
PB. 7680.

Dr. Kassai Miklós :

PÉCS - BARANYA 100 ÉVE. 1896-1996

Török László - Kraft János :
SOPIANA GYÁR TÖRTÉNETE. - részlet a könyvből -
284-290 oldal.

A SOPIANA GÉPGYÁR TÖRTÉNETE
A FELSZABADULÁSTÓL NAPJAINKIG

Bezerédy Győző

I.

Mielőtt rátérnénk a Sopiana Gépgyár felszabadulás utáni történetére, szükséges megnézni az 1944 előtti fejlődés legfontosabb állomásait is.

A gépgyár kapitalizmuskori fejlődése nem egyenesvonalú. Kisebb-nagyobb zökkenők, fellendülések, nagy visszaesések követik egymást.

Mindezeket az eseményeket tárgyalva leszögezhetjük, hogy a Sopiana a felszabadulás előtt még helyi viszonylatban sem játszott különösebb szerepet: segédüzem volt.

A Sopiana Gépgyárat a század elején Hamerli József vaskereskedő alapította, kb. 3.000 m² területen, a Czinderi utca és az Alsó-Malomp utca sarkán. A gépgyár akkori neve : Hamerli József vasöntőde és gépgyár. A gyár az első időben gépalkatrészek mezőgazdasági gépek gyártásával, valamint azok javításával foglalkozott. A gyártulajdonos a termelt gépek nagy részének értékesítését saját üzleteiben bonyolította le.

Az első világháború után vette fel a gépgyár a „Sopiana Vasöntőde és Gépgyár” nevet.

Az 1920-as válságos év nem kedvezett a gyárnak sem. Ezért üzemszüneteltetés címén elbocsátották a gyár valamennyi dolgozóját. A termelés 1921-re indult meg újra. A húszas években továbbra is a mezőgazdasági gépek voltak a főbb gyártmányok.

A 30-as években a részvények többségét a Pécsi Bőrgyár vette meg, s ekkor elsősorban bőripari gépek gyártására, majd 1939-ben hadiüzemi termelésre állt át a vállalat /81 mm-es aknagránát-lövedékhüvelyek/.¹

Épületekről, gépparkról, munka- és egészségvédelemről jót nem lehet mondani. Minden a legalacsonyabb fokon állt. Ez az örökség maradt ránk a felszabaduláskor.

1944. november 29-e Pécs felszabadulása, s ez a dátum a gépgyárnak is, akárcsak a városnak, új korszakot jelentett. Az új korszak felé az első lépések még igen bátortalanok voltak; nehezen lehetett elhinni az első pillanatban azt, hogy egy hosszú, sötét korszak fejeződött be, és egy újnak, egy jobbnak a küszöbére léptünk.

1. ÜB.-iratok; vegyes, rendezetlen iratok.

Az emberek életkedve, alkotásvágya lassan visszatért. A front egyre távolodó, elhalkuló moraja az egyszerű emberek szívébe határtalan megkönnyebbülést, bizakodást öntött.

A gépgyár öreg gépei csendben sorakoztak a sötét, rozszant műhelyekben. Milyen más volt azonban ez a csend, mint az a baranyai 1920-as csend, amikor szélnekeresztették a munkásokat és bizonytalan időre beszüntették a termelést,² vagy az 1937. évi sztrájk ideje alatti bizonytalanság! ³ A gyár, a gépek most szinte várták a munkásokat.

A felszabadulást követő napokban megjelent az első vasas, majd egyre többen, és többen jöttek el, hogy odaálljanak a gépek mellé. Ezek a dolgozók már tudták, vagy talán csak megérezték azt, hogy a jövőben már másért fognak dolgozni, mint eddig. Talán ezért is siettek olyan odaadón segíteni a szovjet hadseregnek. Elvállalták a felszabadító csapatok gépjavítási és hegesztési munkálatainak elvégzését,⁴ s ezt a munkát a gépgyár dolgozói becsülettel mindenkor el is végezték.

Ez az időszak azonban még nem jelentette a termelés megindulását. A javítási munkálatokon kívül más természetű munka még nem folyt az üzemben. De a termelés megindulása sem váratott sokáig magára. 1945. januárjában, szovjet parancsnok vezetése alatt, megindult a termelőmunka az üzemben.⁵

A gépgyár fejlődésének útja azonban - ezekben a felszabadulást követő első időkben - még igen göröngyös volt. Nemegyszer került a részvénytársaság olyan válságos helyzetbe, hogy a termelés megszüntetése, és a munkások szélnekeresztése számára kifizetődőbbnek látszott, mint a munka folytatása. Valóban, a gyár helyzete a részvényesek számára sok derűlátásra nem adott okot, hiszen a gépek már a 20-as években is teljesen elavultak, korszerűtlenek voltak, a csaknem 100 éves, rozszant, egészségtelen és szétszórt épületekről nem is beszélve. A gyártulajdonos részvénytársaság a vállalat fejlesztésére a múltban semmit sem fordított. Vonatkozik ez a Pécsi Bőrgyárra is, amely a 30-as évektől kezdődően, mint fő részvényes, a vállalat irányítója lett.⁶

A korszerűtlenségre talán a legjellemzőbb példa, ha a 30-as évektől kezdődően gyártott bőripari gépek elkészítésének átfutási idejét összehasonlítjuk az államosítás utáni 1954. évi átfutási idővel.

Akkor, - tehát 1945-ben is - 3 év volt, ez 1954-re már 80-90 napra csökkent.⁷ A különbség: megdöbbentő! - Ez természetesen elsősorban az államosítás utáni hatalmas fejlődést is jelenti, de jelenti ez a felszabadulás előtti, és az államosítás előtti nagy elmaradottságot is.

A szovjet parancsnok irányítása alatt a vállalat nagyjából továbbra is ugyanazzal foglalkozott, mint a háború előtt : tehát elsősorban bőripari gépek, mezőgazdasági gépek gyártása, valamint a szovjet csapatok részére autóalkatrészek elkészítése volt a gyári termelés főiránya.⁸ A vállalat egy

2 Zsellár igazgató feljegyzései. Vegyes, rendezetlen iratok. Irattár.

3 Ua. 4 Ua. 5. Ua. 6 Ua. 7 Ua. 8 Ua.

évig állt a szovjet parancsnok vezetése alatt, majd annak távozása után az irányítást ismét a Pécsi Bőrgyár vette át, hivatkozva arra, hogy a részvények legtöbbje az ő tulajdonát képezi. Ez természetesen a fejlődés legnagyobb gátlója volt, hiszen a bőrgyár érdeke jóformán csak annyi volt, hogy a Sopiana részükre legyártsa a szükséges bőripari gépeket, és azonfelül csak annyit termeljen, hogy ez a termelés semmiképp se legyen deficitese. Többre, komolyabb nyereségre, a régi elhasználdott gépek rossz körülmények, elavult technológia miatt, gondolni sem lehetett. Az Rt. nagyobb beruházásra nem is törekedett. A helyzetet még súlyosbította a forint bevezetése előtti gazdasági helyzet is. Ismét felvetődött a Társaság előtt a munkáselbocsátások kérdése, azonban - az üzemi bizottság⁹ nyomására - ezt a tervet egyelőre így módosították: "...a gyár vezetősége fizetési nehézségekkel küzd, s a szükséges munkabérek az ismert gazdasági és pénzügyi helyzet miatt, képtelen előteremteni. Ezért az üzemi bizottság elhatározta, hogy a fizetési nehézségek áthidalása érdekében bevezeti az ötnapos munkahetet - olyan értelemben, hogy a szombati napokon üzemszünetet rendel el, - kivéve az öntödét, mely sürgős jóvátételi szállításokra dolgozik..."¹⁰ Ez a megoldás sem segített a helyzeten, mutatja az is, hogy 1946. augusztusában, - tehát már a forint bevezetése után - újból hozzányúltak az elbocsátások kérdéséhez. A súlyos anyagi helyzetre hivatkozva, nem kevesebb, mint 17 munkás elbocsátását vették tervbe. /Ebből 11 a szakmunkás! / Ezt 1946. augusztus 30-tól, kényszerű szabadságolások címen /természetesen fizetés nélküli szabadságolás/ életbe is léptették.¹¹

A technikai elmaradottság olyan nagy volt, hogy egyik-másik cikk utóalkulációja 40-50 %-al volt magasabb a budapesti versenyáraknál.

Ebben az időben a gyár legfiatalabb gépe is, közel 40 esztendő volt. Ez a szegényes géppark a háború alatt erősen forszírozott hadiüzemi termelés folytán még jobban tönkrement olyannyira, hogy az Ipari Termelési Tanács ottjárt kiküldöttje azt állapította meg, hogy a berendezés elavultsága miatt, az üzemben versenyképes munkát előállítani nem lehet.¹² A technikai elmaradottsággal párosult a munkamódszerek elavultsága is.

Ezek a körülmények nemcsak a munkáselbocsátások eredőjét mutatják, hanem megmagyarázzák azt is, miért volt pl. csak nem 19 ezer forint adóhátraléka a vállalatnak.¹³ Azonfelül, hogy az amúgysem túlságosan magas munkabérek, és a legfontosabb nyersanyagköltségeket és üzemköltségeket kifizették, pénz még az adóra sem maradt. Tehát valójában még az üzem viteléhez szükséges forgótőkével sem rendelkeztek. Ilyen helyzetben a Társaság nem tartotta érdekének sokat törődni a gyárral. Ezt a meglehetősen sivár helyzetet még tetőzte az 1947. évi nagy tűzvész is.

9 Az Ü.B. megalakult 1945. március 10-én. Az üzemi bizottságba ekkor 88 dolgozó szavazatával 6 munkást, és 2 szellemi dolgozót választottak meg. /Ü.B.-megalakulási jegyzőkönyv./

10 Ü.B.-ülés jegyzőkönyv, 1946. június 12.

11 Ü.B.-ülés jegyzőkönyv, 1946. augusztus 19.

12 levelezések : 1947. 13 Levelezések : 1947. április 4.

Szeptember 16-án délután a generátorból /szívógáz/ kiáramló égő gázok felgyújtották a gépházat, majd a tűz gyorsan terjedt tovább és egy órán belül, mintegy 100 méteres körzetben lángokban állott a tetőszerkezet. A mentést a gyárban dolgozó esztergályosok kezdték meg, majd néhány perc múlva megérkezett a Városi Tűzoltóság; később a bőrgyári, MESZHART, fűtőházi, dohánygyári tűzoltóság is.

Azonban a már hónapok óta tartó szárazság következtében fellépő vízhiány, valamint a hiányos felszerelés miatt eredményt jóformán csak annyiban tudtak elérni, amennyiben megakadályozták azt, hogy a tűz a szomszédos épületekre nem terjedt át. Elsősorban a nyugati irányban való terjedés volt veszélyes. Ezen a területen van az öntőde, valamint a raktárépületek. Ezt a vállalat dolgozóinak és a tűzoltóságnak kemény, de eredményes munkájával sikerült megakadályoznia. Azonban a gépház-, eszterga-, lakatos-, kovács-, szerző- és hegesztőműhelyek tetőzetének teljes elhamvadását, valamint a gépi berendezések megsérülését és megrongálódását nem tudták meggátolni.

A tűz pusztítását fokozta a padláson raktározott többévtizedes faminta-készlet, mely percek alatt meggyulladt, és lángba borult. A tűz megkimélte a tűzfallal különválasztott vasöntődét, valamint a külön épületben elhelyezett mintaasztalos-, asztalos- és festőműhelyeket, valamint a kész- és félkészgyártmányokat.

A veszteség oly nagy volt, hogy pillanatnyilag kétségessé vált a gyár további működése is. A részvényesek előtt a gyár felszámolása látszott a legkönnyebb megoldásnak. Ezt még jobban aláhúzta a különböző pécsi üzemek ajánlata is, akik hajlandóknak mutatkoztak a gyár szakmunkásait azonnal elhelyezni. Ez gyakorlatilag a Sopiana, mint vállalat megszűnését jelentette volna. Efelé hamarosan meg is tették az első lépést. Megszüntették a három műszakot, és az így felszabaduló 35 munkást a részvénytársaság átadta a Bőrgyárnak. /1948. január 31./¹⁴ A részvényesek úgy határoztak, hogy a továbbiakban az üzem hidegműhelyeit átköltöztetik a Bőrgyárban felszabaduló műhelyekbe. A munka nagyon vontatottan ment. Nyilvánvalóvá vált, hogy a gyárnak sokáig nem lehet így fennmaradni. A munkások, - bár a más üzemekbe való távozás anyagi helyzetükön, munkakörülményeiken feltétlen javított volna, mégis már a zűrzavar, tétovázás perceiben hozzákezdtek a romeltakarítási munkákhoz, a kevésbé sérült gépek megjavításához, valamint a le nem égett műhelyekben tovább folytatták a munkát.

Ez, valamint a felsőbb fórum támogatása azt eredményezte, hogy a Társaság nem mert hozzányúlni a gyár felszámolásának a még el nem vetett eszméjéhez.

II.

A veszteséges termelés, elavult gépek, a gyár nagy részének elpusztulása miatt, a Részvénytársaságnak méginkább nem volt érdeke az üzem fenntartása, ezért a gyár jövőjét csak az államosítással lehetett biztosítani, ami 1948-ban be is következett.

¹⁴ Vegyes, rendezetlen iratok.

Nézzük meg mélyebben a helyzetet az államosításkor !

A gyár békeévekben elsősorban mezőgazdasági gépek gyártásával foglalkozott, és csak másodsorban egyéb ipari gépek előállításával, valamint javítási munkákkal.

A mezőgazdasági gépek előállítása a háború előtti elmaradottság miatt ráfizetéses volt. A felszabadulás után egyre intenzívebben került előtérbe a bőripari gépek gyártása a Pécsi Bőrgyár részére, illetve jelentéktelen timárüzemek részére, valamint 1947-ben kötött kisebb dél-afrikai export-üzlet folytán, külföld számára is készültek gépek. 15, 16

A tűzvész a helyzetet rendkívül megnehezítette; a szükségmegoldások következtében a termelés még az eddiginél is kevésbé racionális körülmények között folyt a széjjelszórt részekben. Az esztergáműhelyt 4, a lakatosműhelyt 3, egymástól 100-150 méter távolságra fekvő helyiségekbe kellett elhelyezni, ami szinte teljesen kizárta a termelés rentabilitását; ugyanakkor meglazította a munkafegyelmet is.¹⁷ Bár a romeltakarításokkal, a gépek helyreállításával, beindításával a vállalat termelőképesége helyreállítottak volt tekinthető, - valóban elméletben ugyanannyi gép volt üzembehelyezve, ugyanazt a termelőerőt képezte, mint a tűzvész előtt, - a termelési színvonalat azonban nem lehetett megtartani. A munkahelyek szétszórtsága, az egyes műhelyrészek között a szállítási távolság jelentékeny megnövekedése, a szerszámmal való ellátás nehézkessége következtében, az üzem rentabilitása igen labilis volt.¹⁸

A tűzvész a meglevő gépparkot nagymértékben megrongálta, és így a helyzet rengeteg kívánnivalót hagyott maga után. „A szerszámgépek elavultak, korszerűtlenek; alig van néhány gép, amellyel gazdaságosan lehet termelni.”¹⁹ Célszerűtlen, elhasználódott az elektromos-berendezés, aminek következtében rossz a világítás, az épületek korszerűtlenek, csaknem 100 évesek. Természetesen a szociális követelmények a legalemibb fokon sem voltak meg.

A munkások azonban nem adták fel a harcot. Résztvettek az oltási, romeltakarítási munkákban, s részt kívántak venni a helyreállításban, újjáépítésben is. Ragaszkodtak - még a mostoha körülmények között is - a munkához, a gyárhoz, amely még akkor nem is volt az övék; dolgozni akartak, egyre többet, és egyre jobban. Törekvésükben segítőtárs volt a szakszervezet és a vezető, a párt.²⁰

Fő feladat az újjáépítés és az államosítás volt. Kérdés az, hogy érdemes-e újjáépíteni, fejleszteni a gépgyárat, vagy nem célszerűbb-e csakugyan az, amit a részvényesek akartak, a felszámolás. A választ ma, 16 év távlatából

15 8 db bőripari gép elkészítése és leszállítása; vegyes iratok.

16 A kényszerítő körülmények folytán exportra drágán termelt a gyár, ezért csak a szállítási határidő rövidsége miatt sikerült külföld felé létrehozni ezt az üzletet.

17 Vegyes, rendezetlen iratok.

18 A szállítási nehézség a tűzvész előtt is fennállott; a későbbiek folyamán azonban még fokozottabb mértékű. Óriási termeléskiesést jelentett az, hogy a szállítást sok esetben szakmunkásokkal voltak kénytelenek elvégeztetni. Vegyes, rendezetlen iratok.

19 U.B.-iratok.

20 Vegyes, rendezetlen iratok.

könnyebb megadni, hiszen a szemünk előtt nőtt fel a mai Sopiana a romokból. Akkor igen kevesen látták a fejlődés lehetőségét. Láttá mindenekelőtt a párt, és látták a dolgozók. Ők érezték a legjobban, - talán azért, - mert együtt éltek a gyárral, hogy a Sopiana minden rozszant épületével, ócska gépeivel, és a kemény munkáskezekkel jelentős, fontos vasipari üzeme Dél-Dunántúlra; és éppen ezért szükség is van rá.²¹

Az első tervek természetesen igen szerények, hiszen részvénytársaságként nem volt képes nagyobb, jelentősebb beruházásokat eszközölni. Melyek voltak ezek a „szerény”, de még így is szinte megvalósíthatatlannak látszó tervek? „Tervünk hogy a leégett, teljesen elavult, és racionális termelést lehetlenné tevő, közel 100 éves műhelyépület helyére, a lehető legolcsóbb kivitelben, de mégis korszerű épületet emeljünk; és szerszámgép-állományunkat, amely szintén igen elavult, néhány modern és teljesítőképes géppel egészítsük ki.” Az elkészített tervek és hozzávetőleges kalkulációk szerint az új épület építése, és a tüzesetnél jelentékeny kárt szenvedett géppark kijavítása, valamint néhány új gép beszerzése, cca 1 millió kettőszázezer forint beruházást igényelne.²²

A kifizetett kettőszázezer forint biztosítási díj mellett a Társaság nem rendelkezett 60.000 forintnál több beruházási összeggel.²³ Természetesen ez csak ideig-óráig tudott segíteni a válságos helyzetben. Ezen nehéz, a Részvénytársaság számára szinte előteremthetetlennek látszó beruházási követelmény miatt, a Társaság előtt felmerült még az anyavállalatba, az Első Pécsi Bőrgyárba való beolvasztás gondolata is.²⁴ Ez a fennálló nehézségeket korántsem oldotta volna meg. - Ilyen körülmények között érte a vállalatot az államosítás 1948-ban.

Az előzőekből nyilvánvaló, hogy mit vett át az állam az államosításkor. A rozszant épületek, elhasználódott öreg gépek, lehetetlen munkakörülmények mellett azonban a gyárnak mégis volt egy hallatlanul nagy értéke. Egy olyan plusz, amely képes volt áthidalni a legmélyebb, leghatalmasabb nehézségeket is. Ez a plusz a munkás volt, a vasas! - Mert nem lehet szó nélkül elmenni amellett, hogy 1946-ban a munkások kulturhelyiség részére önkéntes adományokat, a könyvtár létesítésére könyvadományokat, és havi 1,- forint hozzájárulást szavaztak meg.²⁵ Nem nagy pénz, de nagy erkölcsi érték! Pedig ez a részvénytársaság feladata lett volna.

A termelést nézve : nem a technikát, a Társaságot tüntették ki 1947-ben a „Pécsi Őszi Vásár és Kiállítás” alkalmából aranyéremmel, hanem azt a munkást aki ilyen gépekkel, ilyen munkakörülmények között, ilyen iparcikkeket tudott előállítani, amit a bírálóbizottság nemcsak jónak, hanem „izlésekesnek és kívá-

²¹ Levelezések : 1947.

²² Ua.

²³ A 60.000,- Ft összegből a tűzvész idején megsérült forgácsológépek javítását fedezték. Zdelár igazgató feljegyzései; vegyes, rendezetlen iratok.

²⁴ Vegyes, rendezetlen iratok.

²⁵ Gyárértékezteti jegyzőkönyv, 1946. november 14.

lónak" minősített.²⁶ Hibát lehetett az üzemben találni, az emberekben is, azonban a vasasok akkor is, mint mindig, megtették kötelességüket. A vasasok pedig nem a legjobb körülmények között dolgoztak. Az államosítás előtt nagyon keveset törődtek a szociális helyzet megváltoztatásával, megjavításával; 1947-ben üzemi konyha, orvosi rendelő, pihenőszoba, sportpálya, klubterem egyáltalán nem volt, a tűzvész után az étkezőhelyiséget pl. irodává kellett átalakítaniuk.²⁷ Mégis otthonuknak tekintették a gyárat, szerették a munkát.

III.

1948. március 30-1 gyárértekezleten hirdették ki a dolgozóknak az államosítást: "...az üzem mától kezdve a dolgozók összességéé! A kapitalizmus zsarnoksága e téren most már megszűnt. Mától kezdve mindenkinek úgy kell dolgoznia, hogy szemelött tartsa azt, hogy nemcsak saját léte és felemelkedése függ ettől a munkától, - hanem az egész nemzet sorsa és jövője.

Kérem a dolgozókat, hogy fokozottabb munkakedvvel dolgozzanak, termeljenek, igyekezzék mindenki úgy dolgozni, hogy a legtöbbet tudja nyújtani, termelni, hiszen ezzel a termeléssel saját, és az egész ország életszínvonalát emelik,"²⁸ hangzott el a gyárértekezleten. És hogy ezek a szavak nem üres frázisok voltak, hogy a dolgozók valóban ezek szerint dolgoztak, termeltek, azt a következő évek nagyszerű eredményei is igazolták.

Az államosítás nagy jelentőségét a legközvetlenebb eredmények híven tükrözik. A legfontosabb két feladat: a munkafegyelem megszilárdítása, és a termelékenység fokozása volt. Ezeknek érdekében - elsősorban a dolgozók kezdeményezésére - az üzem háromhónapos belső munkatervet dolgozott ki, aminek sikeres végrehajtására munkaversenyt indított 10 %-os prémium kitűzésével. Ennek az első munkaversenynak eredményes befejezése, melynek során a termelés csaknem megkétszereződött,²⁹ mindennél világosabban bebizonyította azt, hogy a munkások megértették megváltozott új feladatukat, megértették azt, hogy ebben az üzemben mostmár végérvényesen megszűnt a tőke uralmának maradványa is, mostmár végérvényesen övék a gyár, saját maguknak dolgoznak.

A hatalmas feladatok, lehetőségek új távlatokat nyitottak; és a munkások, ha még nem is mindig tudatosan, de már ráléptek az új útra, a szocialista szellemű termelés útjára. Ezt szépen bizonyítja az első munkaverseny nagyszerű eredménye is. A jó iramban megindult egészséges munkaverseny sem tudta kiűszöbölni azokat a nehézségeket, amik a gyár előtt tornyosultak.

Az államosítás azt is jelentette, hogy a Bőrgyárral a szoros kapcsolat megszűnik, és a Sopiana végérvényesen elszakad, s a jövőben már jogilag független szervként fog működni. Szükségessé vált tehát az, hogy a függőügyeket

26 Diszoklevél. /Vegyes, rendezetlen iratok./

27 Vegyes, rendezetlen iratok.

28. Gyárértekezlet i jegyzőkönyv, 1948. március 30.

29 Általános tájékoztató a Sopiana Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság helyzetéről: 1948. június 4.; levelezések.

a Bőrgyárral rendezték, hiszen a gyár a bőripari gépek gyártására volt beállítva elsősorban, és az ilyen irányú megrendelésnek csaknem 80-90 %-át a Bőrgyár adta.

Az időközben szintén államosított Bőrgyár rendelkezéseit továbbra is fenntartotta, és ez a zavartalan munkát ideig-óráig biztosította. Azonban a jövőre nézve már többre volt szükség. Egyedül a Bőrgyár rendelkezéseire támaszkodni, nem volt elegendő. Új perspektívát kellett kidolgozni, valóban Dél-Dunántúl fontos vasipari központjává kellett kiépíteni a Sopiana Gépgyárat. A legfontosabb feladat volt a kapcsolat kiszélesítése az ország határain túl is. Bár a dél-afrikai 1947-es exportüzlet az államosítás előttre nyúlik vissza, mégis az ilyen természetű megrendelések kibővítése vált szükségessé. Nagyjelentőségű volt a bőripari gépek mellett másirányú, elsősorban mezőgazdasági, majd textilipari gépek termelésének tervbevétele is.

A 3 éves terv megvalósításának alapfeltételei közé tartozott a munkafegyelem, munkaszellem megjavítása; - alapját megadta az államosítás. Azonban az még nem volt minden. egyiknapról a másikra valamennyi dolgozó gondolkodásmódját nem lehetett megváltoztatni, sokan voltak még olyanok is, akik bár jóhiszeműleg, de hitelt adtak olyan alaptalan rágalmaknak, hogy az államosítással a gyár nehéz helyzetén nem lehet javítani; a helyzet tovább fog romlani, stb., - igaz, hogy erre a későbbi idő megadta a csattanós választ. Ebben az időben azonban - 1948 tavaszán - ezen a téren is bajok voltak. Bár az Ipari Igazgatóság kiküldötte /1948.május 11./ szerint a gyár csak 50 %-át termeli annak, amit a hasonló üzemek dolgozói termelnek,³⁰ ezt a termelési hátrányt a tüzevész, a korszerűtlen gépek, a gazdaságos termelést nem biztosító körülmények nagyrészt igazolni látszóttak, azonban a munkások egy része még nem állt 100 %-ban a munkaverseny, a 3 éves terv eszméinek megvalósítása mellé.

Ez az állapot nem tartott sokáig. Olyan nehézség volt ez, aminek leküzdése érdekében csak az emberek jóindulatára, józan eszére, munkaszeretetére kellett támaszkodni. Egyre fokozottabb mértékben kezdett érződni az új helyzet előnyös volta, a kétkedő saját bőrén, saját környezetén látta beigazolódni a derülátók állításait. Az eredmény nem is maradt el. A munkaszellem, versenyszellem egyre inkább kezdett erősödni, javulni, izmosodni. Bár az üzem 1947-ben a tüzeset miatt, - még a Részvénytársaság kérésére - felmentést kapott a 3 éves terv teljesítése alól, mégis az államosítás után egyre fokozottabb mértékben kapcsolódott bele a tervbe, és azt sikeresen végre is hajtották.

Az ugrásszerű fejlődés 1949-re kezdett érződni. Ez legvilágosabban akkor látszik, ha a teljes termelési érték, 1946-1949. évi adatait összehasonlítjuk :

Év :	1946	1947	1948	1949
Forint	697.000	2,695.000	2,134.000	6,926.000 ³¹

³⁰ Gyárértekezletti jegyzőkönyv, 1948. május 11.; Ü.B.-iratok

³¹ Vegyes, rendezetlen iratok.

Ez az ugrásszerű fejlődés elsősorban a munkaszellem megjavulásának köszönhető.

1946 első fele az inflációra esik; a forint bevezetése hozta az első nagyobb emelkedést. 1947-ben bekövetkező tűzvész a termelésben komoly kiesést jelentett, ez az egyik oka az 1948. évi visszaesésnek, a másik pedig az ehhez kapcsolódó munkafegyelmi lazulás. Annál szembeötlőbb a következő évi nagy emelkedés.

Érdekes összehasonlításként megvizsgálni a vállalat beruházásainak összegét, ebben a négy évben :

Év	1946	1947	1948	1949
Forint :	--	60.000	15.000	új forgácsoló- és lakatos- műhely + kettőszázezer forint 32

Az első évben számottevő beruházás nem volt. 1947-ben a 60.000 Ft elsősorban a tűzvész miatt szükségszerűvé vált beruházást, a tűz által megsérült forgácsológépek javítását szolgálta.

1948-ban szintén a megégett gépek javítására fordították a 15.000 forintot.

1949 ezen a téren is nagy fejlődést mutat. Az új, korszerű forgácsoló- és lakatosműhely³³ építési és egyéb költségeit nem számítva, az égett gépek javítására százezer forintot, az elkészült műhelyépület berendezésére ugyan csak százezer forintot költöttek.³⁴

Ezzel az 1948-ban kissé megtörő, de 1949-re nagyot ugró fejlődéssel természetesen a vállalat dolgozólétszáma is arányosan megnövekedett.

Míg 1946-47-ben 117 volt a vállalat munkavállalóinak száma /+ 7 fő szellemi munkás/, 1948-ra az előbbieken felsorolt okok folytán, - ez 98-ra csökkent le; 1949-re azonban már 242 volt a dolgozók létszáma.³⁵

Mindezek az adatok világosan megmutatják, hogy az 1949. év végére a feltételek az 5 éves terv beindítására, és annak sikeres befejezésére megteremtődtek. 1949 minden téren fordulópont az államosítás szükségszerűségét mindennél ékebben bizonyította be.

IV.

Nem állítható az, hogy 1950-től kezdve a gépgyárban a fejlődés töretlenül ivelt felfelé. Komoly nehézségek, szinte megoldhatatlannak látszó problémák

³² Vegyes, rendezetlen iratok.

³³ A leégett üzemszerek helyett épült új, korszerű forgácsoló- és lakatosműhely 1949. augusztus 20-ára készült el. Vegyes, rendezetlen iratok.

³⁴ Jelentések, jegyzőkönyvek, vegyes, rendezetlen iratok közt.

³⁵ Levelezések : 1946-49.

A legszembeötlőbb a munkáslétszám nagymértvű megnövekedése :

Év :	1949	1950	1951	1952	1953	1954
Munkáslétszám	169	212	284	267	303	332
Összlétszám	242	352	484	480	499	481

36

Ez a növekedés is világosan bizonyítja a fejlődés tényét. Csak összehasonlítást kell tenni az 1945-46-os 117-es létszámmal, vagy az 1949-es 242-es létszámmal. Kisebb ingadozásoktól eltekintve, az emelkedés csaknem négyszeres.

A termelési értéket feltüntető táblázat már lényegesen világosabb képet mutat /a számok ezer forintban értendők/.

Év :	1949	1950	1951	1952	1953	1954
Teljes term.-érték Ft-ban	6.926	8.225	14.726	19.568	26.841	21.513
1 munkásra eső termelési érték Ft-ban	34	40	59	73	88	65
1 órára eső termelési érték Ft-ban	20	19	28	33	41	30

37

Az ugrásszerű fejlődés világosan kimutatható 1953-ig. Ehhez bővebb kommentárt nem kell fűzni. Annál meglepőbb a következő évi nagyobb visszaesés. A gyártási profil bizonyos átalakulásának következtében, erre is megtalálható a magyarázat. Ugyanis 1954-től kezdődően mezőgazdasági gépek gyártása került előtérbe, s az erre való áttérés természetesen jelentékeny - átmeneti - visszaesést eredményezett.

Végül nézzük meg, mi történt beruházási vonalon 1950-ben. Ezen a téren az államosítástól fogva komoly eredményeket lehet felmutatni, hiszen államunk minden évben a Sopianai fejlesztésére komoly összegeket fordított. Erre szükség is volt, mert másképp az elmaradott körülmények és munkaviszonyok mellett a gyár megnövekedett feladatát ellátni nem lett volna képes. Éppen ezért 1950-ben az előirányzott beruházás összege meghaladta a kétmillió forintot. Ezt az összeget elsősorban a szociális körülmények megjavítására kellett fordítani, ezért a legfontosabb teendő egy mosdó és munkásöltöző építése volt. Ezen a téren levő komoly hiányosságok kiküszöbölésével, régi probléma került megoldásra. Továbbá ebben az évben készült el az irodaépület, valamint a raktár is. Mindezekon kívül komoly beruházásokat eszközölt a gyár

36 A dolgozók 30 %-a vezető, irányító, műszaki, könyvelői és adminisztrációs munkakörben dolgozott. /Vegyes, rendezetlen iratok./

37 Uo.

szerszámgépek, valamint szerszámok beszerzése területén. Itt kell megemlítenünk a Szovjetuniótól kapott gépeket is.³⁸

Talán a legkomolyabb javulás a munkafegyelem tekintetében mutatkozott meg. A szocialista munkaverseny eszméje a dolgozók körében egyre szélesebb visszhangra talált. Mind többen tettek felajánlásokat, és sorra születtek a nagyszerűbbnél-nagyszerűbb eredmények. A nyár folyamán lezajlott „koreai hét” során a munkások kiemelkedő eredményeket értek el.

A gyári átlagos teljesítményszázalék a „koreai héten” 14 %-al növekedett. A versenyben résztvevők száma meghaladta a 118 főt.³⁹

1950. augusztus 28-án az alapbér- és normarendezés bevezetése után sem csökkent a munkaverseny lendülete. Az öntőde kivételével, amely csak 86 %-ot teljesített, a többi műhely teljesítménye meghaladta a 100, illetve a 110 %-ot is.⁴⁰ Mindez a jó politikai felvilágosító munka eredményességét dicséri; pedig a feladat itt sem volt könnyű. Sok akadékoskodással, ellenségeskedéssel, rosszindulatú híresztelésekkel kellett megbirkózni. Voltak, - és nem is kevesen - /14-en/, akik szinte ellenséges hangon nyilatkoztak a munkaversenyről; és szándékosan rossz munkát végezve, mindössze 19-45 %-os teljesítményt értek el.⁴¹ Ez a gyári átlagot lerontotta 92 %-ra.⁴² Ennek ellenére - igaz, hogy a munkafegyelem ilyen lazaságának megszüntetése érdekében rendkívül radikális eszközökhöz kellett folyamodni - az első hetek kisebb ingadozásaitól eltekintve, a munkaverseny szellemének javulása következtében a fejlődés egyre inkább felfelé ívelő tendenciát mutatott.

Az 1950-es évet a javuló eredmények mellett, a szocialista munkaszellem elmélyülése jellemzi leginkább.

V.

A feladatok komolyságát a vállalat új profiljának a kialakulása is jellemzi. 1950-51-ben az eddig első helyen álló gyártási termékek helyét újak, jelentősebbek váltották fel. A Sopiania 1950-51. évi gyártási kerete 15 millió forint volt, mely összegből csaknem 11 millió 160 ezer forintot kellett a kábelgyártó gépek előállítására fordítani; míg a többi összeg a béröntés, közlőműberendezés és javítási munkák elvégzésére maradt fenn.⁴³ Az új profil kialakulása természetesen nagyon megnehezítette a helyzetet. Ezt súlyosbította az is, hogy az üzem komoly szervezési nehézségeken ment keresztül; lassan haladt a szériagyártás menetének színvonalára való felfejlődés is. A korszerű technológia sem tartott lépést a megnövekedett feladatokkal.⁴⁴

³⁸ Uo.

³⁹ Tájékoztató az alapberendezéssel és normarendezéssel kapcsolatban a normák teljesítéséről, illetve túlteljesítéséről. Vegyes, rendezetlen iratok.

⁴⁰ Ua.

⁴¹ Ua.

⁴² Ua.

⁴³ Jegyzőkönyv az Á.G.K. Vezérigazgatóságán Budapesten 1950. október 10.; vegyes rendezetlen iratok.

⁴⁴ Jegyzőkönyv 1951. október 19-én a Gépgyár öltözőjében megtartott, 1952. évi tervismertető-értekezletről; vegyes, rendezetlen iratok.

A feladat világos : át kellett állni a szériagyártásra, ki kellett dolgozni a korszerű technológiai eljárásokat.

Mindezek mellett a termelési nehézségeket még több tényező is fokozta. Pl. az esztergapadok hiánya, helyszűke, anyagihiány, sőt még munkaerőhiány is. ⁴⁵

Ezek a problémák azonban egyre inkább kezdtek csökkenni. Az igen komoly eredmények mögött, - amit a gyár ebben az évben is felmutatott, - elsősorban a munkások lelkesedése, alkotó kezdeményezése állott. A dolgozók által kezdeményezett „alkotmányhét” alatt, egyes telep dolgozói 150-200 %-os teljesítményükkel tettek hitet azon meggyőződésük mellett, hogy a szocialista építés alapja a munkaverseny. Az ilyen szellemben dolgozók száma meghaladta a 80 %-ot. Itt kell megemlítenünk a párt, illetve párttagok kiemelkedő szerepét. Munkájukkal, példamutatásukkal nem kis mértékben lendítették fel a versenyt. Nem a szavak, hanem a tettek, a kezdeményezés játszott náluk döntő szerepet. Mi lett ennek a következménye? - Még inkább megnövekedett a párt és tagjainak tekintélye, erősödött a munkaverseny, megszilárdult a munkafegyelem.

Az 1951. évi beruházások a fennálló nehézségek kiküszöbölésére irányultak. Elkezdődött a korszerű szerelőműhely építése, ezenkívül új esztergapadokat állítottak munkába.

A szerelőműhely felépítése másfél millió forintba került, melynek munkálatai 1952-ben fejeződtek be. Ebben az esztendőben még további gépek /radiál-fűrő, vízszintes marógép/ beruházására került sor.

Az 1953-as évben tovább folytatódott a géppark kibővítése. Ez túlnyomórészt a mezőgazdasági gépek gyártására való átállás tette szükségessé. Ennek zökkenőmentes megoldása érdekében elkezdődött az öntőde formázó területének kibővítése, mely véglegesen 1954-ben fejeződött be.

Az 5 éves terv éveire a nagyszerű munkateljesítményekkel, eredményekkel párhuzamosan, a szocialista munkafegyelem további megszilárdulása, a munkaverseny növekedése jellemző.

1952-ben már csaknem valamennyi dolgozó bekapcsolódott a munkaversenybe. A nagyszerű felajánlásokkal kapcsolatban érdemes említést tennünk arról, hogyan reagáltak a gépgyár munkásai 1953. április 8-án a „Georghiu Dei Hajógyár” versenyfelhívására. Ezen versenyfelhívásra a Sopiani Gépgyár a következő felajánlást tette :

„1./ Vállaljuk, hogy a II.n.évben terven felül 250 ezer forint értékű készárut gyártunk.

2./ Az öntőde vállalja, hogy a II.n.évben béröntési tervét 20 %-kal, havi 10 tonnával; teljes évi tervét 15 %-kal, 50 tonnával túlteljesíti.

45 Csaknem 10-15 szakmunkásra volt szükség. Vegyes, rendezetlen iratok.

3./ A minőség megjavítása terén megteesszük a szükséges előintézkedéseket, hogy az exportra gyártandó huzalzómozó gépeinket minőségi kifogás a MERT részéről ne érhesse.

4./ Műszaki dolgozóink vállalják, hogy a huzalzómozó gépek zökkenőmentes gyártásának előfeltételeit biztosítják, és fizikai dolgozóinknak minden tekintetben segítségükre lesznek.

5./ Terven felüli készárutermből az Aprító Gépgyár sürgős igényeit elégítjük ki, elsősorban 120 mm-es fehérfémbélésű csapágyakat; szállítását előrehozzuk.

6./ Tovább javítjuk a kooperációt a Kőbányai Kovácsárugyárral, és terven felül havi 100 db emelőházzal szállítunk többet.

7./ A mezőgazdaság fokozottabb igényeinek kielégítése érdekében, a Kolbay-gyűrűshengerekből havi 60 készlet helyett, 80-at készítünk.

8./ Választási műszakot tartunk május 10-17." 46

Ezek a pontok nagyjelentőségű versenyfelajánlást tartalmaznak. Nyugodtan mondhatjuk azt, hogy egy újjászületett gyár, új arculatú munkásaival állunk már szemben. Ez a munkás - szocialista munkás. Tudja azt : miért, kinek, és hogyan dolgozik. Ilyen körülmények között, az eredmények sem maradhattak el.

Már 1952-ben, a gyár teljes termelési tervét 108,0 százalékra teljesítette, ugyanakkor az árutermből 109,4 %-ra. A termelékenység a tervvel szemben 13 százalékkal növekedett meg. Ha megvizsgáljuk azt, hogy az 1952. év az előző évhez viszonyítva milyen fejlődést hozott, az eredmény a következőt mutatja : teljes termelésben a többlet 33 %-os, árutermben 43 %-os. 47

A készárutermből a következő évben is megtartotta fejlődését, azonban ez a teljes termelés rovására történt; ahol jelentékeny, csaknem 30 %-os lemaradás volt kimutatható a III.n. évi bezárólag. 48

Az 1954. évben - annak ellenére, hogy újból a mezőgazdasági gépek gyártása került előtérbe, és ez az ismételt átszervezést tette szükségessé - tovább emelkedés mutatható ki.

A gyár ez évi tervét készárutermben 108,7 %-ra, befejezett termelésben 106,5 %-ra, teljes termelésben 103,6 %-ra teljesítette. 49

VI.

1955-re az előző évben megjelenő mezőgazdasági profilírozás a vállalatra nézve meglehetősen negatív irányú volt, mivel a korábban gyártott kábelipari gépek lényegesen nagyobb szakmai színvonalat követeltek, mint ezek a kis me-

46 Versenyfelhíváshoz csatlakozás : 1953. április 8.; vegyes, rendezetlen iratok.

47 Jegyzőkönyv, 1953. január 6-án megtartott műszaki-vezetői értekezlet-ről; vegyes, rendezetlen iratok.

48 Termelési terv; vegyes, rendezetlen iratok.

49 1954. évi szöveges beszámoló-jelentés, 1955. január 14.; vegyes, rendezetlen iratok.

zőgazdasági gépek. Ugyanez év második fele, valamint az 1956-os év, már jelentősebb fejlődést hozott, mert a vállalat az állandó közlőmű-, bőr- és cipőipari profilon kívül, húsipari gépeket kezdett gyártani. Ezzel egyidejűleg abbahagyta a mezőgazdasági kisgépek készítését.⁵⁰ A színvonalemelkedést tehát elsősorban az újonnan megjelenő húsipari profil jelentette.

Az új profilváltással a gyártásra kerülő gépek nagyobb szaktudást követeltek. Éppen ezért a szakmunkásutánpótlás biztosítása központi kérdéssé vált. Ez a folyamat nem ment teljesen simán, de az MTH egyre nagyobb számban bocsátotta ki a végzett szakmunkásokat, akik közül mind többen kezdik megállni a helyüket. Ehhez kapcsolódott a szakmunkástovábbképzés eredményessége is.

A pártszervezet vezetősége - a dolgozók véleménye alapján, - olyan munkatervet állított össze, amely a szakmai, politikai képzést volt hivatva elősegíteni. Ennek érdekében több esetben számoltatott be gazdasági vezetőket /pl.: megtárgyalta a pártszervezet vezetősége az öntőde gazdasági munkáját, vagy az újítási mozgalmat, munkaversenyt/. Ezeken a pártvezetőségi üléseken sok hasznos javaslat hangzott el, - többek között a termelésben aránylag elmaradt öntőde művezetői felé, - minek következtében azok munkájukat javíthatták, és meg is javították.

Foglalkozott a pártszervezet a gazdasági vezetők tekintélyének megszilárdításával /öntőde/ is.

A vállalat tervteljesítése érdekében a párt több esetben napirendre tűzte a munkaversenyt, tapasztalatátadást, magasabb szakképzettség elérését. Mozgósította a dolgozókat a különböző szakmai tanfolyamok elvégzésére, a tervfeladatok végrehajtására. Mindezek alapján jelentős eredmény született a lakatos- és esztergaműhelyben, a 100 %-on alul teljesítő dolgozók számának csökkenésében; javulás állt be az öntődei üzemrészben is.

A pártszervezetnek e jelentős munkáját, és a nyomában fellépő eredményeket aláhúzza az a tény, hogy a pártmunkások legnagyobb része sztahanovista, kiváló szakmunkás volt, akik lelkesen, tudásuk legjavát nyújtva támogatták a párt politikáját, és egyéni példamutatásukkal jártak elől jó munkával, maguk és a pártonkívüliek szakmai, és politikai továbbképzésével.

VII.

A folyamatos felfelívelést az 1956. évi ellenforradalom huzamosabb ideig akadályozta. Október végétől egész december közepéig állt a munka a gyárban, és ezt a nagy kiesést még tetőzte az is, hogy a munka beindulása is igen lassú ütemű, vontatott volt.

Az 1956. III. negyedévi termelési tervteljesítésben már mutatkozott - indokolatlan tervemelés, létszámihiány /23 fővel kevesebb csak a forgácsolónál/, a megfelelő előretartás hiánya következtében - jelentős lemaradás. A gyár III. n.évi befejezett termelését 78,9 százalékra; teljes termelését

⁵⁰ Jelentés a márciusi pártértekezlet anyagához : 1956. február 18.; vegyes, rendezetlen iratok.

81,7 %-ra teljesítette. ⁵¹ Ezt a lemaradást még tetézte az 1956-os ellenforradalom. Így aztán nem csoda, - ha az egész 1956. évi termelést nézzük, - a visszaesés jelentős.

A gyár ez évi befejezett tervét 80 %-ra, teljes tervét 79 %-ra teljesítette. ⁵² A gyár a zürzavaros október-november-decemberi időkből lassan kezdett ébredni. A termelés beindulása fokozatos, meglehetősen lassú ütemű volt. Ez azt eredményezte, hogy 1957-re sem tudta 100 százalékosan teljesíteni tervét. /Befejezett : 95,1 % ; teljes : 94,4 %./ ⁵³

Ha az 1956-1959. évek adatait vizsgáljuk, világosan látszik az, hogy 1957. év végére, illetőleg 1958-ra, az ellenforradalom okozta visszaesés már nem mutatható ki; a fejlődés a törés után ismét nagyszerűen ível felfelé.

Év :	1956	1957	1958	1959
Befej. term. terv %-ban	80	95,1	121,9	106,8
Teljes term. terv %-ban	79	94,4	117,3	106,2 ⁵⁴

Vizsgáljuk meg azt, hogy értékben mit termelt a gyár, a fentebb tárgyalt 1956-1959-es esztendőkből / 1000 Ft-ban / :

Év	Termelés értéke	Változatlan áron	Folyó áron
1956	befej. term. ért.	13.392	13.360
1956	teljes term. ért.	13.939	13.740
1957	befej. term. ért.	12.511	12.120
1957	teljes term. ért.	13.221	11.992
1958	befej. term. ért.	16.272	16.586
1958	teljes term. ért.	16.418	17.361
1959	befej. term. ért.	24.674	44.227
1959	teljes term. ért.	24.949	45.109 ⁵⁵

Az új árrendelet következtében változott meg ilyen tetemesen az összeg !

Mi az eredmény : a korábbi évekhez viszonyítva, a termelés értékében is hatalmas a fejlődés. Ezen még az ellenforradalmi események következtében fel-

⁵¹ 1956. III.n. évi beszámoló-jelentés; vegyes, rendezetlen iratok.

⁵² Éves ipar-statisztikai jelentések : 1956., Tervoszt.

⁵³ Ua., 1957. évi dátummal

⁵⁴ Éves ipar-statisztikai jelentések : 1956-59., Tervoszt.

⁵⁵ Ua.

lépő lemaradás sem változtat.

Az elmúlt évek beruházásainak egyik főiránya az volt, hogy az évtizedek során elhasználódott, és a tűzvész alatt erősen megrongálódott gépparkot felújítsák. Ez a törekvés az 1956-59-es években még jobban fokozódott. A gépek további beszerzése mellett még a kazánház építését is tervbe kellett venni.

Mit mutatnak a beruházási számadatok / 1000 Ft-ban / :

Év	Teljes összeg	Ebből felújítás
1956	1.613	824
1957	782	386
1958	3.088	382
1959	5.957	1.532 +56

Megjegyzendő : az újonnan vásárolt gépek nagyrésze importgép. - A kazánházépítés 1959-ben fejeződött be.

A fejlődéssel párhuzamosan nem növekedett a munkáslétszám, sőt az 1957. január 1-én életbeléptetett racionalizálással kapcsolatban csökkenés állott be. A racionalizálás realitását a termelés és a termelési érték megnövekedése bizonyítja.

Év	Összlétszám	Munkáslétszám	Ipari tanuló
1956	381	251	4
1957	342	243	16
1958	384	279	13
1959	488	367	11 57

Érdemes megemlítenünk azt, hogy az 1960-as évben külföldről milyen megrendeléseket kapott a gépgyár : elsősorban a Szovjetuniótól, majd másodsorban a Lengyel Népköztársaságtól és Román Népköztársaságtól kapott megrendeléseket, melyek ez évre 70 millió forint értéket tesznek ki. /Ez az összes változatlan áron kb. 15,5 millió forintnak felel meg/.⁵⁸

Az exportra szállítandó gépek túlsúllyal húsipari és baromfiipari gépek.

VIII.

Aki 1945-ben látta a gyárat és ma végigjárja, szinte rá sem ismer arra a 100 éves rozoga üzemre. Új épületekkel, új gépekkel, új arculatú emberekkel, megváltozott munkakörülményekkel találkozik lépten-nyomon. Minden megválto-

+ Árszintváltozás !

56 Éves ipar-statisztikai jelentések : 1956-59., Tervoszt.

57 Ua.

58 Ua., 1960. évi dátummal.

zott! - Ennek a nagy változásnak legfontosabb záloga a felszabadulás, az államosítás voltak, mert ezzel megteremtődött az előfeltétele a szocialista termelésre való rátérésnek, és az államosítás után ez meg is valósult. A kapitalista termelésből így történt az átalakulás, a szocialista termelésre.

Ez a legfontosabb változása, fejlődése az elmúlt 15 évnek.

Végül érdemes még megemlíteni a gyár jövőjét is, mert a Sopian nemcsak él, hanem továbbfejlődik; és szinte beláthatatlan távlatok előtt áll.

Ki merete megálmodni 1920-ban, amikor a munkásokat szélnek eresztették, és a gyár üzemeltetését beszüntették, hogy 1960-ban itt, ilyen gyárban, ilyen körülmények között fognak dolgozni. És ha a gyár jövőjét nézzük, még talán minket is megszádit az óriási perspektíva.

A Sopianának rosszszemlékű múltja volt, szép jelene van, de a jövője nagyszerű.

A jövővel kapcsolatos tervek a realitás talaján állnak, megvalósításuknak rövidesen elérkezik az ideje. ⁵⁹

Az már korábban nyilvánvalóvá vált, hogy a jelen területen - a szűk hely miatt, - komoly beruházásokat eszközölni nem lehet. A termelés mértéke csak elenyészően kis százalékban növelhető. A terv ezt veszi tekintetbe. Eszerint a gépgyár új helyen, - a Megyeri úton, - a vasút alatt épülne fel. Hogy ez milyen hatalmas lehetőségeket rejt magában, arra a tervezett beruházás összege a legjobb példa. Ugyanis az 1962-ben meginduló, és 1965-re már befejeződő építkezések beruházási összege : 117-120 millió forintot tesz ki. Ez a teljes új gyár, mely létszámban 1.320 főt, munkáslétszámban 1.010 főt foglalkoztatna, évente nem kevesebb, mint 228 millió forint értéket termelne. ⁶⁰

Ezekhez az adatokhoz nem kell bővebb kommentárt fűznünk !

Gondoljunk a válságos esztendőkre, a tüzvészre, az államosítást megelőző súlyos időkre. Azóta mekkora utat tett meg a Sopian, és még milyen út előtt áll. A gépgyár előtt áll a fejlődésnek olyan távlata, melynek során nemcsak Dél-Dunántúl legjelentősebb vasipari központjává épül ki, hanem Magyarország igen jelentős vasipari bázisa lesz.

⁵⁹ A beruházás programja jelenleg jóváhagyás alatt áll.

⁶⁰ Tervosztály, iratok : 1960.

SOPIANA GYÁR TÖRTÉNETE.

Török László - Kraft János

I. A GYÁR ALAPÍTÁSÁTÓL AZ ELSŐ VILÁGHÁBORU VÉGÉIG.

/ 1865-1917 /

A mecseki iparvidék nagyobb üzei között jelentős helyet foglal el a Hauni Sopiana Gépgyár. Jelentőségét csak növeli városunk ipartörténetében messze visszanyúló múltja, hiszen 1995-ben ünnepelte a gyár fennállásának 130 éves évfordulóját.

Százharminc évvel ezelőtt a Czinderi és az Alsómalom utca sarkán vetette meg Haberényi Pál gépgyárának alapját.

Baranya megye monográfiájában azt olvassuk, hogy „nagyobb szabású vas- és gépgyár-vállalat Pécssett Haberényi Pál gépgyára, vas- és ércöntődéje, melyet a tulajdonos 1865-ben két kézi hajtásra berendezett esztergával alapított.”

A gépgyárat 1866-tól kezdve a Soproni Kereskedelmi és Iparkamara gyár jellegű üzemként tartja nyilván. A gyárban harminc lóerős gépet is tudtak már készíteni. Az esztergapadok 1866-ban már nem kézi erővel hajtottak voltak, hanem saját maga által gyártott gőzgépekkel. Gőzgép hajtotta a fúró- és gyaluló gépeket is, tehát az egész forgácsoló részleget és a gyárhoz már vas- és ércöntőde is tartozott.

Miután a Baranya és Tolna megyei történelmi borvidékek szőlősgazdái részéről számottevő érdeklődés nyilvánult meg a szőlészeti-borászati eszközök iránt, a Haberényi-féle gépgyár a szoros értelemben vett mezőgazdasági gépek mellett hamarosan rátért a kertészeti felszerelések, szőlészeti-borászati gépek előállítására is.

1876-ban már korának legkorszerűbb termelési eszközeivel dolgozott. Szerbiából kapott megrendeléseket fűrésztelep és sörgyárberendezések gyártására. Eszerint Haberényi gépgyáros 1879-ben vízszintes és függőleges gőzgépeknek és a hozzátartozó gőzkazánoknak, gőz-, víz- és járgányüzemre épülő malomberendezéseknek, járgányoknak és cséplőgépeknek gyártásával foglalkozott. A vas- és ércöntődében különféle gépalkatrészeket és más öntvényeket állított elő.

A minisztérium 1887 szeptemberében Pécs város tanácsán keresztül értesítette Haberényi Pál gyárost, hogy a gépgyára részére biztosított állami kedvezményeket 1887. január 1-től számítva és legfeljebb az 1895 év végéig a pénzügyminiszterrel egyetértőleg megadta.

A zuhanásszerű hanyatlás 1896-tól kezdve indult meg, amikor a városi bíró-

ság bűnügyi eljárást indított a pécsi törvényszéken Haberényi Pál ellen. Bár a bűnvádi eljárást a bíróság megszüntette, ez a gépgyárat a bukástól meg nem menthette. Az 1899. év február havának végén Haberényi Pál és neje Czinderi és Alsómalom utcai összes ingatlanait : gyárat, lakóházát elárverezték. Hamerli József lett a gyár negyedik tulajdonosa. Ő fejlesztette tovább igen komolyan a volt Haberényi-gyárat. Hamerli tulajdonképpen ott folytatta a munkát ahol az egykori gyáralapító az elárverezéskor abbahagyta.

Hamerli József - ellentétben a gyáralapító Haberényivel - eredetileg nem iparos, hanem kereskedő volt, s egyben jó üzletember is, - szakképzettségére nézve vaskereskedő - volt. Egyébként a Hamerli család is számottevő tőkés családként volt közismert, hiszen Hamerli Józsefnek testvére Hamerli Imre pécsi kesztyűgyáros volt. A gyár élére gépészmérnök szakvezetőt állított, aki az egész termelést közvetlenül irányította és Hamerli lényegében nem szólt bele a gyártás szakmai részébe.

Azon a 14 év alatt, amíg a gyár Hamerli József személyes tulajdonában volt, kezdettől fogva gondolt annak továbbfejlesztésére. Új öntödét építtetett. Első ütemben csak az öntőde fele részét építette fel Hamerli az egyik kupolókemencével. Hamerlinek további nagyobb arányú gyárfejlesztésére az első világháború előtti években került sor. 1912-ben épült fel a Czinderi utcai fronton a nagy vasformázó műhely másik fele, a gyár korszerű öntődéje.

Bár gyártási profilja több irányú volt, mégis a mezőgazdasági gépek gyártását tekintette elsődleges feladatának. Erre utal a gyárnak 1908-tól kezdve használt cégjeles papírja is a következő felirattal : Hamerli József Gazdasági Gépgyár Vasöntőde. Az 1908. évtől használja a gyár a Sopiana-védjegyet az öt stilizált toronnyal.

Az első világháború alatt a gyár hadiüzemmé vált. Hamerlit és Badert, mint hadiüzem tulajdonosokat mentesítettek a hadiszolgálat alól. A gyár ekkor lőporgránátokat, kézigránátokat, aknákat, aknavetőket gyártott. A pécsi Hamerli-gyár alkalmas volt hadianyag és hadfelszerelés gyártására, mert aránylag jól felszerelt műhelyekkel rendelkezett.

A szerszámműhely berendezése csiszológépből, gyalugépből, edzőkemencéből, és kisebb zárt kovácsműhelyből állt. A szerelő- és lakatosműhelyben 6 fűrőgép, 3 csiszológép és apróbb szerszámok voltak elhelyezve. A forgácsolóban 25 esztergapad, 3 marógép, menetvágógépek voltak beállítva. Itt futottak a transzmissziós tengelyek, melyek segítségével 60 LE-es gőzgép hajtotta az itt elhelyezett gépeket. Jól felszerelt asztalosműhelye volt a gyárnak, amelynek berendezése egyengetőgyaluból, kombinált gyaluból, vésőgépből, fűrőgépből, szalagfűrészből, körfűrészből és kisebb szerszámokból állott. Az öntőműhelyben volt két kupolókemence, az egyik 600 mm, a másik 350 mm átmérőjű. Az öntőműhely elrekesztett részében volt a rézöntőde. Az első világháború éveiben tehát a Hamerli-gyár az összes jól felszerelt műhelyeivel a Monarchia hadianyag termelésének szolgálatában állt.

II. A HAMERLI JÓZSEF GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG. / 1918-1924 /

Hamerli József és Bader Vilmos 1918 márciusában kezdett hozzá a Hamerli József Gépgyár és Vasöntőde néven cégkönyvezett pécsi közkereseti társaságnak részvénytársasággá való átalakításához. Ezt két pénzintézetnek, a Pécsi Takarékpénztárnak és a Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztárnak a támogatásával kívánták végrehajtani.

Az alapítási tervzet egyszerűen a meglévő üzem további működtetésében és annak esetleges továbbfejlesztésében jelölte meg a részvénytársaság célját. A részvénytársaság 1918. január 1-i hatállyal alakult meg. Látszólag a gyár vezetésében semmi változás nem történt. Mindkét volt tulajdonos ugyanazt a munkát végezte, mint a részvénytársaság létrehozása előtt, amikor a gyár még saját tulajdonukban volt. A részvénytársaságon belül ők voltak a legnagyobb részvénytulajdonosok.

Az 1918. év közepén a gyár a hadianyaggyártást sem tudta folytatni, mert nyersanyag híján a hadvezetőség nem tudta a gyárat a hadrendelések elkészítéséhez szükséges anyagmennyiséggel ellátni. Így a gépgyár, amely teljesen hadianyaggyártásra volt átállítva, kihasználatlanul maradt. A még raktáron lévő nyersanyagok felhasználásával békebeli cikkeket kezdtek gyártani. Ha ezt nem tették volna, a gyárat le kellett volna állítani és a munkásokat el kellett volna bocsátani. Amikor a hadvezetőség anyagot utalt ki a gyárnak, teljes kapacitással ismét a fegyverek gyártását folytatták. Mire ismét fel-futott a hadianyaggyártás, a háború befejeződött.

A háború után nyomban át kellett állni a békés termelésre. Először azonban a háború alatt éjjel-nappal működő gépeket kellett helyre állítani. A folyamatos gyártást az anyaghiány és a szállítási akadályok nehezítették. Mivel az anyaországtól a megszállott részt elzárta a demarkációs vonal, a gyár termékei számára új piacokat kellett szerezni. Az értékesítés terén a még kialakulatlan új nemzetközi politikai, valamint pénzügyi viszonyok sok nehézséget okoztak. Megindult az inflációs folyamat, hiszen magyar, szerb fizetési eszközök mellett baranyai szükségpénzek is forgalomban voltak.

A gyár fejlődése szempontjából óriási gondot jelentett, hogy az üzleti összeköttetések megszakadtak a Balkánnal, amely pedig a béke és a háború éveiben a gyár legfőbb piacát jelentette. Jugoszláviával az osztrák és a cseh gyáripár került szorosabb kapcsolatba, s a magyarokéval szemben sokkal előnyösebb szállításokat végzett.

Könnyebb lett a devizák beszerzése is 1923 végén, mivel a részvénytársasági vállalat rendes heti ellátmányt kapott az államtól svájci frankban, amellyel szinte teljesen fedezni tudta külföldről behozott nyersanyagszükségleteinek költségét. 1924-ben sikerült Bulgáriával és Jugoszláviával jó üzleti kapcsolatot kiépíteni, és így a raktáron lévő gépek jelentős részét értékesíteni. Itthon, az országon belül is több városban létesítettek lerakatokat.

Tervbe vették ennek a géplerakat rendszernek a továbbépítését mind itthon, mind külföldön.

A részvénytársaság gépgyárának és vasöntödéjének gyártási főprofilja a mezőgazdasági és szőlészeti-borászati gépek gyártása volt. Ilyen gépalkatrészek készültek az öntödében és a formázó műhelyben, de szállított a vállalat eladásra is öntvényeket.

A következő húszéves szakaszban volt idő, amikor a részvénytársaság önállósága is kétségessé vált és a gépgyárról úgy beszéltek, mint a Pécsi Bőrgyár leányvállalatáról.

III. A SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG MŰKÖDÉSE A MÁSODIK VILÁGHÁBORU VÉGÉIG. / 1925-1944 /

A részvénytársaság gyárának neve 1925. január 1-től magyarul : Sopiana Gépgyár és Vasöntöde Rt. A vállalat 1925. évi termelése az 1924. évihez képest 43 %-kal, a munkabérek 36 %-kal emelkedtek.

1925-ben az Első Pécsi Bőrgyár Rt. megvásárolta az Industria Rt. és a Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztár tulajdonában lévő összes részvényt, ezzel a Sopiana Gépgyár és Vasöntöde Rt.-on belül egyszemélyes vállalkozás lett. A társaság 4.000 db részvényéből 3.324 jutott a bőrgyári részvénytársaság birtokába.

/ Az INDUSTRIA RT-nek 2.017 db, a Pécs-Baranyai Központi Takarékpénztárnak pedig 469 db részvénye volt, ez összesen 2.486 darab, a hiányzó részvényeket a Bőrgyár a Hamerli családtól és kisebb részvényesektől vásárolta meg amely 838 darab volt./

A vállalat 1926. évi zárszámadása is nyereséggel zárult. A gazdasági gépek közül főként a szüreti gépek forgalma volt kielégítő. Igen erős volt a forgalom a javítási munkák vonalán. A gyár ezenkívül jelentős megrendeléseket kapott a megindult városi csatornázási, valamint a gázgyár átalakítási munkáiból, melyek 1928-ban is folytatódtak.

Az 1929-1933-as évek, nagy a világgazdasági válság éveit rendkívüli súlyos veszteségeket, károkat okoztak mind az iparnak, mind a mezőgazdaságnak. A gazdasági válság éveiben is a gyár legfőbb készítményei a mezőgazdasági, szőlészeti gépek voltak. Ezenkívül elkészítették a pécsi gázgyár teljes armatúra szükségletét, továbbá a Damjanich utcai szivattyútelep gépi berendezését. A honvédelmi minisztériumtól nyeregszállításokra kaptak megrendelést. A bőrgyár részére bőrmegmunkáló gépeket gyártottak.

Továbbra is készített a gyár mezőgazdasági gépeket, főként szecskavágókat, répvágókat, morzsolókat, kukorica-darálókat, vetőgépeket, ültetőgépeket, borsajtókat és szőlőszúzókat többféle kivitelben. Gyártottak szerszámgépeket: a gyár öntödéjében vas- és fémöntvényeket állítottak elő. Új gépek konstruk-

ciójához költségvetéseket, tervrajzokat állítottak össze külföldi gyártmányú gépekhez megrendelésre, minta után pótalkatrészeket készítettek a legpontosabb kivitelben. Kazánrostélyokat is gyártottak, ezek olyan gazdaságosak voltak, hogy használatukkal 30-40 % szénket kellett csak eltüzelni. Pontos kivitelűek voltak az itt készült autóalkatrészek és mart fogaskerekek. Továbbá felvonókat, egészségügyi, gőz-, víz-, gáz-, villanyvilágítási, és erőátviteli berendezéseket is készítettek.

A második világháború alatt a gyár ismét hadiüzem lett. A teljes termelés 50 %-át hadianyag-, aknagránátgyártás képezte. A hadiüzemben katonai fegyver uralkodott. A gyárvezető katonai parancsnokok időnként parancskiadást tartottak. Ha valamelyik munkás vétett a fegyver ellen, vagy selejtet termelt, vagy ha megbízhatatlannak tartották, akkor zárkába került. A hadmunka következtében a munkáslétszám 140-ről 240 főre emelkedett. Különösen a női segédmunkások beállításával nőtt magasra a dolgozók száma. Napi 22 órás üzemet tartottak váltott műszakkal. Az üzem a háború alatti kapacitásának másik 50 %-ában főleg mezőgazdasági és bőripari gépeket állított elő.

A gyár katonai parancsnoka a város felszabadulása előtt felszólította a munkásokat, hogy a gyárat szereljék le, és maguk is, családjukkal együtt távozzanak nyugatra. A nyilas parancsnoknak mindössze egy ember engedelmeskedett, a többi a parancsot csendesen megtagadta. Ezért volt lehetséges, hogy a felszabadulást követő harmadik napon már el is lehetett kezdeni a termelést.

IV. AZ ÁLLAMOSÍTOTT GYÁR MŰKÖDÉSE.

/ 1944-1965 /

Pécs 1944. november 29-én történt felszabadulásával véget ért a Sopiana Gépgyár hadiüzem jellege.

A felszabadítással járó harcokat a gyár aránylag kevés károsodással vészelte át. Az üzem raktárépülete kapott aknatalálatot, amelyből tűz is támadt, de a vállalat lakóházaiban élő munkások idejében megakadályozták a tűz továbbterjedését.

Az újrainduláskor a gyár szovjet parancsnokot kapott, katonai parancsnokság alá tartozott 1945. június 30-ig. A hadsereg részére a gyár katonai járműveket javított, fogaskerekeket készített, autóalkatrészeket gyártott és különböző javítási munkákat végzett.

1945 áprilisára az üzemben munkáslétszám és a termelés tekintetében is visszaálltak a háború előtti normál viszonyok. A hadi munkákra felvett dolgozók, miután a hadiüzemi állapot megszűnt, az üzemből kiváltak, 130-140 főre csökkent a munkások száma.

Az ország felszabadulása után elkezdődött a vállalatnál az önálló gazdálkodás, fejlődés. Ebben az időben a Sopiana Gépgyár Rt még mindig túlnyomó részben mezőgazdasági gépeket gyártott, de készítettek bőripari, textilipari

gépeket és fűrőgépeket is.

A gépgyárat 1948-ban - sok más üzemmel egyidőben - államosították. A szocialista termelés, mint cél, munkaverseny, a többgépes munkamódszer egyre ismertebb fogalmak lettek az államosított gyárban. 1950-ben elkészült a vállalat új irodaépülete. Az emeleten a gyár vezetői, műszaki és adminisztratív szervei helyezkedtek el. A földszinten korszerű fürdőt létesítettek a fizikai dolgozók részére. Lecsökkent a mezőgazdasági gépgyártás részaránya, s egyre növekedett a textilipari, bőripari és a kábelipari gépek gyártása.

1957-ben a gyártási profil ismét jelentősen változott. Befejeződött a mezőgazdasági gépek gyártása. Elkezdődött a húsiipari gépgyártás, ekkor gyártották az első vákuumos húskeverőket, melyeket más élelmiszeripari, konzervipari berendezések követtek.

Jelentős változás következett be a gyár életében 1964. január 1-jén. Az országos méretekben végrehajtott ipari átszervezések keretében a Sopiana Gépgyár csatlakozott egy újonnan alakult nagyvállalathoz, az Élelmiszeripari Berendezés és Gépgyártó Vállalathoz és mint annak Sopiana Gépgyáraként működött tovább.

V. AZ „ÉBGV” EGYSÉGEKÉNT TÖRTÉNŐ MŰKÖDÉS.

/ 1965-1973 /

A gyár 1965-től az Ipari Minisztérium központosító politikájának eredményeként a létrehozott Élelmiszeripari Berendezés és Gépgyártó Vállalat egyik egységeként működött tovább. A nagyvállalatnak a budapesti Gábor Áron Gépgyár, a győri Kisalföldi Gépgyár és a pécsi Sopiana Gépgyár volt a tagja. A Gábor Áron Gépgyár is komoly múlttal rendelkezett, hisz elődje az 1848-as forradalom ideje óta működött. Az ÉBGV központja Budapesten volt, ott volt található a központi tervező iroda is. A három gyár közül a Sopiana Gépgyár volt a legerősebb.

Az „Élelmiszeripari Berendezés és Gépgyártó Vállalat” keretében, annak gyáregységeként a Sopiana egy egész évtizeden keresztül működött, változatlan termelési profillal /húsiipari, konzervipari és élelmiszeripari berendezések/. Ez idő alatt a gyár életében további változások következtek be a nagyvállalati rendszer hatására, elsősorban a munkamegosztás következtében. Mivel a gyárnak már nem volt saját öntődéje, ez irányú igényét a nagyvállalat budapesti Gábor Áron gépgyártól szerezte be. 1968-tól a gyártásfejlesztés eredményeképpen jelentős termelésnövekedés következett be, mivel bővültek a piaci lehetőségek, a hazai és a szovjeten kívül a jugoszláv gépértékesítések is beindultak, továbbá a gyártmányok minősége is javult. A Sopiana Gépgyár Szalai /Regős/ úti üzemében található öntődei rész üzemeltetését megszüntették, az öntési munkákat azt követően nagyrészen a Mecseki Ércbánya Vállalat öntődéjében végeztették el.

A gyár három fő egységből állt a hatvanas évek végén. A központ a Szalai

András úti gyárban volt, 1-es telepnek a gyárvárosi gyáregységet, 2-es telepnek az 1958-ban a vállalatához csatolt Nagy Jenő utcai volt Baranya Megyei Mezőgép Vállalatot hívták. A Szalai András úti központban a forgácsoló-, lakatos-, asztalos-, és szerszám üzem kapott helyet, illetve az iroda és raktár volt ekkor itt található.

A Sopiana tengelykapcsolókat, csiszológépeket, bőripari, húsipari, élelmiszeripari gépeket, berendezéseket gyártott. Tengelykapcsolóival az egész országot lefedte a gyár. Húsipari termékei közül a kutterek, darálók, töltők, keverők, komplett agregátok képeztek jelentősebb volumet. Az élelmiszeripari termékek családjába a cukorborsó-, bab-, paprika-, uborka behordó-, szállító-, szelektáló, üvegtöltő rendszerek, a paprika csumázó, meggyasztépfő, létöltő, konzervtöltő gépek tartoztak.

A vállalat a gépipari átlagot elérő fizetést tudott biztosítani dolgozóinak, ezen túl fizette a vidékiek utazási költségét, a távolabb lakók részére szállást biztosított. A hatvanas években beindított vállalati lakásvásárlást, építést segítő program sokaknak segített a lakáshoz jutásban. A vállalat üdülőiben nyaranta kedvezményesen lehetett üdülni. Megemlítésre érdemes, hogy az 1968-as esztendőben a gyár kollektívája társadalmi összefogással felépített Harkányban egy hatszobás nyaralót a kiszolgáló helyiségekkel együtt három hónap leforgása alatt, majd a következő év nyarán az előző év sikeres akcióján fellelkesülve a harkányihoz hasonló méretű üdülő is elkészült a Pécsitónál, ugyancsak a gyár társadalmi munkájával.

VI. AZ EGYESÜLT IZZÓHOZ TARTOZÓAN.

/ 1973-1980 /

A 70-es években nagy átszerveződések során a termelés centralizációja vette kezdetét, így a Sopiana Gépgyárat - továbbra is mint gyáregységet - az Egyesült Izzóhoz csatolták /1973-ban/, és ezzel az addigi termelési struktúra csaknem teljesen megváltozott. Sajnos a várt eredmény amit a csatlakozástól reméltek nem következett be, mivel a gyártmányszerkezet erőteljes átalakítása a begyakorlást, a prototípusok kikísérletezését igényelte. Ennek következtében a gyár mozgástere /önállósága/ is jelentősen csökkent, ami ugyancsak negatívan hatott a munka termelékenységére.

A centralizációnak azonban volt nem elhanyagolható eredménye is. Az Egyesült Izzó mint tőkeerős vállalat, megkezdhetette a régi „óhajtott” új gyártelep beruházását a Móra Ferenc utcában. E költözés folyamatában valósulhatott meg rövid idő alatt /1973-75/ a forgácsoló és szerelő egység, közben kezelve az áttelepítést. Ez az új létesítmény, a régi patinás gyártól eltérően korszerű volt és a bővülés /egyben növekedés/ feltételeit illetően mindenben kifogástalan létesítménynek bizonyult a Regős utcai gyárral szemben. A korábban használt mintegy 4000-5000 m² összterülettel szemben, amely kényszerűen magán viselte az évszázados bővítgetéseket /toldozgatásokat/ technológiára befolyásoló hatását, egy 5000 m² és forgácsoló és egy 7000 m²-es szerelő-

csarnok lett birtokba véve. Itt már a legcélszerűbb technológiai sorrendet is ki lehetett alakítani.

Az Egyesült Izzó gyáregységeként való működés során 1975-ben összesen 42 mft-ot fordítottak gépekre és gépi berendezésekre a Sopiana profilját is módosítva. Ennek megfelelően zajlott a létszámváltozás is, hiszen ezen évben 77 fővel emelkedett a foglalkoztatottak száma. A műszaki fejlesztések eredményeként inkább a tőkés exportot fokozták, hiszen a komplexum hagyományos fényforrás ágazata mellett a tevékenység középpontjába a hazai számítástechnikai és készülékgyártás tőkés alkatrészigényének csökkentése került.

A következő években mindvégig folyamatosan az ország számos helyén működő gyáregységek közötti munkamegosztásnak megfelelően működött a gyár, ahol alapvetően egyedi és kis sorozatú gyártmányok előállítására történt a speciális igények /fénycsőszerelő gépek és egyéb kiszolgáló egységek/ kielégítése mellett. A gazdaságirányításban hamarosan újabb szemléletváltozás érlelődött meg, amelyre decentralizálásként emlékezhetünk és rövid idő múlva a pécsi gyárat is alapjaiban érintette.

VII. ÚJRA ÖNÁLLÓ VÁLLALATKÉNT.

/ 1981-1994 /

Az Ipari Minisztérium új vállalatot alapított 1981. január 1-jével az Egyesült Izzóból történő leválasztással Sopiana Gépgyár néven.

A már korábban is heterogén gyártmányválasztékkal működő gyár viszonylag rugalmasan alkalmazkodott a kereslet ingadozásából is adódó termékszerkezetváltozások követéséhez. Csökkent az élelmiszer, a csomagoló és általános részegységek /atomerőművi berendezés/ aránya, viszont mintegy ötszörösére növekedett a vegyipari gépgyártás. A műszaki színvonal emelkedése távlatilag lehetővé tette az exportképesebb termékek gyártását. 1982-ben a vegyipari gépek gyártása jelentette a legnagyobb bevételt, de természetesen tovább folytatták az orvosi berendezések, élelmiszeripari, bányai, fémgyártó, vákuumtechnikai gépek gyártását és az általános rendeltetésű részegységek, fémalkatrészek, félkész termékek készítését.

1983-ban a MEDICOR Vállalattal kötött szerződés értelmében 71,8 %-kal csökkentették az orvosi berendezések gyártását, ugyanakkor a vállalati tevékenység 25 %-át már az Acélöntő Csőgyárral folytatott kooperáció jelentette /különleges acélöntvények készremunkálása/. A tervezések eredményeként újabb konstrukciók kerültek kifejlesztésre, tovább bővítve a vállalat csomagoló-gép választékát. Az önállóság eredménye hamarosan jelentkezett, hiszen a csökkenő létszám ellenére a hatékonyság növekedésével a termékszerkezet fokozatos átalakítását árbevétel és nyereség-növekedés jellemezte, amelyet két 1984-ben megszerzett nemzetközi díj is támaszt. Az ekkor megszerzett lendülettel folytatódott a további években a gyár termelése, mivel a gyártott berendezésekre vonatkozó garanciális költségek 1986-ban a termelési értéknek

mindössze 0,1 %-át jelentették. Értékesítési problémák ezen időszakban nem jelentkeztek. A rendelésállomány lehetőséget adott kedvezőbb gyártmányösszetétel kialakítására és a megalakuló gazdasági munkaközösségek tevékenysége biztosította a kapacitás bővítésével a tervek és vállalások teljesítését.

A '80-as évtized második felében jelentkező gazdasági nehézségek a gyárban 1988-tól kezdődően váltak mindinkább érezhetővé. A gazdálkodás nehézségeit többek között az új adórendszer és szabályozók, valamint a termelői ár-csökkentés kötelezettsége váltotta ki, amelyek mellett értelemszerűen jelentkezett a nem megfelelő munkaellátás és a létszám csökkenése is. Megkezdődtek az átszervezések, összevonások a vállalati szervezeti rendszer korszerűsítését jelentve. A fejlődés megtorpanása mellett inkább a körülményekhez való alkalmazkodás jellemezte az évtized végét. Ekkor leginkább a csomagológépek voltak a legkelendőbbek a termékek közül, hiszen az árbevételnek közel 50 %-át jelentették. A fennmaradó részt fémmegmunkáló, vákuumtechnikai, vegyipari és általános rendeltetésű gépek, valamint fémszerkezetek jelentették, de folyamatosan növekedett a helyszíni beszerelés árbevétele is.

Az erőfeszítések ellenére 1990-től kezdődően a visszaesés megfordíthatatlanná vált, hiába volt a csomagológépeknél mintegy 40 féle konstrukció, a gyárban több mint 30 technológiai lehetőség. A keleti piacokon történő csökkenést nem ellensúlyozhatta a nyugati értékesítés növekedése. A folyamatos vagyonvesztés során a Sopiana Gépgyár hamarosan szinte működésképtelenné vált. Végül 1992-ben saját kezdeményezésre csődeljárás indul, melynek során egyezség született a hitelezőkkel az év végét jelentő határidővel. A kötelezettségeknek csak részben sikerült eleget tenni és az adósságállomány tovább növekedett. 1994-ben teljessé vált a csődhelyzet, amely azonnali beavatkozást igényelt, így hamarosan megtörtént a privatizáció.

VIII. A REMÉNYTELJES JÖVŐ LEHETŐSÉGE 1994-TŐL.

Az Állami Vagyon Ügynökség pályázatára jelentkező német Körber csoport tagja a hamburgi Hauni Gépgyártó Rt. vásárolta meg sikeresen a gyárat 1994. decemberében, biztosítva a további lehetőségeket a megmaradt szakembereknek. A hamburgi „HAUNI” német cég a gyár egyedüli tulajdonosává vált.

A korábbi 130 éven keresztül a gyár átvészelt számtalan nehézséget, két világháborút, s mindig talpra tudott állni. E gyárnak nem csak hazánkban hanem külföldön is jó híre volt. Az itt képzett szakmunkások, műszakiak mindegyütt szívesen fogadottak voltak. A szerencse most mellé szegődött. A privatizáció megmentette a gyárat minden bizonnyal igen hosszú távra. 1995 eleje óta a pécsi Sopiana Gépgyár neve profilja - részben - megváltozott, hiszen Hauni Sopiana a gyár új neve és leginkább dohányipari gépek gyártását végzi.

Jelenleg 250 fővel termel, s több száz millió forint értékben foglalkoztatnak bedolgozó kisiparosokat, vállalkozókat, vállalatokat. Megtörtént a gyár modern gépekkel történő felszerelése, amely a műszaki színvonal egyik

fontos eleme az élő munka után.

A gyár német ügyvezető igazgatója Dieter Eppler mint menedzser, feladatának tekinti a gyártmányaik és a teljesítmény világszinvonalra emelését a kollektiva tisztas anyagi elismerése mellett. Számára háttérül szolgál a nemzetközi együttműködésből származó tapasztalata. A termékek Németországba, Vietnamba, Kínába, Lengyelországba, Ukrajnába, Bulgáriába, Svájcba és még sok országba is eljutnak.

- □ □ - □ □ □ - □ □ □ □ - □ □ □ - □ □ -

P É C S - B A R A N Y A 100 ÉVE

Szerkeztette : Dr. Kassai Miklós

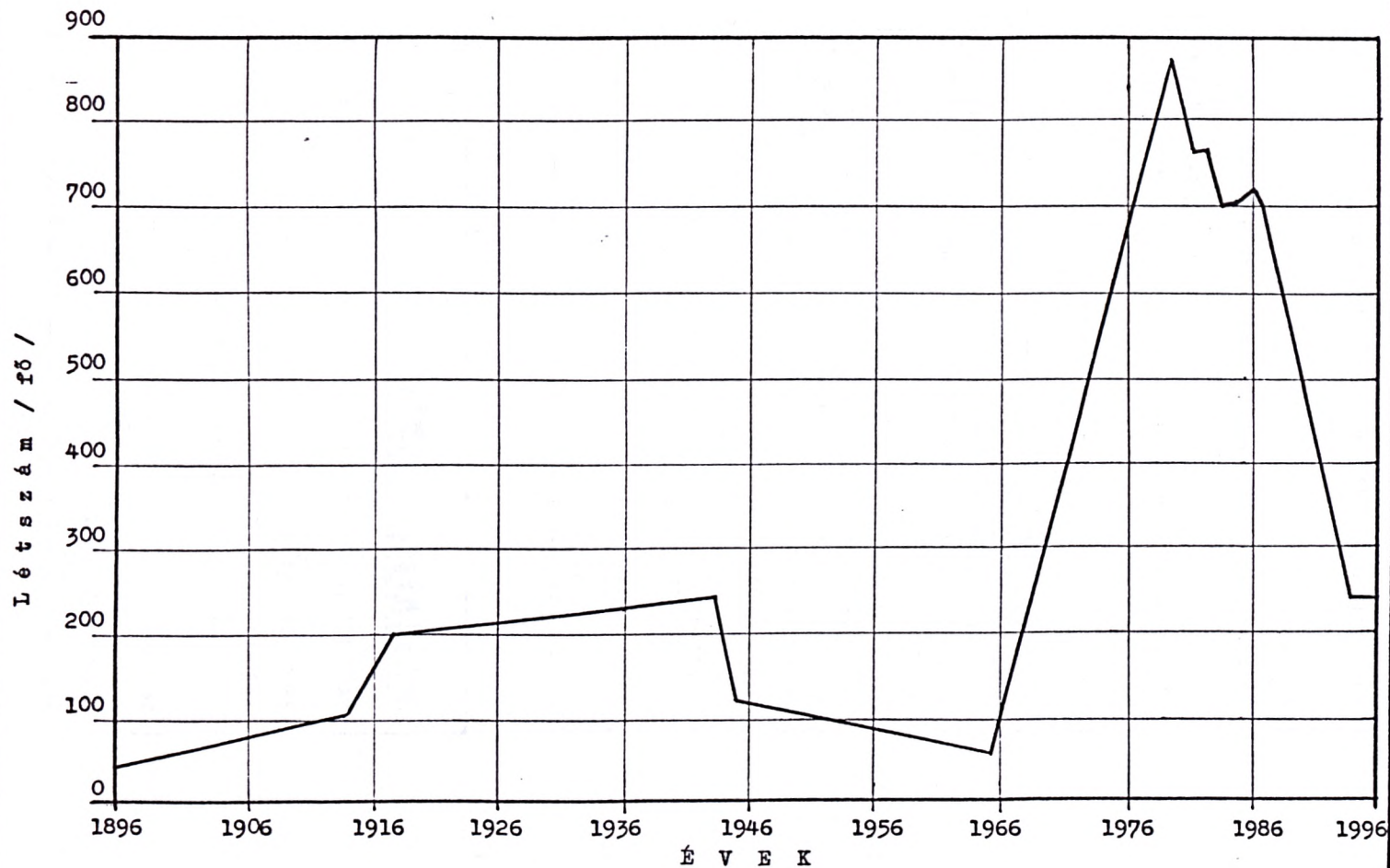
Török László - Kraft János : SOPIANA GIÁR TÖRTÉNETE

Pécs, 1996.

284-290 oldal.

- □ - □ - □ - □ - □ - □ - □ - □ -

A HAUNI - SOPIANA GÉPGYÁR LÉTSZÁMÁNAK ALAKULÁSA

Hauni Sopiana Gépgyártó Kft.

Egy gépgyártó vállalat csak akkor tud fennmaradni, ha folyamatosan lépést tart a legújabb műszaki színvonallal. A „Sopiana” fennállása során többször is nevet cserélt, egy-egy új tulajdonos a beruházásokkal és modern technológiákkal ismételt új lendületet adott a cégnek. 1994. novemberében a cég új elnevezése Hauni Sopiana Gépgyártó Kft. lett.

Ez idő óta a cég tulajdonosa a német Hauni Gépgyártó Rt. Ez a vállalatcsoport 9 cégből áll, amelyek dohányfeldolgozó és cigarettagyártó gépsorokat állítanak elő. A hamburgi anyavállalattal szoros együttműködést tartanak fenn. A Pécssett túlnyomórészt egyedileg gyártott gépek és berendezések magas szakmai követelményeket állítanak a dolgozók elé. Az itt készült gépeket a Hauni csoport más vállalatainak berendezéseivel együtt az egész világon vásárolják.

A Hauni vállalatcsoporttal folytatott együttműködés révén megteremthető az a műszaki színvonal, amelynek alapján Pécssett is olyan termékeket lehet gyártani, amelyek megfelelnek a vevőink által elvárt nemzetközi dohányipari szabványoknak.

A Hauni-vállalatcsoport tulajdonosa a Körber-alapítvány. Ha nem lenne elég a jóból, hogy Pécssett a cég által lehetővé vált egy sor modern munkahely megtartása, akkor hozzátehetjük, hogy a munka eredményét egy alapítvány javára fordítják.

Dieter Eppler

üzgyvezető igazgató

HAUNI SOPIANA

Pécs, Magyarország

Az alapítás éve: 1865.

Az átvétel éve: 1995; 260 dolgozó

4 000 m²-es gyártócsarnok 60 szerszámgéppel, 5 200 m²-es szerelőcsarnok.

Termékek:

komponensek és szerelési részegységek cigarettagyártó gépekhez és dohányfeldolgozó berendezésekhez.

T A R T A L O M J E G Y Z É K

E l ő s z ó

5

SOPIANA Gépgyár és Vasöntőde részvénytársaság előzményei

7

Részvénytársaság alapítási tervezete

9

Részvénytársaság Alapszabályai

15

Részvénytársaság évi jelentése 1919 - nyomtatott füzet -

31

Részvénytársaság közgyűléseinek időpontjai :

HAMERLI JÓZSEF GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1918-1924

alakuló	közgyűlés	1918. március	30	26
rendes	közgyűlés	1919. április	07	29
rendes	közgyűlés	1922. január	08	41
rendes	közgyűlés	1922. május	25	45
rendes	közgyűlés	1923. március	25	48
rendkívüli	közgyűlés	1923. december	20	54
rendes	közgyűlés	1924. április	13	56
rendkívüli	közgyűlés	1924. december	09	60

SOPIANA GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1925-1948

rendes	közgyűlés	1925. április	28	63
rendes	közgyűlés	1926. április	28	67
rendes	közgyűlés	1927. június	29	71
rendes	közgyűlés	1928. április	27	74
rendes	közgyűlés	1929. május	31	76
rendes	közgyűlés	1930. május	27	77
rendes	közgyűlés	1931. május	23	79
rendes	közgyűlés	1932. május	31	81
rendes	közgyűlés	1933. június	27	86
rendes	közgyűlés	1934. április	30	88
rendes	közgyűlés	1935. április	30	89
rendes	közgyűlés	1936. április	22	90
rendes	közgyűlés	1937. június	14	92
rendkívüli	közgyűlés	1937. november	18	93
rendes	közgyűlés	1938. május	30	95
rendes	közgyűlés	1939. április	28	96
rendkívüli	közgyűlés	1939. október	09	98
rendes	közgyűlés	1940. április	30	99
rendes	közgyűlés	1941. március	30	100
rendes	közgyűlés	1942. március	28	102

rendes közgyűlés	1943. március	29	104
rendes közgyűlés	1944. március	28	105
rendes közgyűlés	1947. június	28	114
Társas cégjegyzék - cégekönyve :			117
Hamerli József Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársaság			119
Sopiana Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársaság			120
Sopiana Gépgyár és Vasöntőde állami vállalat			124
A részvénytársaság gépeinek és üzemi felszereléseinek mérnöki szakértői becslése			108
Hites könyvvizsgálói jelentés			109
Jelentés az 1944 - 1945 - 1946 évekről			111
Közgyűlésen résztvett részvénytulajdonosok			125
Nagyobb részvény mennyiséggel rendelkező családok és cégek			127
Közgyűlési jegyzőkönyvek felsorolása			129
Részvénytársaság jegyzőkönyveinek hitelesítői			130
Közgyűlési elnök és jegyzőkönyvvezető			131
Részvénytársaság igazgatóságának tagjai			132
Részvénytársaság eseményeinek összefoglalója a jegyzőkönyvekben foglaltak alapján			133
N é v m u t a t ó			139
Szakirodalom - forrásanyagok - jegyzetek			143
F Ü G G E L É K :			
Bezzeredy Győző : A SOPIANA GÉPGYÁR TÖRTÉNETE A FELSZABADULÁSTÓL NAPJAINKIG			147
Török László - Kraft János : SOPIANA GYÁR TÖRTÉNETE			165

- ■ □ - ■ - □ □ - ■ - □ ■ -

330759